

ປຶ້ມຄູ່ມື ການປັບປຸງການລົງງາມ ໃນຊົນນະບິດ

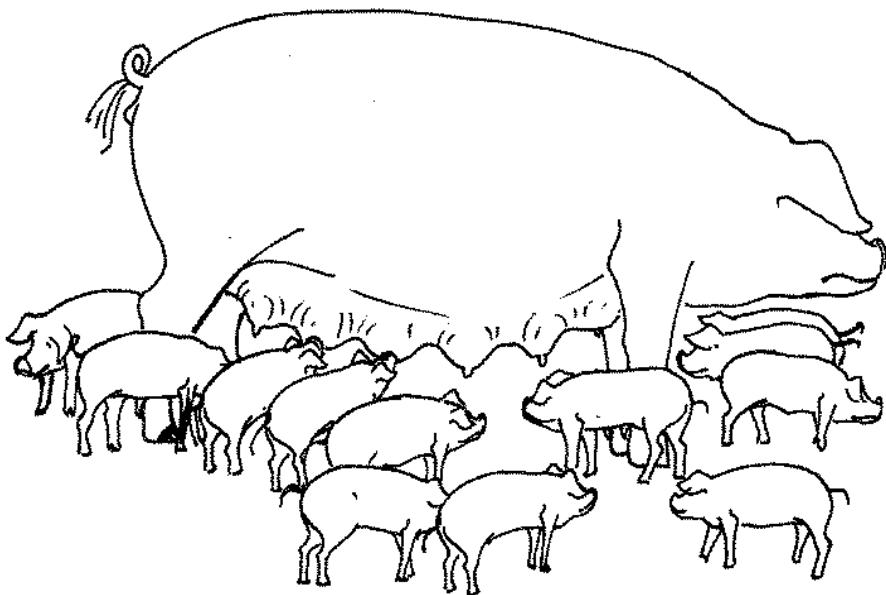
A MANUAL ON
IMPROVED RURAL PIG
PRODUCTION

A project supported by the European Union

ប័ណ្ណអំពើការបោប្បរ ការល្វែងខ្ពស់នូវខ្លួនមະបិទ

A MANUAL ON
IMPROVED RURAL PIG PRODUCTION

ການແຈ້ງກ່ຽວກັບ ການສະລະສິດ ແລະ ການສະຫງວນລືຂະສິດ

ບັນຫຼັມນີ້ໄດ້ຈັດພິມຂຶ້ນ ພາຍໃຕ້ການຂ່ວຍເຫຼືອ ດ້ານງົງປະມານຈາກສະຫະພາບເອີລົບ. ການກຳທົນດີຂຶ້ນ ແລະ ເນື້ອໃນ ຂອງບັນຫຼັມນີ້ ບໍ່ໄດ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບຄະນະກຳມະນີການ ຂອງສະຫະພາບເອີລົບ. ບັນດາລາຍຊື່ ຜະລິດຕະພັນຢ່າງຍິ່ງ ຂຶ້ນໄດ້ບັນຍັດ ແລະ ກ່າວເຖິງໃນບັນຫຼັມນີ້ ບໍ່ແມ່ນການເຫັນດີເຫັນພ້ອມ ໂຄສະນາຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມແລະ ທັງຍໍ່ແມ່ນການຕໍ່ຕານ ບໍ່ໃຫ້ນຳໃຊ້ທຸກຜະລິດຕະພັນທີ່ກ່າວເຖິງ ແຕ່ຢ່າງໃດ.

ບັນດາຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆ ທີ່ບັນຈຸ່ງໃນບັນຫຼັມນີ້ ແມ່ນໄດ້ລວບລວມມາຈາກຫລາຍງົງແຫ່ງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ພວກເຮົາໄດ້ພະຍາຍາມ ຈົນສົດຄວາມສາມາດ ເພື່ອຈະຮັດໃຫ້ບັນດາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບພະຍາດ ແລະ ການປິ່ນປົວພະຍາດ ສັດ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຊັດເຈນທີ່ສັດ ເຖິ່ງທີ່ຈະສາມາດຮັດໄດ້ ແຕ່ພວກເຮົາ ກຳສາມາດ ຮັບປະກັນໄດ້ວ່າ ຂໍ້ມູນເຫຼົ້ານັ້ນ ມີຄວາມແນ່ນອນ, ຊັດເຈນ ແລະ ຫຼັກຕ້ອງ ທຸກປະການ. ພິສີດແນ່ນຂໍແນະນຳ ໃຫ້ບັນດາທ່ານຜູ້ອານທັງໝາຍ ພະຍາຍາມ ກວດກາ ແລະ ອານບັນດາສະຫລາກ ຫລື ບັນດາຂໍແນະນຳຕ່າງໆ ຂອງບໍລິສັດ ທີ່ຜະລິດ ທີ່ຕິດມາກັບຍາ ກອນທີ່ຈະນຳໃຊ້ຢ່າ ດັ່ງກ່າວ ໂດຍສະເພາະແນ່ນ ຢ່າທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຄີຍນຳໃຊ້ ຫລື ເຄີຍນຳໃຊ້ແລ້ວ ແຕ່ບໍ່ປົກກະຕິ.

ໃນການອັດ ຫລື ສຳເນົາເອກະສານ ຂຶ້ງອາດເປັນບາງພາກສ່ວນ ຫລື ກວມເອົາທັງໝົດ ຂອງເອກະສານ ເພື່ອນຳໃຊ້ ສ່ວນ ຕົວ, ໃນຫ້ອງຮຽນ ຫລື ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານສິ່ງເສີມນັ້ນ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ກະທຳໄດ້ ໂດຍປາດສະຈາກຄາທຳນິງມ ແລະ ການສະເໜີຮອງຂໍຕ່າງໆ ແຕ່ຈະຕອງໄດ້ອາງອີງຊື່, ຜູ້ຜະລິດ, ແລະ ລະຫັດຂອງບັນຫຼັມດັ່ງກ່າວນີ້. ຫ້າມສຳເນົາ ເອກະສານດັ່ງກ່າວ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດ ຫາງກໍາໄລ ຫລື ຫາງດານການຄາ.

DISCLAIMER AND COPYRIGHT NOTICE

This publication was prepared with financial assistance from the Commission of the European Communities. The designations employed and the presentation of material in this publication do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the European Commission. Where trade names are used this does not constitute endorsement of, nor discrimination against, any of the products mentioned.

The information contained in this publication has come from multiple sources. Whilst every effort has been made to provide correct information on diseases and treatment regimens, the accuracy and completeness of the information and of any statements or opinions based thereon, are not guaranteed. In particular, the reader is advised to check the product information currently provided by the manufacturer of each drug product before prescribing or administering it, especially if the drug is unfamiliar or is used infrequently.

Permission to take copies of part or all of this work for personal, classroom or extension use is hereby granted without fee and without formal request, provided that copies are not made or distributed for profit or commercial advantage and that copies bear full reference to this work.

© 2003 Department of Livestock and Fisheries, Ministry of Agriculture and Forestry, Lao PDR

ISBN: 974-91433-3-7

Correct citation:

Vongthilath, S., Oosterwijk, G. and Van Aken, D., 2003. A Manual on Improved Rural Pig Production (1st Edition, Lao Language). Department of Livestock and Fisheries, Ministry of Agriculture and Forestry, Vientiane, Lao PDR. VIII + 113 pp.

ຄໍານຳ

ບັນຄຸມສະບັບນີ້ໄດ້ຈັດພິມຂຶ້ນມາໂດຍ ໂຄງການລົງສັດລາວ-ອີງຕູ ອາລາ/96/19 ຂຶ້ງຂຶ້ນກັບ ກົມລົງ ສັດ ແລະ ການປະມົງ,
ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ສ.ປ.ປ.ລາວ.

ບັນຄຸມສະບັບນີ້ ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຊາວກະສິກອນ ພາຍຫລັງທີ່ໄດ້ຮ່ວມການເຟິກອົບຮົມການລົງທຸນແລ້ວ ຍັງສາມາດນຳ
ເນື້ອານຸ່ຍືເອັນຕົ່ນ ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດບັບປຸງການລົງທຸນຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ໃນບັນຄຸມສະບັບນີ້ໄດ້ພະຍາຍາມ
ສາງຮູບພາບປະກອບ ໃຫ້ຫລາຍທີ່ສຸດ ແລະ ເນື້ອຄວາມໃຫ້ຫນອຍ ທີ່ສຸດເຖິ່ງທີ່ຈະສາມາດຮັດໄດ້, ຮູບພາບປະກອບ
ແຕ່ມາໂດຍ ທ່ານ ມົງຄໍາ ບົວລາວນ ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງມີຂຸດຮູບພາບສີປະກອບຕົ່ມອີກ. ຄົງກຸຽກັນນີ້ ພວກເຮົາຍັງໄດ້ຈັດພິມ
ບັນຄຸມແບບດາວກັນນີ້ ເປັນພາສາອັງກິດ (ລະຫັດ ISBN: 974-91433-2-9). ໃນການກະກຽມບັນຄຸມສະບັບນີ້, ພວກເຮົາໄດ້
ສ້າງລວມເອົາວິທີການສິດສອນ, ອຸບປະກອນສິດສອນຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນຂົງເຂດດັ່ງນີ້ ມຳນຳໃຊ້. ນອກຈາກນັ້ນທາງດ້ານ
ເຕັກນິກວິຊາການ ກໍໄດ້ອີງໃສ່ບັນຄຸມການລົງທຸນ ທີ່ໄດ້ມາດຖານສາກົນມາເປັນບອນອີງ.

ການຍິ່ງສະມັດຕະພາບ ດ້ານການຜະລິດທຸນຢູ່ຂຶ້ນບ້ານ ຈະເປັນການເພີ້ມລາຍຮັບ ແລະ ແຫລງອາຫານ ສຳລັບຊາວກະສິ
ກອນ ຜູ້ທຸກຈົນ. ສຳລັບຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ມີຈຸດປະສົງ ຢ່າກລົງທຸນເປັນແບບ (ເຕົ່ງ) ອຸດສະຫະກຳ ໃນອານາຄົດ ເຫັນວ່າ
ວິທີການປັບປຸງການລົງທຸນ ທີ່ໄດ້ລະບຸໃນບັນຄຸມທີ່ນີ້ ເປັນພື້ນຖານຕົ້ນຕໍ່ ແລະ ຊາດບໍ່ໄດ້ໃນເບື້ອງຕົ່ນ.

ສູນທອນ ວົງທີລາດ, ເຈົ້າກ ອີສູຕີໄວກ ແລະ ວັນອາເຕັນ ເດີກ(ຜູ້ຮຽບຮຽງ)
ທນວຍງານຄຸມຄອງໂຄງການ, ວຽງຈັນ, ກໍລະກິດ 2003

PREFACE

This manual has been produced as an output of the European Union - Lao PDR Project ALA/96/19 "Strengthening of Livestock Services and Extension Activities", within the Department of Livestock and Fisheries (DLF) of the Ministry of Agriculture and Forestry.

The manual is meant for trainees attending practical pig courses and for small scale farmers to read at home to improve their pig production. The text has been kept to a minimum and the manual is richly illustrated with drawings by Mongkham Boualavanh and with a series of colour pictures. This manual is also available in the English language (July 2003, ISBN: 974-91433-2-9). In preparing this manual, teaching and extension materials used in similar programs in the region have been incorporated. For general scientific background information, standard pig husbandry handbooks have been used.

Improving productivity of rural pigs will greatly enhance income and diet of resource-poor farmers. Using improved production methods is also essential for farmers who intend to venture later into (semi) commercial pig production.

Vongthilath Sounthone, Oosterwijk Gerard, and Van Aken Dirk (*Editors*)
Project Management Unit, Vientiane, July 2003

ສາລະບານ

ບົດທີ 1: ແນວພັນໝູ [PIG BREEDS]	1
1. ຫມຸລາດ [Local pig breeds]	1
2. ແນວພັນຕ່າງປະເທດ [Exotic pig breeds]	3
3. ແນວພັນປັບປຸງ [Crossbreeds]	5

ບົດທີ 2: ຮູບແບບຂອງການລົງໝູ ແລະ ໂຮງເຮືອນ [PIG RAISING and HOUSING SYSTEMS]	7
1. ຮູບແບບການລົງໝູ ໃນປະເທດລາວ [Pig raising systems in Lao PDR]	7
2. ການສ້າງຄອກໝູ [Pigsty buildings]	10
3. ຄອກ, ພື້ນຄອກ ແລະ ເນື້ອທີ່ຂອງຄອກ [Pens, floors and space requirements]	14
4. ລະບົບຫຼັງຄາຄອກໝູທີ່ແຕກຕ່າງໆກັນ [Different roof systems]	17

ບົດທີ 3 : ການໃຫ້ອາຫານ [FEEDING SYSTEMS]	19
1. ອາຫານພື້ນບ້ານ [Traditional animal feeds]	19
2. ການປຸງແຕ່ງອາຫານແບບພື້ນບ້ານ [Traditional feed processing]	23
3. ອາຫານຜະລິດຈາກໂຮງງານ [Commercial feeds]	24
4. ອາຫານສໍາເລັດຮູບປະສົມກັບອາຫານພື້ນບ້ານ [Commercial feeds mixed with traditional feeds]	25
5. ວິທີການໃຫ້ອາຫານໝູ [General feed management]	27

ບົດທີ 4 : ການຄັດເລືອກແນວພັນໝູ [SELECTION OF BREEDING PIGS]	33
1. ການຄັດເລືອກໝູພໍ່ພັນ ແລະ ແມ່ພັນສາວ [Selection of boar and gilt]	33
2. ແມ່ພັນທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດີ [Productive sows]	34
3. ການໃຫ້ອາຫານໝູ ແລະ ກໍາມະພັນ [Feeding and genetics]	36

ບົດທີ 5: ແນວພັນ [BREEDING PIGS]	41
1. ການລົງດູໝູແມ່ສາວ [Gilt management]	41
2. ການລົງດູໝູແມ່ທ້ອງທ່າງ [Dry sow management]	42
3. ການຝຶກໝູພໍ່ພັນ ໃຫ້ປະສົມພັນ [Training of young boars]	43
4. ອອບວຽກການຂຶ້ນເພດ, ການປະສົມພັນທຳມະຊາດ & ປະສົມທຸກ [Oestrus cycle, natural & artificial breeding and farrowing date]	44
5. ວິທີກວດກາການຂຶ້ນເພດຂອງແມ່ພັນ [Practical points regarding heat detection]	48
6. ການຄຸມຄອງການປະສົມພັນ [Management of mating]	49
7. ການລົງດູໝູພໍ່ພັນ [Management of the breeding boar]	52

ບົດທີ 6: ຫມູແມ່ຖືພາມານ [THE PREGNANT SOW]	53
1. ການກວດກາປະສົມພັນຕິດ ແລະ ການບັນທຶກຂໍ້ມູນ [Pregnancy control and records]	53
2. ການລົງດູ ແລະ ເບິ່ງແຍງສຸກຂະພາບຂອງໝູ [Feeding and health]	54

ិទិ៍ 7: ແມ່ພັນລົງລູກ [FARROWING]	57
1. ការកະກົມ, ការດູແລຮັກສາໃນເວລາລົງລູກ ແລະ ຫຼັງຈາກລົງລູກ [The days before, during and after farrowing]	57
2. ការດູແລຮັກສາ ຫຼຸມນ້ອຍທີ່ເກີດໃຫມ່ ແລະ ຫຼຸມແມ່ລູກອອນ. [Health care of the newly born piglets and sow]	60

ិទិ៍ 8: ແມ່ພັນ ແລະ ຫຼຸມນ້ອຍດູດນິມ [THE LACTATING SOW and PIGLETS]	63
1. ຄອກ ແລະ ສະຖານທີ່ ທີ່ເຫັນຈະສິມສຳລັບຫຼຸມນ້ອຍ [Housing and comfort zones for piglets]	63
2. ការດູແລຮັກສາສຸກຂະພາບຂອງຫຼຸມນ້ອຍ ແລະ ແມ່ພັນ [Health care of the piglets and sows]	64
3. ຄອກໝູນ, ການຮັກສາອະນາໄມ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານ [Housing, hygiene and feeding]	66
4. ບັດໃຈທີ່ມີຜົນສະຫຼອນເຖິງແມ່ພັນລົງລູກ ແລະ ຫຼຸມນ້ອຍດູດນິມ [Check list for the lactating sow and piglets]	68

ិទិ៍ 9: ການອະນຸບານຫຼຸມນ້ອຍຢ່ານິມ [NURSING and WEANING PIGLETS]	69
1. ພູມຕັ້ງຫານຮ່າງກາຍ ແລະ ໄລຍະອະນຸບານ [Immunity and weaning time]	69
2. ການໃຫ້ອາຫານ ແລະ ອອກອະນຸບານ ຫຼຸມນ້ອຍຢ່ານິມ [Feeding and housing of weaners]	72
3. ວິທີຈັບຫຼຸມນ້ອຍ ແລະ ການຂົນສົ່ງ [Handling and transporting pigs]	74

ិទិ៍ 10: ຫຼຸມລຸນ ແລະ ຫຼຸ້ນ [GROWING and FATTENING PIGS]	75
1. ບັນຫາຕ່າງໆໃນໄລຍະລົງຫຼຸມລຸນ ແລະ ຫຼຸ້ນ [Problems during the growing and fattening period]	75
2. ການຈັດຝູງ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານ [Grouping and feeding pigs]	77
3. ບັດໃຈທີ່ມີຜົນສະຫຼອນເຖິງການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງຫຼຸມລຸນ ແລະ ຫຼຸ້ນ [Check list for growing and fattening pigs]	79

ិទិ៍ 11: ການບັນທຶກ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາການຜະລິດ [PRODUCTION RECORDS and CONTROL]	81
1. ການບັນທຶກ [Record keeping]	81
2. ການວາງຄາດໝາຍການຜະລິດ [Production targets]	83

ិទិ៍ 12: ການຮັກສາສຸຂະພາບສັດ [HEALTH CONTROL OF PIGS]	85
1. ການຮັກສາອານາໄມ ແລະ ບ້ອງກັນສຸຂະພາບສັດ [Routine hygiene and health measures]	85
2. ຮູບແບບການປ້ອງກັນພະຍາດສັດ [Principles of diseases prevention]	88
3. ການນຳເອົາຫຼູຈາກປ່ອນອື່ນ ເຂົ້າມາລົງໃນຝາມ [Introducing new pigs to the farm]	89

ចុះថ្ងៃទី 13: ធម៌សាស្ត្រខោខ្លួន [PIG DISEASES]	91
1. ធម៌សាស្ត្រ ឧបិត្តិវាយុ [ធម៌សាស្ត្រពាយក់ខោខ្លួន] [Classical Swine Fever (Hog Cholera)]	91
2. ធម៌សាស្ត្របាកាប់ឲ្យលើបេងខោខ្លួន [Foot and Mouth Disease]	92
3. ឈរពីរកិមខោខ្លួន [Roundworms]	93
4. ធម៌សាស្ត្រពុំទូរការខោខ្លួនដឹង [Diarrhoea in piglets]	94
5. ធម៌សាស្ត្របាណណែងុយ [Erysipelas]	95
6. ឱ្យផើឯកខ្លួន [Mange]	96
7. ធម៌សាស្ត្រសានុយ [Cysticercosis]	97

ផ្ទាំងរូប [APPENDIX of PHOTOGRAPHS]

1. ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ [Breeds]	99
2. ការកែតាចែក ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ [Selection]	100
3. គោរ និង ឃឺនគោរកុយ [Pig pens and floors]	101
4. ទាញទាហាត និង ទាញទាហាត [Feeders and drinkers]	102
5. ទាហាត: សៀវភៅ និង ផ្សេងៗ ទៅទាហាត ឬ ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ [Nutrition: by-products and crops]	103
6. ទាហាត: ការបញ្ចូន ទាហាត ឬ ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ [Nutrition: traditional feed processing]	104
7. ទាហាត: ទាហាត សំគាល់នូវប្រុងប្រយោជន៍ [Nutrition: commercial feed practices]	105
8. ការបានឲ្យរួម ឬ ឲ្យរួម ឬ ឲ្យរួម ឬ ឲ្យរួម [Piglet care]	106
9. ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ ឬ ឈរពីរ [Lactating sows and their piglets]	107
10. ការប្រើប្រាស់ ឬ ការប្រើប្រាស់ ឬ ការប្រើប្រាស់ ឬ ការប្រើប្រាស់ [Handling and vaccination]	108
11. ធម៌សាស្ត្រ ឬ ធម៌សាស្ត្រ ឬ ធម៌សាស្ត្រ ឬ ធម៌សាស្ត្រ ឬ ធម៌សាស្ត្រ ឬ ធម៌សាស្ត្រ [Diseases and abnormalities]	109
12. ការពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ [Castration]	110
13. ការពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ ឬ ពិនិត្យ [Taking samples for laboratory]	110
14. រំលែក ឬ រំលែក [Large scale pig farming]	111
15. ផ្ទាំងរូបទាំងអស់ ឬ ផ្ទាំងរូបទាំងអស់ ឬ ផ្ទាំងរូបទាំងអស់ ឬ ផ្ទាំងរូបទាំងអស់ [Other pig pictures]	112

1. ຫມູລາດ [Local pig breeds]

ຫມູປະເພດ 1:

ໝູປະເພດນີ້ ມີຢູ່ເກືອບທຸກຫ້ອງຖິ່ນໃນປະເທດເຕົາ, ເປັນຫມູທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍ ຖ້າຫງົບໄສ່ໝູປະເພດ ອື່ນໆ. ຊື້ຂອງໝູປະເພດໄວ້ງ່າວ ຈະເຕັ້ນແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະຫ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນ: ໝູຈິດ, ໝູໝາກກະໂຄນ, ໝູປົວ. ເຖິງຈະມີຊື່ແຕກຕ່າງກັນກໍ່ຕາມ ແຕ່ຊໍ່ລວມຂອງມັນກໍ່ແມ່ນໝູລາດ.

ອາຍຸຂຶ້ນເພດຄັ້ງຫໍ່ອິດ ລະຫວ່າງ 8-9 ເດືອນ ຂໍ້ມີນີ້ໜັກປະມານ 21-30 ກິໂລ, ນັ້ນັກສູງສຸດຂອງໝູ ແມ່ ປະມານ 42-48 ກິໂລ, ອາຍຸເກີດລູກຄັ້ງຫໍ່ອິດ ໃນລະຫວ່າງ 12 ເດືອນ, ເກີດລູກ 1.5 ເທື່ອຕໍ່ປີ ແລະ ຈຳນວນ ໝູນ້ອຍເກີດປະມານ 7-8 ໂຕຕໍ່ຊອກ, ໝູນ້ອຍຈະກິນນິມນຳແມ່ ຈິນອາຍຸເຖິງ 2-3 ເດືອນ ແລະ ເນື້ອເວລາຢ່ານີມ ໝູນ້ອຍຈະມີນີ້ໜັກປະມານ 7-8 ກິໂລ. ໝູຜູ້ສາມາດຂັ້ນເຊິ່ງໄດ້ ເນື້ອມີອາຍຸປະມານ 6 ເດືອນ, ມີນີ້ໜັກປະມານ 30 ກິໂລ.

ຈຸດພື້ເສດຂອງໝູປະເພດນີ້ ມີຄື:

- ລົ້ມຕົກ ພາວປະມານ 75-92 ຊັງຕີແມ້ດ ແລະ ມີລວງສູງປະມານ 46-54 ຊັງຕີແມ້ດ.
- ຄາງຂ້ອນຂ້າງຍາວ ແລະ ແກ້ມ ຄ້າຍຄືກັບຫມູປ່າ.
- ໃບຫຼູ ມີຂະໜາດໃຫຍ່ປານກາງ, ໂດຍຫົວໄປ ຫຼັຕັງ.
- ສ່ວນໃຫ້ຍຈະມີສີດຳ, ບາງໂຕອາດມີສີອື່ນປິນນຳ ເຊັ່ນ: ສີຂາວເປັນຈຸດ, ສີປົວ ຫຼື ສີປົວແຕງ.
- ສີຂອງເລັບ ສ່ວນໜ່າຍສີຂາວ.

ຫມູປະເພດ 2 :

ຫມູປະເພດນີ້ ຈະມີຮູບຮ່າງໃຫຍ່ກວ່າຫມູປະເພດ 1 ເລີກນ້ອຍ ອາຍຸປະສົມພັນເທື່ອທຳອິດອາຍຸ ສະເລົ່າປະ
ປະມານ 1 ປີ, ນັ້ນກະປະມານ 39 ກິໂລ, ນັ້ນກະສູງສຸດ ລະຫວ່າງ 47- 61 ກິໂລ.

ຈຸດຝີເສດຂອງຫມູປະເພດນີ້ ມີຄື:

- ລຳຕົວຍາວປະມານ 85-100 ຊັງຕີແມດ, ສູງ 51-70 ຊັງຕີແມດ.
- ລຳຕົວເປັນສີດຳ.
- ລຳຂາສ່ວນລຸ່ມຫັງ 4 ເປັນສີຂາວ.
- ຫຼືສັນ ແລະ ຕັ້ງຊື່.

ຫມູປະເພດ 3:

ປະເພດນີ້ ເປັນຫມູຂອນຂ້າງໃຫຍ່ ມີນັ້ນກະຫຼາຍ ມັກເອັນກັນວ່າ: ຫມູລາວສູງ. ອາຍຸການຂຶ້ນເພດທຳອິດ
ປະມານ 5-6 ເດືອນ, ນັ້ນກະປະມານ 34-40 ກິໂລ, ໂຕແມໃຫຍ່ເຕັມທີ່ ມີນັ້ນກະປະມານ 65-85 ກິ
ໂລ, ອາຍຸເກີດລູກເທື່ອທຳອິດ ປະມານ 10-11 ເດືອນ.

ຈຸດຝີເສດຂອງຫມູປະເພດນີ້ ມີຄື:

- ລຳຕົວຍາວ 100-135 ຊັງຕີແມດ, ສູງປະມານ 55-76 ຊັງຕີແມດ.
- ສີລຳຕົວ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປັນສີດຳ, ພື້ນທອງ ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນສີດຳ ແລະ ບິນຂາວ.
- ສີບສີຂາວ ແລະ ຫນ້າສັນ.
- ໄບຫຼູໃຫຍ່, ຫຼັງແອນ.

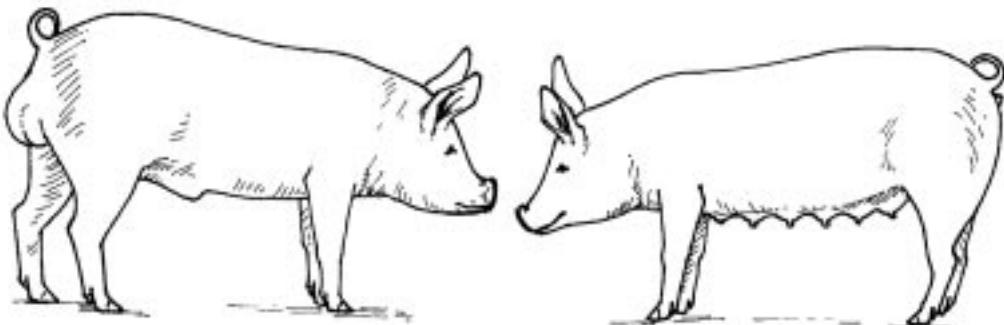
2. ແນວພັນຕ່າງປະເທດ [Exotic pig breeds]

ໝູແນວພັນ ທີ່ເພີ້ນນິຍົມລົງໃນພາມ ສໍາລັບຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນໝູແນວພັນ ລາດຊະໄວ, ແລນເດນ ແລະ ໝູດຸຮອກ ຫຼື ແນວພັນລູກປະສົມ. ໝູທັງ 3 ແນວພັນທີ່ກ່າວມານັ້ນ ໃຫ້ຜົນຜະລິດຂຶ້ນສູງ (ອັດຕາ ແລກປົງນອາຫານ 3 ກິໂລມາເປັນຂຶ້ນ 1 ກິໂລ). ເມື່ອສົມທຽບກັບ ໝູແນວພັນພື້ນເມືອງແລວ ເຫັນວ່າ ໝູແນວພັນ ດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມທິນໝານຕໍ່ພະຍາດໜ້ອຍຫຼາຍ, ບໍ່ທິນຕໍ່ສະພາບອາກາດ ທີ່ຮັບອຸນເອົ້າ ແລະ ບໍ່ສາມາດບັບຕົວ ເຂົ້າກັບອາຫານພື້ນບ້ານ ທີ່ມີຄຸນນະພາບຕໍ່. ໂດຍທີ່ວ່າໄປແລວ ແນວພັນໝູຕ່າງປະເທດ ຈະບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວດີ ປານໃດ ຢູ່ໃນເຖິງໃຊ້ ການລົງໃນເຂດຊົນນະບົດ ຂອງລາວເຮົາ.

ໝູພັນ ລາຊໄວ (ຢອກເຊົ້າ):

ໝູພັນຊະນິດນີ້ ມີຕົ້ນກຳເນີດມາຈາກປະເທດອັງກິດ, ເປັນພັນທີ່ລົງງ່າຍ ແລະ ສາມາດບັບຕົວເຂົ້າກັບ ສະພາບແວດລ້ອມບ້ານເຮົາໄດ້ດີ ເມື່ອລົງໄດ້ 5-6 ເດືອນຈະມີນໍ້າໜັກຕົວ ປະມານ 80-90 ກິໂລ, ໂຕ ແມ່ໄຫ້ລູກປະມານ 10-11 ໂຕ ຕໍ່ອອກ, ລົງລູກເກົ່າງ, ສາມາດລົງເອົາລູກໄດ້ດີນ ເຖິງ 4-5 ປີ, ອັດຕາ ການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ, ມີຂຶ້ນຫຼາຍ, ໄຂມັນຫມ່ອຍ.

ຝ່ມ່ເພັນລາຊໄວ

ຄຸນລົກສະນະປະຈຳພັນ:

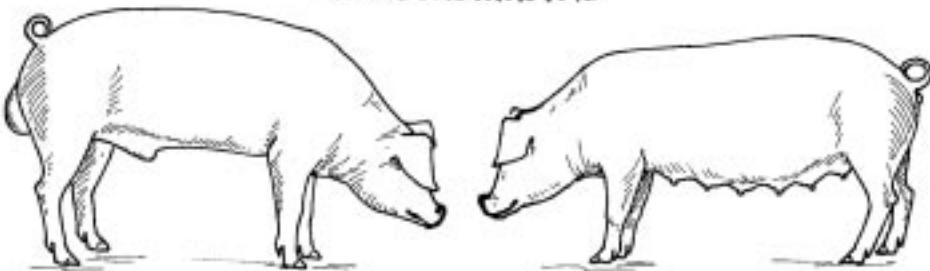
- ຂັ້ງ ແລະ ຂົນສີຂາວທັງລຳຕົວ.
- ຫົວໃຫຍ່, ໃບຫຼູຕັ້ງ.
- ບ່າໄລ່ກວ້າງ, ຫຼັງຂື່.
- ລຳຕົວຍາວ ແລະ ແຂ່ງຂາແຂງແຮງດີ.
- ສີບສັ້ນ.

ឃ្លុយដំបូង និងទេស:

ឃ្លុយដំបូងមិនមែនជាការប្រើប្រាស់ទេសបានទេ. ម៉ោល ៥-៦ ខែ មិនមែនទេសបានទេ. ឃ្លុយដំបូង ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាការប្រើប្រាស់ទេសបាន. មិនមែនទេសបានទេ.

ឃ្លុយដំបូងនិងទេស

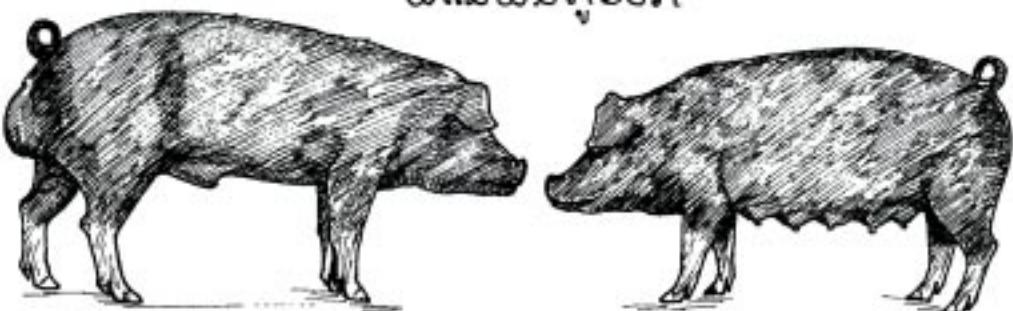
លកសម្រួលបច្ចាំដំបូង:

- ខ្សែ និង សិរាបាយលាតិវ.
- ឈរុញ្ញិយ់ និង ពុប.
- ឱវិវីឌី និង សិរាបាយ.
- រាជធម្មកិឡិយ, ត្វាក់រីងិយាម.

ឃ្លុយ គុនអក់:

ឃ្លុយគុនអក់ មិនមែនជាការប្រើប្រាស់ទេសបានទេ. ឃ្លុយគុនអក់ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាការប្រើប្រាស់ទេសបាន. មិនមែនទេសបានទេ.

ឃ្លុយដំបូងគុនអក់

លកសម្រួលបច្ចាំដំបូង:

- ខ្សែ និង សិរាបាយខ្សែខ្សែលាតិវ.
- ឈរុញ្ញិយ់ និង ពុបត្រឹងខ្សែខ្សែ.
- ឱវិវីឌី, សិរាបាយ.
- រាជធម្មកិឡិយ.

ບົດທີ 1: ແນວພັນໜຸ້ງ Pig breeds

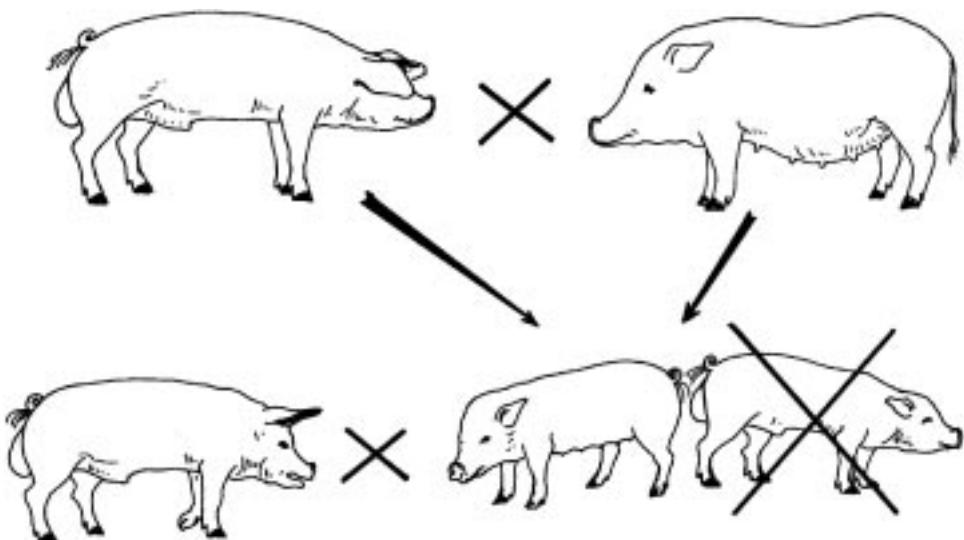
3. ແນວພັນບັບປຸງ [Cross breeds]

ການບັບປຸງພັນ:

ການບັບປຸງພັນມີບົດບາດສໍາຄັນຫລາຍ ເພື່ອຮັດໃຫ້ໄດ້ແນວພັນບັບປຸງໃໝ່ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ. ຈຸດປະສົງຂອງການບັບປຸງພັນ ເພື່ອເລືອກເອົາຈຸດດີຕ່າງໆ ໄປໃຫ້ແນວພັນພື້ນເມືອງ. ຕົວຢ່າງ: ຖ້າເອົາໝູ້ແມ່ພື້ນເມືອງປະສົມພັນ ກັບໝູ້ພື້ນຕ່າງປະເທດ ຈະໄດ້ໝູ້ລູກຊອດ ຂໍ້ມີຮູບຮ່າງໃຫຍ່, ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕສູງ ແລະ ຮູບຮ່າງໃຫຍ່ ທີ່ໄດ້ຈາກໝໍ ແລະ ມີຄວາມໜຶນທານ ຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ໄດ້ມາຈາກແມ່. ແຕ່ຄວນຫລົງເວັ້ນ ການປະສົມພັນແບບສາຍເລືອດໄກ້ຄູງກັນ ເຊັ່ນ: ເອົາໝໍເຊິ່ງລູກສາວ, ແມ່ເຊິ່ງລູກຊາຍ, ອ້າຍເຊິ່ງນ້ອງສາວ ແລະ ອື່ນໆ.

ພໍພັນນຳເຊົ້າ (ຫມູ່ພໍພັນຕ່າງປະເທດ)
ທີ່ມີການຜະລິດຊັ້ນຫລາຍ.

ແມ່ພັນພື້ນເມືອງ ທີ່ມີຮູບຮ່າງໃຫຍ່, ບັບຕົວເຊົ້າ
ກັບສະພາບແວດລ້ອມ ຂອງຫ້ອງຖິ່ນໄດ້ດີ.

ພໍພັນນຳເຊົ້າ (ຈາກຕ່າງປະເທດ).

ລູກຊອດໂຕຜູ້ ສາມາດຜະລິດຊັ້ນໄດ້ຫລາຍ.
ເຮົາຄວນຕອນ, ຊຸນ ແລະ ຂາຍອອກ.

ໃຫ້ຄັດເອົາລູກໄຕແມ່ ໄປປະສົມພັນ ກັບພໍພັນທີ່ນຳເຊົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ. ປະຕິບັດແນວນີ້ໄປຈົນຮອດລຸ້ນລູກທີ 4-5 ຈຶ່ງຈະບັນລຸ ເປົ້າໝາຍບັບປຸງພັນ ເພື່ອຜະລິດເປັນສິນຄ້າ.

1. ຮູບແບບການລົງໝູ ໃນປະເທດລາວ [Pig raising systems in Lao PDR]

ການລົງໝູ ຂອງຊາວກະສິກອນຢູ່ໃນປະເທດເຣຍປະກິດມີ 4 ຮູບແບບຕົ້ນຕົ້ນ:

1. ລົງປ່ອຍ,
2. ລົງເຄື່ອຂັງ - ເຄື່ອປ່ອຍ (ພາຍໃນຂອບເຂດ ຫໍ້ກວ້າງຂວາງ),
3. ລົງຂັງ (ລົງຢູ່ພາຍໃນຄອກ),
4. ການລົງໝູປະສົມປະສານກັບການລົງປາ.

ການລົງປ່ອຍ:

ການລົງຮູບແບບນີ້ ສ່ວນຫຼາຍມັກຈະພົບເຫັນໃນເຂດຊຸມນະບົດ ສໍາລັບການລົງໝູພັນພື້ນເມືອງ.

ຈຸດຕິ:

- ບໍ່ໄດ້ລົງຫົນຫຼາຍ, ບໍ່ສົ່ນເບືອງແຮງງານ.

ຈຸດອ່ອນ:

- ຕ້ອງການເນື້ອທີ່ກວ້າງຂວາງ ແລະ ທຳລາຍເຄື່ອງປຸກຜັງ.
- ອຸ້ມຄອງຍາກ ແລະ ສັດສາມາດຕິດແປດພະຍາດໄດ້ງ່າຍ.
- ໄທັຜົນຜະລິດຕໍ່, ສ້າງຄວາມເປີເປື້ອນໃຫ້ແກ່ສະຖານທີ່ສາຫາລະນະ.

ລົງແບບເຄື່ອຂັງເຄື່ອປ່ອຍ (ພາຍໃນຂອບເຂດກວ້າງຂວາງ):

ຮູບແບບນີ້ສ່ວນຫຼາຍຈະພືບເຫັນໃນເຂດໄກຕົວເມືອງ ຫຼື ກຸ່ມລົງໝູລາດທີ່ຜະລິດເປັນໝູຂຶ້ນ.

ຈຸດຕິ:

- ສ້າງຄອກງ່າຍດາຍ (ມີແຕ່ສ້າງຫຼັງຄາເປັນເທິບ ໃຊ້ເພື່ອປ້ອງກັນຝົນ ແລະ ແດ).
- ຫລຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ ໂດຍສະເພາະອາຫານ, ໂດຍນຳໃຊ້ ສັງເສດຖື້ມຈາກການຜະລິດອື່ນໆ ແລະ ຄົວເຮືອນ ມາເປັນອາຫານລົງໝູ.

ຈຸດອ່ອນ:

- ໃຫ້ຜົນຜະລິດຕຳ ແລະ ຕ້ອງການເນື້ອທີ່ກວ້າງຂວາງ.
- ຄຸ້ມຄອງຍາກ (ໂດຍສະເພາະ ໃນເວລາບິ່ນປົວ ຈະຈັບໝູຍາກ).
- ສັດສາມາດຕິດແບດພະຍາດໄດ້ງ່າຍ (ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນໝູທີ່ນຳເຊົ້າມາໃໝ່ ຂ້າໄວ້ໃນສະຖານທີ່ ດຽວກັນ).

ລົງຂ້າງ (ລົງຢູ່ໝາຍໃນຄອກ):

ຮູບແບບນີ້ ພືບເຫັນ ຢູ່ໃນຄອບຄົວຊາວກະສິກອນທີ່ລົງໝູພັນປັບປຸງ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ໃນເຂດທີ່ ຊາວກະສິກອນມີເງື່ອນໄຂ ສາມາດຂຶ້ອາຫານສໍາເລັດຮູບໄດ້. ປົກກະເຕີແລ້ວ ການລົງແບບນີ້ ຈະພືບເຫັນໃນເຂດຊານເມືອງ ທີ່ຊາວກະສິກອນ ລົງໝູແນວພັນຕ່າງປະເທດ ແລະ ແນວພັນປັບປຸງ ເພື່ອປ້ອນຕະລາດທ້ອງຖິ່ນ.

ຈຸດຕິ:

- ສະດວກໃນການປົວລະບັດຮັກສາ ເຊັ່ນ: ການໃຫ້ນຳ, ໃຫ້ອາຫານ, ການດູແລຕິດຕາມ ສຸກຂະພາບ, ສາມາດຮັກຈັກເວລາຫຼຸ້ມຂຶ້ນເພດ, ໃນເວລາເກີດລູກ ແລະ ອື່ນໆ.
- ສະດວກໃນການສັກຢ່າປ້ອງກັນ, ບິ່ນປົວ.
- ໝູຍໍ່ຕິດແບດເຊື້ອພະຍາດໄດ້ງ່າຍ ຍ້ອນຫຼຸ້ມຢູ່ໃນບໍລິເວນທີ່ສະອາດ.
- ຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມໃຫ້ສະອາດ, ບໍ່ທໍາລາຍເຄື່ອງປຸກຂອງຝັງ.
- ຂຶ້ນໝູກ່າ່ສາມາດນຳໃຊ້ເປັນຝູນໃສ່ໜ່ອງປາ ທລີ ໃສ່ເຄື່ອງປຸກຂອງຝັງ (ສວນຄົວ) ອີກດ້ວຍ.

ຈຸດອ່ອນ:

- ນຳໃຊ້ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ (ຄອກ, ອາຫານ ແລະ ຕ່າແຮງງານ).
- ຊາວກະສິກອນ ຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ ຂາງດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດການຟາມ ເປັນຢ່າງດີ.

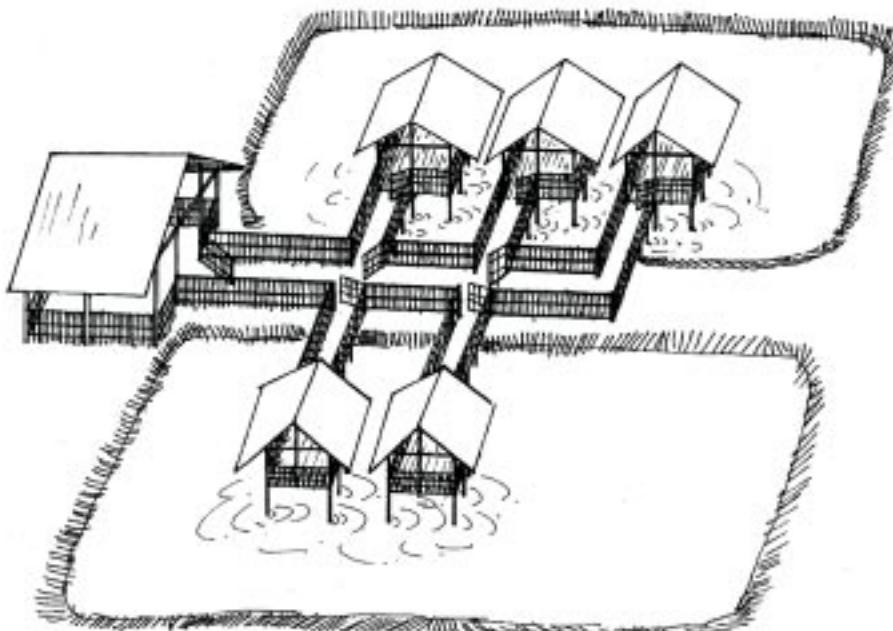
ການລັງໝູປະສົມປະສານກັບການລັງປາ:

ເລື່ອສາມາດນຳໃຊ້ຂຶ້ນຫຼຸ່ມເປັນຜຸ່ນໃສ່ໜ່ອງປາ; ພວກມັນຈະສ້າງໄຮນ໌ໃຫ້ປາໄດ້ກິນ. ຄວບຄົມ ແລະ ຕັກສາ ອຸນນະພາບຂອງນຳໄວ້ໄດ້ດົນນານ. ຄອກຫຼຸ່ມສາມາດສ້າງຢູ່ເທິງແຄມໝອງປາ ເພື່ອໃຫ້ຫຼຸ່ມຂຶ້ນລົງໄປໃສ່ໜ່ອງ ໂດຍກົງ ຫຼື ສ້າງຄອກຫຼຸ່ມຢູ່ໄກກັບໝອງປາກໍໄດ້ ໂດຍໃຫ້ນີ້ຮ່ອງຂຶ້ນຫຼຸ່ມໄຫ້ລົງໄປໃສ່ໜ່ອງປາ. ບໍາທີ່ເໝາະສົມ ກັບການ ລັງແບບນີ້ໄດ້ ແກ່ຈຳພວກປາຕີລາເພຍຫຼາຍຊະນິດ ໂດຍສ່ວນໄຫຍ່ເພີ່ມຈະລົງ ຈຳພວກປານິນ ປິນກັບ ຈຳພວກ ບາດຸກ.

ຖ້າລັງໝູ 60 ໂຕ ກ່າຈະພຽງພໍສໍາລັບການຜະລິດ ຜຸ່ນໃສ່ໜ່ອງປາໄດ້ 1 ເວັບຕາ. ຖ້າມີປາປະ ມານ 40,000 ໂຕ ກ່າຈະສາມາດໃຫ້ ຜົນຜະລິດ ເຖິງ 4,000 ກິໂລຕື່ປີ. ໃນກໍລະນີທີ່ ມີຂຶ້ນຫຼຸ່ມພຽງ ບໍ່ ກ່າສາມາດລົງເປັດ ເພີ່ມອີກກໍໄດ້ ເພະເປັດ ຈະຂັ້ລົງໃສ່ໜ່ອງປາຕື່ມ. ນອກຈາກນີ້ ເພີ່ມຍັງ ສາມາດປ່ອຍ ຜັກຕົບລົງ ໃສ່ໜ່ອງປາ ແລະ ສາມາດ ຕັບກຸມາເປັນ ອາຫານໃຫ້ຫຼຸ່ມອີກດ້ວຍ.

ໃນເວລາເຮົານຳໃຊ້ຢາ ໄອເວີເມັກຕົນ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຢື່ນປົວແມ່ງກາຟາກພາຍນອກ ພັດເມັນ ທີ່ ແມ່ກາ ຝາກພາຍໃນ. ອາດຈະມີສານເຄີມີຕົກຄ້າງ ຂອງຢາໄອເວີເມັກ ທີ່ຖ້າຍເຫຼອອກມານຳໃຊ້ສັດ ແລະ ເປັນອັນຕະ ລາຍເຮັດໃຫ້ ບາໃນໝອງຕາຍໄດ້. ຈຶ່ງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ບໍ່ໃຫ້ ຂຶ້ນຫຼຸ່ມທີ່ໄດ້ສັກຢາໄອເວີເມັກ ຕົກລົງໃສ່ໜ່ອງປາ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ອາຫີດ ພາຍຫຼັງ ໄດ້ນຳໃຊ້ຢາ (ໃຫ້ຊອກຖິງສໍາລັບເອົາ ໄວໂຕ່ງເອົາຂຶ້ນຫຼຸ່ມ ແລະ ນຳເອົາໄບຫົ່ມ ບ່ອນອື່ນ). ຫຼື ອີກວິທີ່ໜຶ່ງ ໃຫ້ເອົາຫຼຸ່ມອກໄປອາບນັ້ຢາ ເມັກວອນຢູ່ທາງນອກຂອງຄອກ ທີ່ທ່າງຈາກໝອງ ເພື່ອປ້ອງກັນ ບໍ່ໃຫ້ສານເຄີມີຕົກລົງໃສ່ໜ່ອງປາ.

2. ການສ້າງຄອກໝູ [Pigsty buildings]

ຄົດເລືອກຫຼືຕັ້ງ:

- ສະຖານທີ່ບຸກສ້າງຄອກ ຄວນຈະເປັນ ພື້ນທີ່ໄຟນ, ນຳບໍ່ຖ້ວມເວລາ ປິນຕົກ.
- ຄອກຈະຕ້ອງ ມີສິ່ງປ້ອງກັນ ຈາກແສງ ແດນ (ອາດຈະເປັນຮື່ມຂອງ ຕົ້ນໄມ້) ແລະ ມີລົມອາກາດລ່ວງດີ.
- ທ່າງໄກຈາກເຮືອນ (ປະມານ 8-10 ແມ່ດ ທາງປາຍລົມ).
- ໃນກໍລະນີລົງໝູເປັນຝາມທີ່ໃຫຍ່ ການເລືອກສະຖານທີ່ ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍ ເຊັ່ນ:
 - ມີເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມສະດວກ ຕະຫລອດປີ,
 - ເປັນບ່ອນທີ່ສາມາດທຳລາຍ ສິ່ງເສດຖື່ອ ຈາກຄອກໝູໄດ້ສະດວກ,
 - ຕ້ອງມີນັ້ນ ແລະ ໄຟຝຶ້າສະດວກເຕີ.

ການສ້າງຄອກ ແບບທີ່ລົງທຶນຕຳ - ຜົນຜະລິດຕຳ.

ການສ້າງຄອກ ແບບທີ່ລົງທຶນສູງ - ຜົນຜະລິດສູງ.

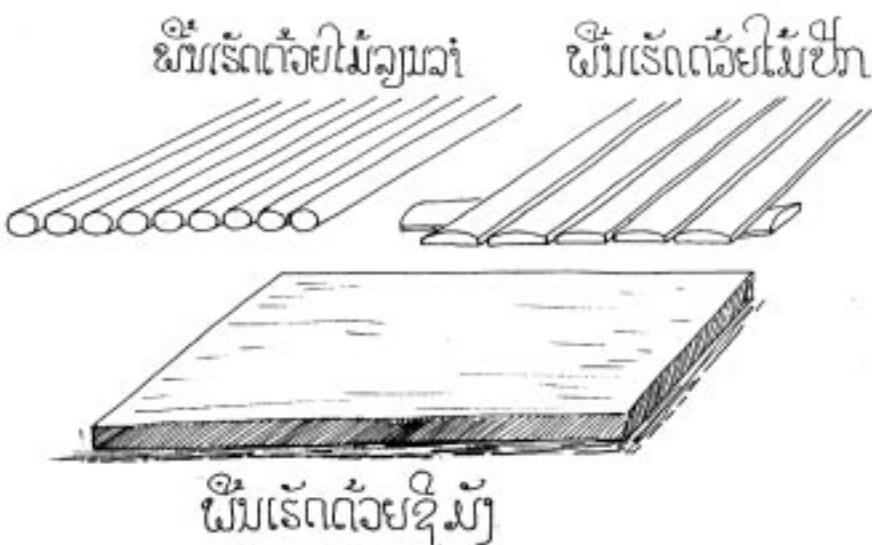
ການສ້າງຄອກໝູ ແລະ ວັດສະດຸກໍສ້າງ:

ວັດສະດຸທີ່ໃຊ້ ໃນການປຸກສ້າງຄອກ ຄວນເປັນວັດສະດຸທີ່ຫາໄດ້ຈ່າຍ ແລະ ມີຢູ່ໃນທັອງຖິ່ນນັ້ນ. ການປຸກສ້າງ
ຄອກ ຕ້ອງໄດ້ຄໍານິງເຖິງຄວາມເໝາະສົມ ຂອງສະພາບອາກາດ ແລະ ຮູບແບບການລັງງໝູສັດໃນທັອງຖິ່ນ.
ການປຸກສ້າງຄອກ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ເງື່ອນໄຂດັ່ງນີ້:

1. ເປັນຄອກທີ່ໝູຍຸໄດ້ສະບາຍ, ອາກາດລວງຕື່ອບເອົາ, ມີຮື່ມ ແລະ ບໍ່ມີກຳນົດເໜັນ, ຫັນຄອກແຫ້ງ.
2. ຕ້ອງປຸກສ້າງຄອກໝູ ໃຫ້ມີລວງຍາວໄປຕາມທິດຕາເວັນອອກ ທາຕາເວັນຕົກ (ປ້ອງກັນຈາກແສງແດດ
ແລະ ປິນ).
3. ຄວນອອກແບບ, ຈັດແບ່ງເນື້ອທີ່ຄອກ ຕາມປະເທດ, ຈຳນວນ ແລະ ຂະຫນາດຂອງໝູ. ຈຳນວນ ແລະ
ຂະຫນາດຂອງ ແຕ່ລະຄອກ ຈະຂຶ້ນກັບຈຳນວນໝູ ທີ່ຜະລິດອອກມາແຕ່ລະລຸ້ນ.
4. ການລົງທຶນສ້າງຄອກໝູ ຕ້ອງໃຫ້ຄຸນຄ່າກັບການໃຊ້ງ່ານ ແລະ ເໝາະສົມກັບຮູບແບບການລັງງໝູ.
ສໍາລັບການລັງໝູ ທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການລົງທຶນ ການສ້າງຄອກທີ່ ຂ້ອນຂ້າງສູງ.

ໂດຍທີ່ວ່າໄປ ການປຸກສ້າງຄອກໝູຢູ່ເປົ້າເຮົານີ້ຢືມໃຊ້ 2 ຮູບແບບ ຄື:

- ແບບຄອກກູ້ຫົ່ນ (ສ່ວນຫຼາຍ ເໝາະສົມກັບການລັງງໝູຂັ້ນ ຢູ່ໃນໝາມໃຫຍ່).
- ແບບຄອກຍົກພື້ນ (ເໝາະສຳລັບການລັງງໝູໃນທຸກລະດັບ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລັງງໝູໃນຄອບຄົວ).

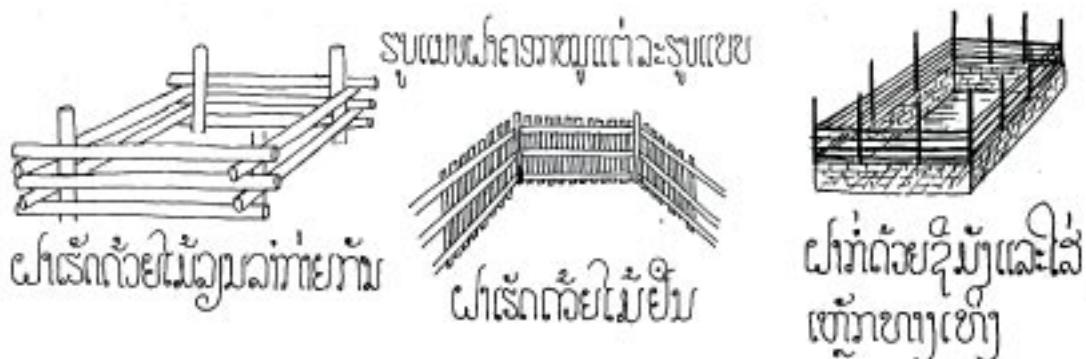
ລະບົບພື້ນຄອກ:

ໄລຍະຫ່າງ ລະຫວ່າງ ແຜ່ນຕໍ່ແຜ່ນປະມານ 0.5-1.0 ຊັງຕີແມດ. ການຮັດພື້ນຄອກ ດ້ວຍເບຕີງ
ກ່າວຕ້ອງຮັດໃຫ້ມີ ຄວາມຢ່າງພື້ນສົມຄວນ ເພື່ອສະດວກໃນການອະນາໄມຄອກ.

ຝາຄອກ:

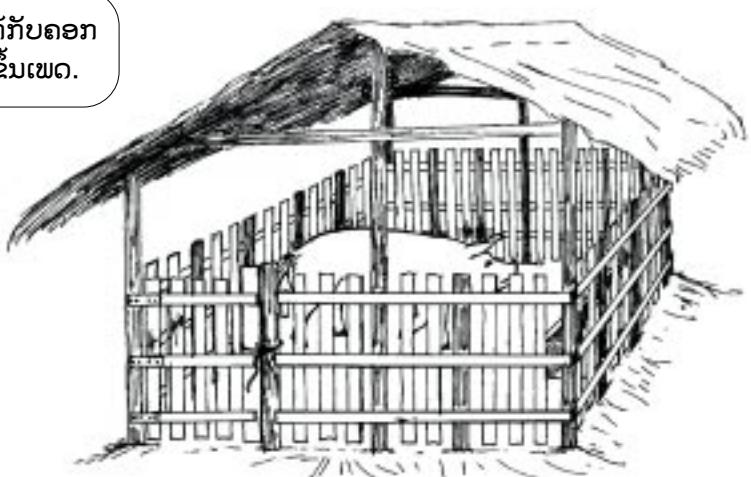
ຝາຄອກມີຫຼາຍແບບ ສຸດແລ້ວແຕ່ຜູ້ທີ່ຈະເລືອກໃຊ້ ເຊິ່ງອາດຮັດຕ້ວຍໄມ້, ຫໍ້ເຫຼັກ, ອາດກໍ່ດ້ວຍດິນຈີ່ກໍ່ໄດ້. ຜາຄອກ ຈະຕ້ອງປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ໝູນອອຍ ອອກຈາກຄອກ ແລະ ຕ້ອງໃຫ້ມີຄວາມສະດວກ ໃນການເອົາຂຶ້ນໝູນອອກ ແລະ ຮັກສາຄວາມສະອາດໄດ່ງໆຢາຍດາຍ.

ຝາຄອກ ຕ້ອງມີເສົາແໜ້ນໝາຍັງລົງຖິງ ພື້ນຄອກ. ລະບົບຝາຄອກ ຂຶ່ງປະກອບມີ ເສົາ, ຮາວຕ້ອງໄດ້ສ້າງ ຕິດຈອດກັນຢ່າງ ແໜ້ນໝາຍ. ບໍ່ຄວນສ້າງຝາຄອກດ້ວຍໃຊ້ ຮາວທາງນອນ ຫຼືຈະຮັດໃຫ້ໝູໃຫຍ່ ສາ ມາດປິນ ຂຶ້ນໄດ້. ໂດຍສະເໜາະ ແມ່ນຄອກ ໝູ້ພັນ ຄວນຫຼົກເວັ້ນ ເພາະພໍ່ພັນ ຈະພະ ຍາຍາມປິນ ເພື່ອຊອກຫາຫາກ ໄປຫາໂຕ ແມ່ ຫໍ່ກຳລັງຂຶ້ນເພດ.

ລົງພໍ່ພັນໃສ່ຄອກຂັງດັງວ່າ ໄກກັບຄອກ ຂອງ ແມ່ພັນເພື່ອກະຕຸນ ການຂຶ້ນເພດ.

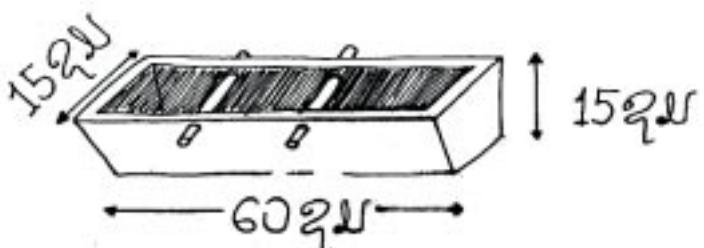
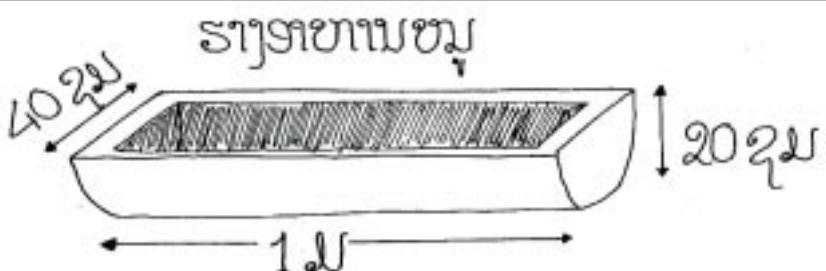
ບົດທີ 2: ຮູບແບບຂອງການລົງໝູ ແລະ ໂຮງເຮືອນ Pig raising and housing systems

ຂະໜານາດຂອງຮາງອາຫານໝູ:

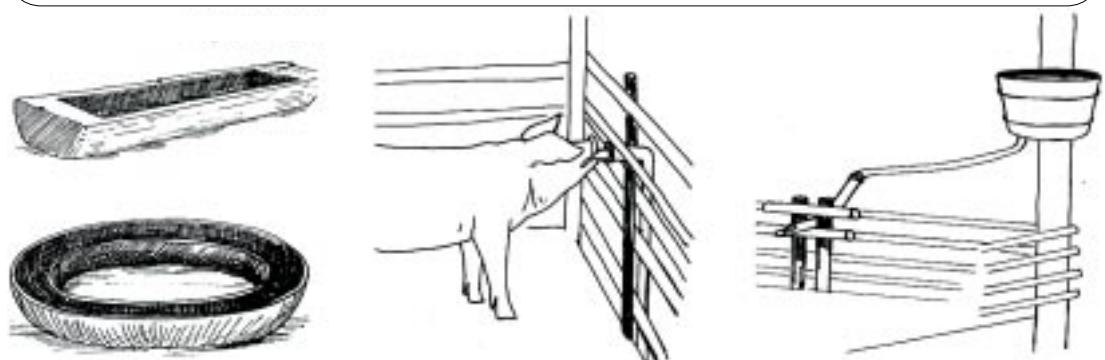
ປະເພດໝູ	ຍາວ	ກວາງ
ໝູນອຍຢ່ານິມ	15-20 ຊັງຕີແມດ/ໂຕ	20 ຊັງຕີແມດ
ໝູຊື້ນ	30-35 ຊັງຕີແມດ/ໂຕ	20 ຊັງຕີແມດ
ໝູຖືພາ	40-50 ຊັງຕີແມດ/ໂຕ	35-40 ຊັງຕີແມດ
ໝູແມ່ລົງລູກ	40-50 ຊັງຕີແມດ/ໂຕ	35-40 ຊັງຕີແມດ
ໝູໝໍ່ພັນ	40-50 ຊັງຕີແມດ/ໂຕ	35-40 ຊັງຕີແມດ

ຮາງອາຫານຕ້ອງເຮັດໃຫ້ຕິດກັບພື້ນຄອກ ຢ່າງແໜ້ນໝາ ຫັງນີ້ກໍເພື່ອຫຼັກເວັນບໍ່ໃຫ້ຮາງຂວາງ ແລະ ສູນເສັງອາຫານ.

ຮາງນັ້ນ:

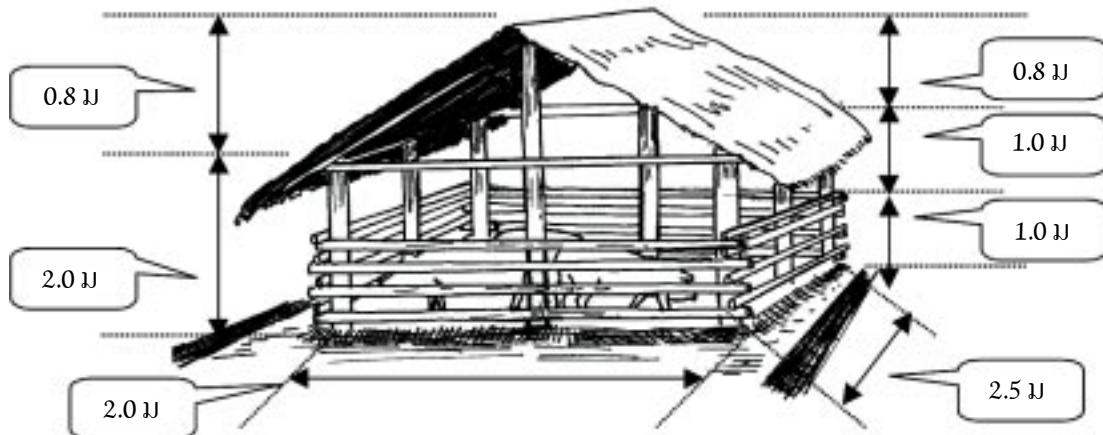
ອ່າດຈະໃຊ້ຮ່ວມກັນກັບຮາງອາຫານກໍໄດ້. ທັາລົງແບບອຸດສາຫະກຳ ອາດໃຊ້ກົອກນັ້ນ ແບບໂອໂຕມາຕິກເຊັ່ນ: ກົອກຖ້ວຍ, ກົອກອົມ.

3. ຄອກ, ພື້ນຄອກ ແລະ ເນື້ອທີ່ຂອງຄອກ [Pens, floors and space requirements]

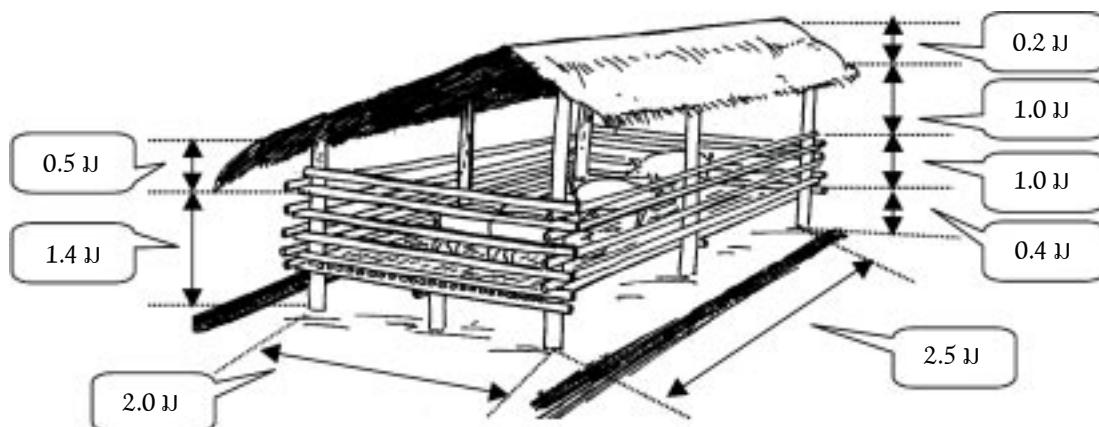
ຄອກຊູພື້ນ:

ຄອກຊູພື້ນ ອາດເປັນພື້ນດິນຕາໆແຫນນ ຫຼື ປຸດວຍຊີມັງ (ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ຄັດມັນເພາະຈະເຮັດໃຫ້ພື້ນຄອກມື່ນ). ພື້ນຄອກ ຕ້ອງຕ້ອຍໄປທາງດ້ານຫຼັງ ເພື່ອສະດວກໃນການອະນາໄມ. ພື້ນຄອກແບບນີ້ ເໝາະກັບການລົງໝູຂຶ້ນ, ໝູຖືພາ, ໝູເກີດລູກ, ໝູພື້ພັນ.

ຄອກຍິກພື້ນ:

ຄອກຍິກພື້ນອາດຈະສ້າງດ້ວຍ ໄມລູງນລື້ ໃນປົກຕາມທີ່ຫ້າໄດ້ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ. ສໍາລັບພາມ ລົງໝູຂະຫນາດໃຫຍ່ ກໍມີຄອກຍິກພື້ນແບບສໍາເລັດຮູບເພື່ອໃຫ້ເລືອກ (ເຮັດດ້ວຍຊີມັງ, ເຫລັກ, ເຫລັກເສັ້ນ, ຢາງ ແລະ ອື່ນງ). ພື້ນຄອກແບບນີ້ ເໝາະກັບການລົງໝູທຸກປະເທດ.

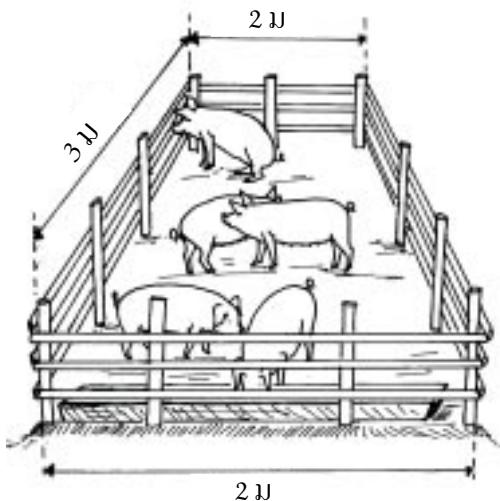
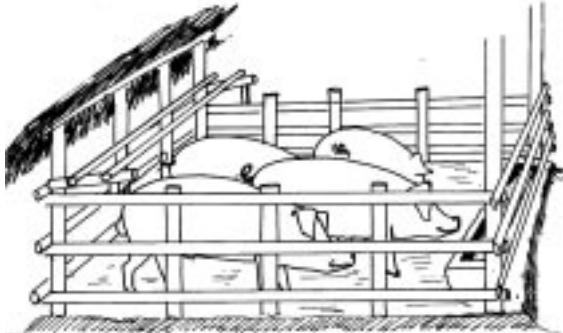
ບົດທີ 2: ຮູບແບບຂອງການລັງໝູ ແລະ ໄຮງເຮືອນ Pig raising and housing systems

ຄວາມຕ້ອງການພື້ນທີ່ ຂອງໝູແຕ່ລະປະເພດໄດຍສະເລົ່າຕໍ່ໂຕ:

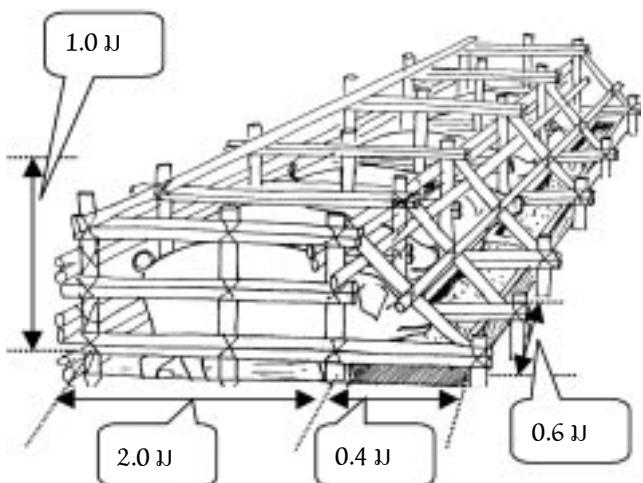
ຫມຸ້ນ:

0.5-1.0 ຕາແມດ ຕໍ່ 1 ໂຕ.

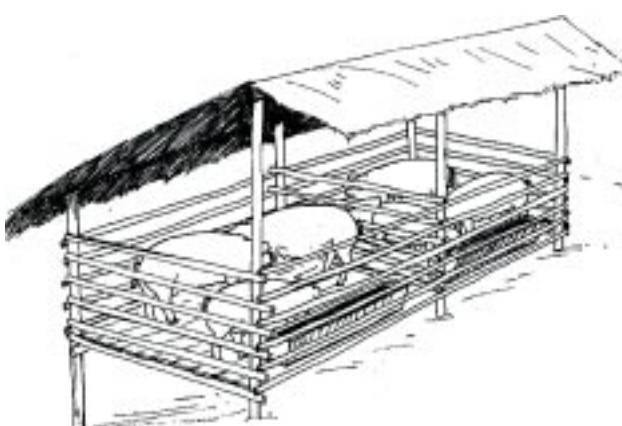

ຫມຸ້ນ:

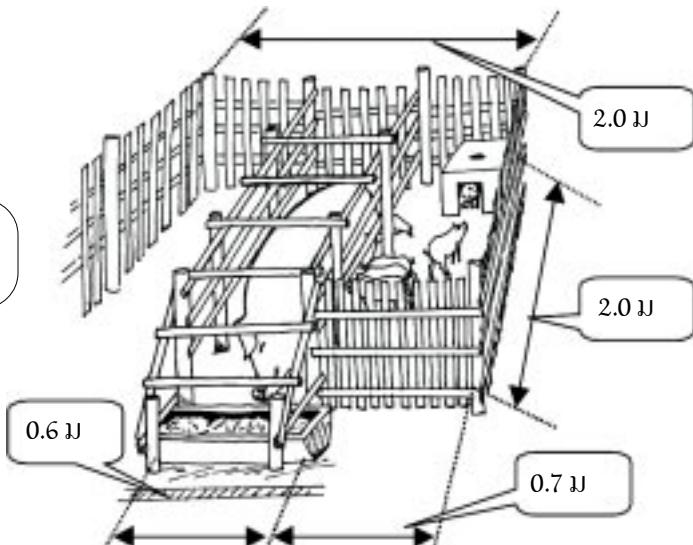
1.5-2.0 ຕາແມດ ຕໍ່ 1 ແມ່.

ເພື່ອບັນລຸຜົນ ການປະສົມພັນສູງ, ໝູແມ່ ພັນຖື່າ ມີຄວາມຕ້ອງການ ສະພາບແວດ ລອມທິງບຽງ. ເພາະສະນັ້ນ ເພີ່ມຈົ່ງສ້າງ ຄອກໃຫ້ ແມ່ພັນຢູ່ໄດດດດ່ວງ ໃນເວລາຖື່າ. ໃນລະດູຮັນ ເພີ່ມນີ້ຢືນຂ່າງໝູ ແມ່ພັນໄວ້ ໃນຫ້ອງໜຶ່ງພຽງ 3 ໂຕເກົ່ານັ້ນ.

ຫມູແມ່ພັນລົງຈາກ:
4-6 ຕາແມດ ຕໍ່ 1 ແມ່.

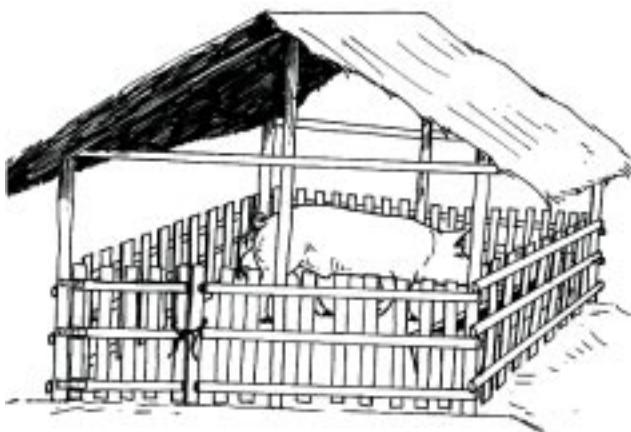

ຫມູນອຍຢ່ານິມ:
0.3-0.5 ຕາແມດ ຕໍ່ 1 ໂຕ.

ຫມູ້ໜີ້ພັນ:
6-8 ຕາແມດ ຕໍ່ 1 ໂຕ.

ຕ້ອງໄດ້ລະວັງ ບໍ່ໃຫ້ໝູ້ພໍ່ພັນເຕັນເຂົ້າ
ໄປທາແມ່ພັນ ຫໍ້ຂຶ້ນເບີດຢູ່ຄອກອື່ນ
(ຝາຄອກ ຕ້ອງແໜ້ນໜາ ແລະ ສູງພໍ
ສົມຄວນ).

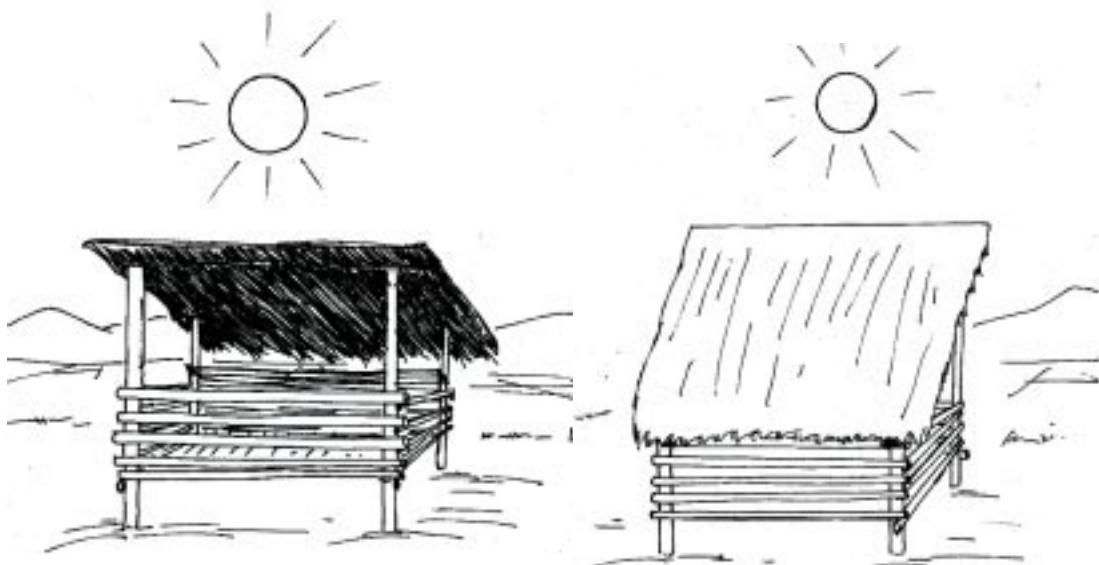

4. ລະບົບຫຼັງຄາຄອກໝູທີ່ແຕກຕ່າງກັນ [Different roof systems]

ຫຼັງຄາ:

ຫຼັງຄາຂອງຄອກໝູ ອາດຈະມຸງດ້ວຍຫຍໍາ, ຜັ້ນ, ສັງກະສິ, ກະເບື້ອງ ແລະ ອື່ນງ ຂໍ້ວັດສະດຸເຫຼົ່ານີ້ມີຈຸດດີ ຈຸດອ່ອນຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ຖ້າມຸງດ້ວຍຫຍໍາ ຫຼື ຜັ້ນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຖືກ, ອາກາດຈະເຢັນດີ ແຕ່ອ່າຍໆການໃຊ້ງານບໍ່ດິນ, ຖ້າມຸງດ້ວຍສັງກະສິ ຫຼື ກະເບື້ອງຕ້ອງໄດ້ລົງທຶນສູງ, ການໃຊ້ງານໄດ້ດິນ ແຕ່ວ່າຖ້າເປັນສັງກະສິແລ້ວ ອາກາດພາຍໃນຄອກຈະຮັອນ ໂດຍສະເໜາຈະໃນເວລາຕອນບ່າຍ.

ຫຼັງຄາວາງຖືກທິດດີ, ມີຮື່ມພຽງພໍ.

ຫຼັງຄາວາງບໍ່ຖືກທິດ, ບໍ່ມີຮື່ມພຽງພໍ.

ທິດຫາງຂອງຄອກໝູ ແລະ ຂລັງຄາຕັ້ງປ້ອງກັນແສງແດດ ແລະ ປິນ. ຂລັງຄາຕັ້ງສາມາດ ໃຫ້ຮື່ມແກ່ທຸນ ຍ່າງພຽງພໍ ໂດຍສະເໜາໃນເວລາ ແສງແດດກ້າໃນຊ່ວງກາງເວັນ.

ຫຼັງຄາ ຂອງຄອກໝູ ມີຫຼາຍຮູບແບບ ແຕ່ນີ້ຍິມກັນໃຊ້ ມີ 4 ຜູບແບບ ຕີ້:

- ຫຼັງຄາແບບໝາແຫງນ,
- ຫຼັງຄາແບບໝາແຫງນກາຍ,
- ຫຼັງຄາແບບໝໍາຈົ່ວສະເໜີ,
- ຫຼັງຄາແບບໝໍາຈົ່ວສອງຊັ້ນ.

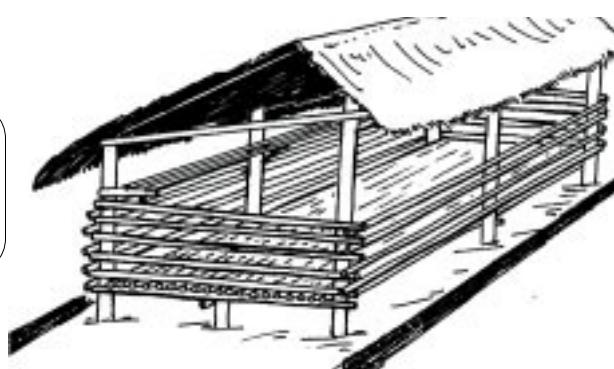
ແບບໝາແຫຼງນ:

ຫຼັງຄາແບບນີ້ປຸກສ້າງຈ່າຍ, ລາຄາຖືກ ອາກາດຖ່າຍເທສະດວກ, ແຕ່ມີຈຸດ ອ່ອນ ຢູ່ບ່ອນວ່າ ແສງແດດສາມາດ ສ່ອງເຂົ້າໃນຄອກໄດ້ຫຼາຍເກີນໄປ ເຮັດໃຫ້ ມີຄວາມຮອນສູງ. ໃນລະດຸຜົນທາງ ພິນຕົກລົມແຮງ ກ່າຈະເຮັດໃຫ້ຜົນສາດເຂົ້າໄປໃນຄອກໄດ້.

ແບບໝາແຫຼງນກາຍ:

ຫຼັງຄາແບບນີ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຈະເພີ່ມສູງຂຶ້ນອີກເລັກນ້ອຍ, ແຕ່ກໍ່ມີຂັ້ນດີ ຊຶ່ງຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນແສງແດດ ແລະ ຜົນສາດໄດ້ດີຂຶ້ນ.

ແບບໝັນາຈົ່ວສະເໜີ:

ຫຼັງຄາແບບນີ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການກໍ່ສ້າງຂອນຂ້າງສູງວ່າສອງແບບທີ່ຜ່ານມາ ແຕ່ສາມາດປ້ອງກັນແສງແດດ ແລະ ຜົນສາດ ໄດ້ດີກວ່າ.

ແບບໝັນາຈົ່ວສອງຂັ້ນ:

ເປັນຫຼັງຄາ ທີ່ມີຄວາມປອດໄພຈາກແສງແດດ ແລະ ຜົນສາດ, ອາກາດໃນຄອກນິກາມຖ່າຍເທອາກາດດີ. ກາມກໍ່ສ້າງນັບວ່າໄດ້ລົງທຶນສູງພໍສົມຄວນ ແຕ່ມີຄວາມຈາກເປັນ ໂດຍສະເພາະ ໃນເຂດອາກາດຮອນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ອຸນຫະພູມພາຍໃນຄອກຢູ່ໃນລະດັບທີ່ເທິມມາຈະສົມ.

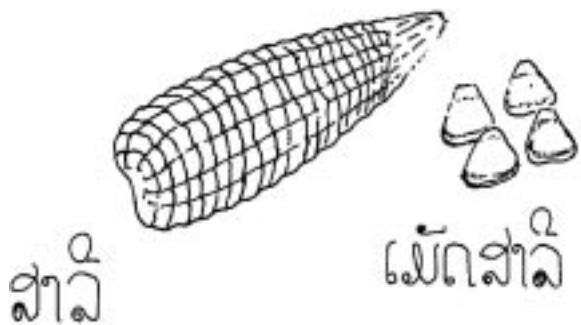

1. ອາຫານພື້ນບ້ານ [Traditional animal feeds]

ອາຫານ ແມ່ນທາດບໍລິສັງລົງທຶນທີ່ຈະເປັນສຳລັບຊີວິດສັດ ຂໍ້ເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ຮ່າງກາຍ ເພື່ອການ ດຳລົງຂີ້ວິດ, ການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຂອງຮ່າງກາຍ ແລະ ການຂະຫຍາຍພັນ. ອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບດີປະກອບມີ ພະລັງງານ, ທາດຊັ້ນ, ແຮທາດ ແລະ ວິຕາມິນ. ຮັ້ງ, ເຊົ້າປ່ຽນ, ສາລີ, ຖົວເຫຼືອງ, ມັນຕົ້ນ, ພິດຜັກຕ່າງໆ ແລະ ເສດເຫຼືອຈາກການປຸງແຕ່ງເຫຼື້າ, ເບຍ ເປັນອາຫານທີ່ດີ ສຳລັບເກືອຂູ່.

ສາລີ:

ສາລີເປັນອາຫານ ທີ່ໃຊ້ລັງໝູທີ່ດີຂໍ້ງບັນຈຸທາດ ແປ່ງ (ສູງ) ເຖິງ 65% ແລະ ທາດຊັ້ນ 9%. ເຊົ້າສາມາດເອົາສາລີບິດ ຫລື ຕື່ມປະສົມກັບອາຫານປະເພດອື່ນໆ ໃນອັດຕາສ່ວນສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ 40 ສ່ວນຮອຍ ເພື່ອລັງໝູ.

ຖົວເຫຼືອງ:

ຖົວເຫຼືອງເປັນມັດພິດ ທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານອາຫານສູງ ແລະ ນຳໃຊ້ເປັນອາຫານໝູໄດ້ເປັນຢ່າງດີ. ມີທາດຊັ້ນ 38%. ກ່ອນຈະນຳມາໃຊ້ເປັນອາຫານໝູຕ້ອງຕາກໃຫ້ແຫ້ງ ແລ້ວບິດໃຫ້ມຸ່ນ ຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງນຳມານັ້ນໃຫ້ສຸກ ຫຼື ຕື່ມປິນໃສ່ກັບອາຫານປະເພດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຮັ້ງ, ເຊົ້າປ່ຽນ ແລະ ສາລີບິດ ຈະມີຜົນດີທີ່ສຸດ.

ມັນຕົ້ນ:

ມັນຕົ້ນເປັນພິດ ຊະນິດທີ່ວ ສາມາດໃຊ້ເປັນອາຫານໝູໄດ້. ສາມາດນຳໃຊ້ປະສົມກັບອາຫານຊະນິດອື່ນໆ ໃນອັດຕາສ່ວນປະມານ 10-20% (ບໍ່ໃຫ້ເກີນກວ່າ 30%). ໂດຍນຳມາປອກເບືອກ ສາກ່ອນ ແລ້ວກໍລັງກໍໃຫ້ສະອາດ, ຊອຍຍາງໆຕາກແດດໃຫ້ແຫ້ງ ຈຶ່ງນຳມານິດໃຫ້ມຸ່ນໝໍປະມານ ກ່ອນຈະນຳໃຊ້. ບໍ່ຄວນເອົາມັນຕົ້ນດີນ ລວມທັງເບືອກມັນຕົ້ນ ໃຫ້ໝູກິນ ເພາະວ່າມີທາດເບື້ອ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍແກ່ໝູ. ມັນຕົ້ນຝານ ຫຼື ຫັ້ນຫໍ່ຕາກແຫ້ງດີແລ້ວ ສາມາດເກັບຮັກສາໄວ້ໄດ້ດິນ.

ຕົ້ນກະຖົນ:

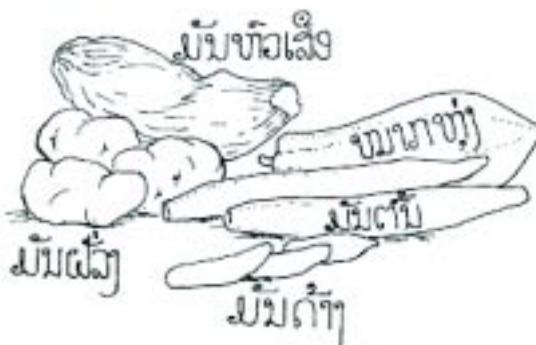
ຕົ້ນກະຖົນ ເປັນພືດທີ່ມີຢູ່ໃນຫອງຖົນ ຂໍ້ໃບຂອງມັນ ບັນຈຸທາດຂຶ້ນສູງ ສາມາດນຳມາໃຊ້ເປັນອາຫານສັດໄດ້ ໂດຍນຳມາຕາກແດດໃຫ້ແຫ່ງ ແລວປະສົມໃສ່ກັບອາຫານຊະນິດອື່ນໆ.

ປະເພດຜັກຕ່າງໆ:

ເຮົາສາມາດນຳໃຊ້ຜັກເປັນອາຫານເສີມ ຂອງໝູ ດ້ວຍວິທີຕົ້ມ ປະສົມກັບອາຫານປະເພດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຮຳ, ເຂົ້າປຽນ, ສາລີ ຫຼື ເຮົາສາມາດນຳເອົາຜັກສົດໃຫ້ໝູກິນເລີຍກ່າໄດ້. ຜັກທີ່ນຳໃຊ້ເປັນອາຫານໃຫ້ໝູ ມີຄື:

- ຜັກກະລິປີ, ຫົວຜັກກາດຫວານ, ຜັກຫິມ,
- ຜັກບີງ, ເຄືອມັນດ້າງ,
- ບອນ (ຕ້ອງຕົ້ມໃຫ້ກິນ),
- ຜັກຕົບ ແລະ ຜັກອື່ນໆ.

ຂັ້ນາກພ້າວ:

ຂັ້ນາກພ້າວ ຫຼື ເຫຍື່ອໝາກພ້າວ ທີ່ເສດຖື້ອຈາກ ການກັ່ນເອົານໍ້າກະທີ ອອກແລວ ສາມາດນຳໃຊ້ ເປັນອາຫານໝູໄດ້ດີ ຂໍ້ບັນຈຸທາດໄຂມັນ ປະມານ 60-70% ແລະ ທາດຂຶ້ນລະຫວ່າງ 20 %. ໃນສຸດປະສົມອາຫານ 100 ກິໂລ ໃຫ້ປະສົມຂັ້ນາກພ້າວ 10 ກິໂລ.

ຮໍາ:

ຮໍາເປັນອາຫານ ຫົ່ວໝາະສົມສຳລັບລົງໝູ ຂຶ້ງບັນຈຸກາດຊັ້ນ 11% ແລະ ສາມາດໃຊ້ເປັນອາຫານຫຼັກ ຫຼື ເປັນສ່ວນປະສົມກັບອາຫານປະເພດອື່ນໆໄດ້ເປັນຢ່າງດີ ໃນອັດຕາສ່ວນ ລະຫວ່າງ 30-45%. ຮໍາຈະເສັງຄຸນນະພາບ (ຕິກໂມະ) ຖ້າວ່າເກັບຮັກສາໄວ້ດິນກວ່າ 1 ເດືອນ.

ເຂົ້າປຽນ:

ເຂົ້າປຽນກໍ່ເປັນອາຫານທີ່ເໝາະ ສຳລັບລົງໝູ ສາມາດໃຊ້ເປັນສ່ວນປະສົມ ກັບອາຫານປະເພດອື່ນໆ ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ ໃນອັດຕາສ່ວນ ລະຫວ່າງ 15-20%. ເຂົ້າປຽນບັນຈຸກາດຊັ້ນ ປະມານ 8%.

ຂື້ເຫຼົ້າ-ຂື້ເປັງ:

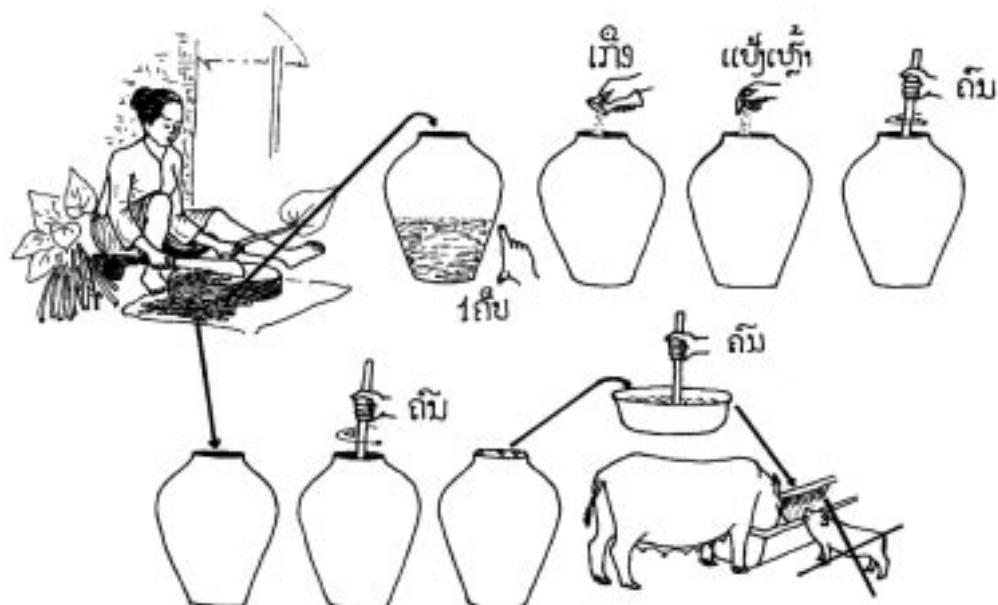
ຢູ່ບ້ານເຮົາເຄີຍໃຊ້ເຂົ້າ, ສາລີ, ມັນຜັ້ງ, ມັນຕົ້ນ, ພາກກວ້ວຍ ເພື່ອຜະລິດເຫຼົ້າ. ສ່ວນໃຫຍ່ເພີ່ມ ນິຍົມນໍາໃຊ້ຂື້ເຫຼົ້າ ຈາກເຂົ້າ ເປັນອາຫານໝູ ປິນໃສ່ກັບອາຫານຊະນິດອື່ນ ເຊັ່ນ: ຮໍາ, ເຂົ້າປຽນ, ຂື້ເຫຼົ້າ ແລະ ຂື້ເປັງ ເໝາະສຳລັບລົງໝູລຸ່ມ. ແຕ່ບໍ່ຄວນໃຫ້ໝູແມ່ພັນຖືພາ ແລະ ໝູແມ່ພັນກຳລັງໃຫ້ນິມລູກ ກິນ, ແພະວ່າໃນເວລານີ້ ໝູມີຄວາມຕ້ອງການທາດບໍລິງໃນອາຫານສູງ. ດັ່ງນັ້ນ, ໝູທີ່ເຄີຍເກືອດວຍເຫຼົ້າ ຕ້ອງໄດ້ປົງມາໃຊ້ອາຫານສຳເລັດຮູບທິດແກນ. ໃນເວລາ ນຳໃຊ້ຂື້ເຫຼົ້າເກືອດໝູຄວນ ໃຫ້ມີ ອັດຕາສ່ວນປະສົມດັ່ງນີ້:

- ໃຊ້ຮໍາ (2 ກິໂລ).
- ໃຊ້ເຂົ້າປຽນ (1 ກິໂລ).
- ປິນໃສ່ຂື້ເຫຼົ້າ (5-10 ກິໂລ).

ພິດຜ່າທີ່ໄດ້ຈາກປ່າ:

ອາຫານຂູສາມາດປຸງແຕ່ງດ້ວຍເຄີນຜະລິດທີ່ເອົາມາຈາກປ່າ (ຄື: ຜັກປ່າ, ກ້ວຍປ່າ, ບອນ ແລະ ອື່ນງ). ພ້ອມກັນນັ້ນ ເສດອາຫານຈາກຄົວເຮືອນ ກໍໃຊ້ເປັນອາຫານຂູໄດ້ ເຊັ່ນ: ແກງ, ເຂົ້າ, ເຟີ ແລະ ອື່ນງ. ຕົວຢ່າງ: ອາຫານເສີມ ສຳລັບຂູແບບພື້ນບັນ ທີ່ປຸງແຕ່ງມາຈາກຜັກປ່າ ເຊັ່ນ: ການເຮັດບອນໝັກ ຫລື ບອນສົ່ມ.

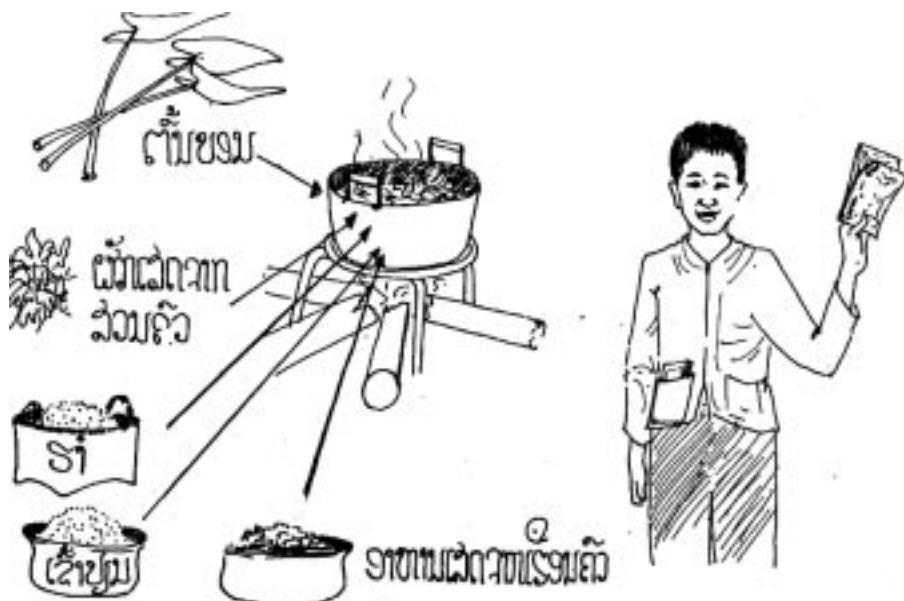

2. ການປຸງແຕ່ງອາຫານແບບພື້ນບ້ານ [Traditional feed processing]

ການປະສົມອາຫານຫລາຍຢ່າງເຂົ້າກັນ ແລະ ຕົ້ມ ຈະເຮັດໃຫ້ ຫມູງກິນອາຫານໄດ້ດີຂຶ້ນ. ການປຸງແຕ່ງອາຫານພື້ນບ້ານ ມີ 2 ວິທີ ຄື:

- ນຳເອົາວັດຖຸດິບທີ່ມີ ມາປະສົມຕາມອັດຕາສ່ວນທີ່ເໝາະສົມ ແລ້ວໃຫ້ກິນເລີຍ ເຊັ່ນ: ຮຳ, ເຂົ້າປຽນ, ສາລີ ບົດ, ຖົວເຫຼືອງບົດ, ມັນຕົ້ນຕາກແຫ້ງບົດ ແລະ ໃບກະຖິນແຫ້ງ.
- ນຳເອົາວັດຖຸດິບທີ່ມີ ມາຕົ້ນວິນກັນໃຫ້ສຸກ ແລ້ວຈຶ່ງໃຫ້ກິນ ເພື່ອຫລິກເວັ້ນທາດເບື້ອຈາກພິກບາງຊະນິດ ເຊັ່ນ: ທົວມັນຕົ້ນດິບ, ບອນ, ຕົ້ນກວຍ, ສາລີເມັດ, ຖົວເຫຼືອງເມັດ, ເສດອາຫານຈາກເຮືອນຄົວ ແລະ ອື່ນງໍ.

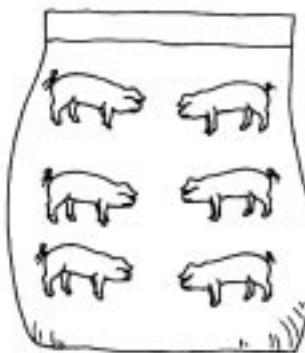
ສູດປະສົມອາຫານແບບພື້ນບ້ານ:

ວັດຖຸດິບ	ອັດຕາສ່ວນປະສົມ (%)		
	ນັ້ນກັບໜູ້ 15-30 ກລ	ນັ້ນກັບໜູ້ 30-60 ກລ	ນັ້ນກັບໜູ້ 60 ກລ ຂຶ້ນໄປ
ຖົວເຫຼືອງ	25	20	15
ຮຳ	25	30	35
ສາລີ	20	25	30
ເຂົ້າປຽນ	5	5	5
ມັນຕົ້ນ	20	15	10
ໃບກະຖິນ	5	5	5
ລວມ (100%)	100	100	100
ທາດຂຶ້ນໂດຍປະມານ(%)	16	15	14

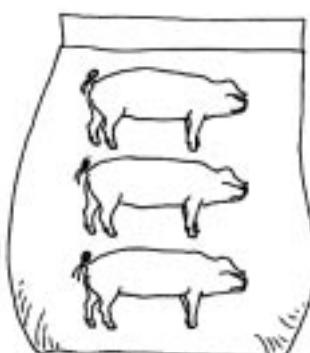
3. ອາຫານຜະລິດຈາກໂຮງງານ [Commercial feeds]

ອາຫານສໍາເລັດຮູບ:

ອາຫານສໍາເລັດຮູບ ແມ່ນອາຫານທີ່ຜະລິດຈາກໂຮງງານ ຂຶ້ມື້ນາຍຂະນິດແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ຜະລິດໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ຕາມແຕ່ໄລຍະການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໝູ ຄື: ອາຫານສໍາລັບໝູນ້ອຍດຸດນິມ, ອາຫານໝູນ້ອຍຢ່ານິມ, ອາຫານໝູລຸນ, ອາຫານແມ່ພັນທອງຫວ່າງ, ອາຫານແມ່ພັນຕື່ພາ, ອາຫານແມ່ພັນລັງງລູກ, ອາຫານຂອງໝູ້ພັນ ແລະ ອື່ນງູ. ເຮົາສາມາດນຳມາໃຊ້ໃຫ້ໝູກິນໄດ້ເລີຍ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງປະສົມກັບອາຫານປະເພດອື່ນງູອີກ.

ອາຫານສໍາລັບ ໝູນ້ອຍ

ໝູລຸນ

ແມ່ພັນລັງງລູກ

ອາຫານເຂັ້ມຊຸນ (ທິວອາຫານ):

ອາຫານເຂັ້ມຊຸນ ແມ່ນອາຫານທີ່ຜະລິດຈາກໂຮງງານເຂັ້ນກັນ ຂຶ້ບັນຈຸທາດເຂັ້ນສູງເພື່ອນນຳມາໃຊ້ເບັນສ່ວນປະສົມກັບອາຫານປະເພດອື່ນງູ ກ່ອນ ຈະເກືອສັດ ເປັນຕົ້ນວ່າ: ຮັ້ງ, ເຂົ້າປຽນ, ສາລີ ແລະ ອື່ນງູ ເປັນວັດ ຖຸດິບ ສໍາລັບປະສົມອາຫານຊຶ້ງຈະເປັນ ອາຫານທີ່ດີ ແລະ ເໝາະສົມສໍາລັບການເກືອສັດຢູ່ໃນບ້ານ.

4. ອາຫານສໍາເລັດຮູບປະສົມກັບອາຫານພື້ນບັນ [Commercial feeds mixed with traditional feeds]

ບັນຫາຕົ້ນຕໍ່ໃນການປັບປຸງການລົງໝູ ຢ່າຊົນນະບົດ ແມ່ນການປັບປຸງ ຄຸນນະພາບ ອາຫານພື້ນ ເມືອງຂອງໝູ ທີ່ອີງ ໄສວດຖຸດີບທີ່ສາມາດຫາໄດ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ. ມີຫລາຍຫ້ອງຖິ່ນ ຫລື ຂອງປະຊາ ຂຸນບັນດາເຜົາຕ່າງໆ ກໍມີບົດຮຽນຂອງເຂົາເຈົ້າ ສໍາລັບການໃຫ້ອາຫານໝູ. ແຕ່ບົດຮຽນ ການລົງໝູເຫຼົ່ານັ້ນ ມີຄວາມຈຳເປັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີ ການພັດທະນາຂັ້ນຕົ້ນ ສໍາລັບການລົງໝູ ບາງປະເທດເຊັ່ນ:

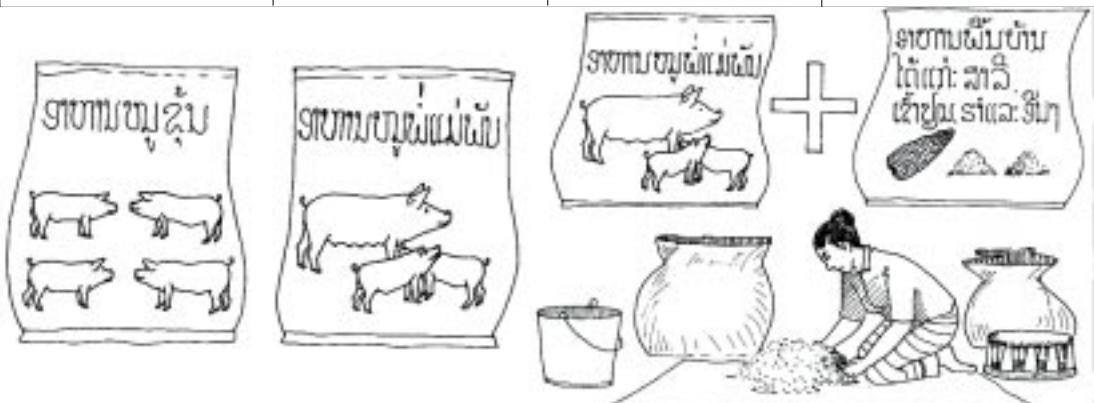
- ການລົງໝູ (ພັນພື້ນເມືອງ) ໄສ່ຄອກຂັງ,
- ການລົງແນວພັນປະສົມ ຫຼື ແນວພັນຂອງຕ່າງປະເທດ.

ສູດປະສົມອາຫານ:

ການປະສົມອາຫານ ແມ່ນການເອົາອາຫານຫຼາຍຂະນິດມາປິນໃສ່ກັນ ໃຫ້ເຫັນຈະສົມຕາມອັດຕາສ່ວນ ທີ່ເວົາຕ້ອງ ການ. ການປະສົມອາຫານ ຕ້ອງໃຫ້ເໝາະສົມກັບຄວາມຕ້ອງການ ທາງດ້ານອາຫານ ສໍາລັບໝູແຕ່ລະລຸ່ມ.

ຕົວຢ່າງ: ສູດປະສົມອາຫານສໍາລັບໝູຂັ້ນ ທີ່ມີສ່ວນປະສົມ 3 ຢ່າງ.

ວັດຖຸດີບ	ອັດຕາສ່ວນປະສົມ (%)		
	ນ້ຳໜັນກຳໝູ 15-30 ກລ	ນ້ຳໜັນກຳໝູ 30-60 ກລ	ນ້ຳໜັນກຳໝູ 60 ກລຂັ້ນໄບ
ຮຳ	40	40	40
ສາລີ	30	35	40
ອາຫານຂັ້ນຂັ້ນ	30	25	20
ລວມ (%)	100	100	100
ທາດຂັ້ນໂດຍປະມານ	16-17 %	15-16 %	14-15 %

ສະເພາະໃນເຂດຂົນນະບົດທີ່ໄດ້ລົງໝູລູກພັນປະສົມ ລະຫວ່າງພັນພື້ນເມືອງ ແລະ ແນວພັນນຳເຂົ້າ ຈາກຕ່າງປະເທດນັ້ນ ຄວນຈະໃຊ້ອາຫານສໍາເລັດຮູບ ຈາກໂຮງງານປະສົມກັບອາຫານທີ່ຊອກຫາໄດ້ ໃນທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ມີລາຄາ ທີ່ກຳ (ເຊັ່ນ: ຮຳເຂົ້າ, ສາລີ ແລະ ປະເຍຸດຖືວ). ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນອາຫານສໍາລັບໝູແນວພັນຖືພາ, ອາຫານໝູນ້ອຍ ດຸດນິມ ແລະ ອາຫານໝູອະນຸຍານ ຕ້ອງມີທາດອາຫານບໍລິຫານລົງໝູສູງ ແລະ ຄວນປະສົມກັບອາຫານສໍາເລັດຮູບ ນຳ ໃນອັດຕາສ່ວນ ທີ່ເຫັນຈະສົມ.

ខ្សែការណ៍ពើរបៀបបញ្ចូនសាច់រោគ ទាំងមិនបានរីករាយ

ការការណ៍សាំឡែនស្តី មិនត្រូវបានធ្វាយឲ្យរាយ និង ចូលស្រែសាច់ជាផ្ទៃស្តី ដែលមិនសម្រាប់ជាភាស់ និង ចូលស្រែសាច់ជាបន្ថែម។ បានរាយនូវការបញ្ចូនសាច់រោគ គឺ ចូលបានសាច់រោគ ទាំងអស់ដែលមានសាច់សម្រាប់សម្រាប់ភាពវារិយាល័យ (ខ្លួនឯង) ដែលមិនបានសម្រាប់បន្ថែម។ ការបញ្ចូនសាច់រោគ ត្រូវបានធ្វាយឡើង ដោយបានស្រែសាច់ជាបន្ថែម មិនបានការបញ្ចូនសាច់រោគ ទាំងអស់ដែលមិនសម្រាប់បន្ថែម។

ការបញ្ចូនសាច់រោគ ត្រូវបានធ្វាយឡើង មានចំណាំថាបានសាច់សម្រាប់បន្ថែម គឺ មិនបានបានការបញ្ចូនសាច់រោគ ទាំងអស់ដែលមិនសម្រាប់បន្ថែម និង មិនបានបានការបញ្ចូនសាច់រោគ ទាំងអស់ដែលមិនសម្រាប់បន្ថែម។

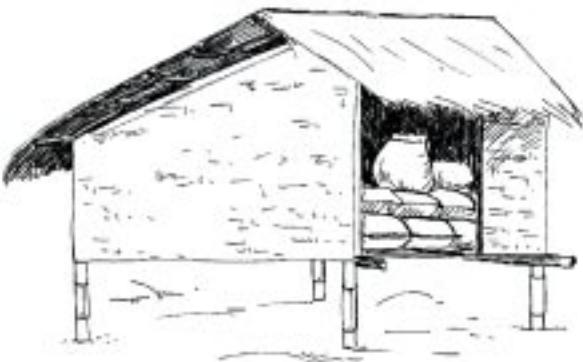

ឯកសារនេះផ្តល់ព័ត៌មានលាស់ស្ថាបន្ថែម និង បញ្ចូនសាច់រោគ ទាំងមិនបានរីករាយ ដែលមិនបានស្រែសាច់ជាបន្ថែម។ ការបញ្ចូនសាច់រោគ ទាំងមិនបានរីករាយ និង បានស្រែសាច់ជាបន្ថែម គឺ មិនបានស្រែសាច់ជាបន្ថែម និង មិនបានស្រែសាច់ជាបន្ថែម នៅក្នុងសាច់រោគ ទាំងអស់ដែលមិនសម្រាប់បន្ថែម។ ការបញ្ចូនសាច់រោគ ទាំងអស់ដែលមិនសម្រាប់បន្ថែម គឺ មិនបានបានការបញ្ចូនសាច់រោគ ទាំងអស់ដែលមិនសម្រាប់បន្ថែម។

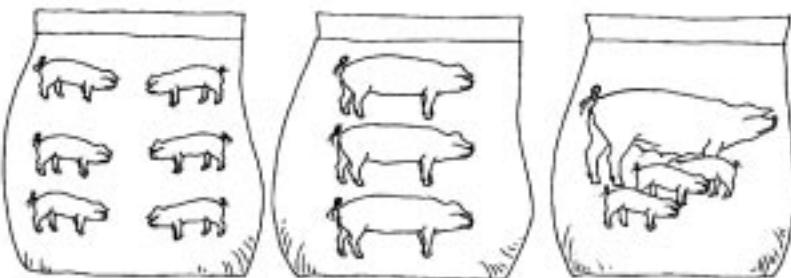
ການເກັບຮັກສາອາຫານ:

ວັດຖຸດີບ ຫຼືຈະນຳມາໃຊ້ເປັນອາຫານສັດເຊັ່ນ:
ມັນຕື່ນ, ສາລີ, ທີ່ວເຫຼືອງ ຕ້ອງຕາກແດດໃຫ້
ແຂ່ງດີເສັງກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງເກັບຮັກສາໄວ້ຢືນໃນເລົ້າ
ຫຼື ສາງ. ສວນອາຫານ ຫຼືປະສົມແລ້ວ ແລະ ອາ
ຫານສຳລັດຮູບ ກໍຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ຢືນໃນເລົ້າ ຫຼື
ແຂ່ງດີເພື່ອຫຼືກເວັ້ນບໍ່ໃຫ້ອາຫານຕິກໂມກ ແລະ
ເສັງຄຸນຂຶ້ງສາມາດນຳໄປເກືອ ສັດລົງງໄດ້.
ນອກຈາກນົ້ມເລົ້າ ຫລື ສາງຕ້ອງປ່ອງກັນໜີ້
ໃຫ້ເຂົ້າໄປ ທາງໃນໄດ້ ເປັນຢ່າງດີ.

5. ວິທີການໃຫ້ອາຫານໜີ້ [General feed management]

ຄວາມຕ້ອງການອາຫານຂອງໜີ້ມ້ອຍອະນຸບານ ມີການປ່ຽນແປງໄປແຕ່ລະອາຫິດ ແລະ ສຳລັບໜີ້ລຸ້ນກໍມີການ
ປ່ຽນແປງ ຕາມແຕ່ລະເຕືອນ. ຄຸນນະພາບຂອງອາຫານ ໂດຍສະເພາະລະດັບການບັນຈຸຫາດເຊັ່ນ ໃນອາຫານ
ຈະຕ້ອງໃຫ້ເໝາະສົມກັບ ແຕ່ລະໄລຍະການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໜີ້.

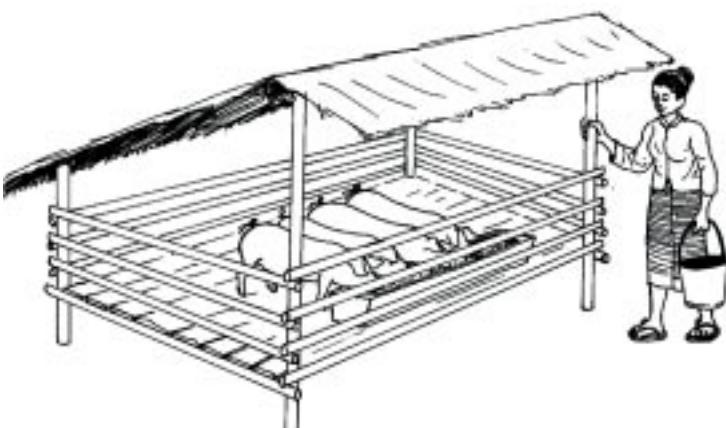

ໜີ້ມ້ອຍ: ທາດເຊັ່ນ 18-20%

ໜີ້ລຸ້ນ: ທາດເຊັ່ນ 16%

ໜີ້ພໍ່ແມ່່ພັນ: ທາດເຊັ່ນ 15%

ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໜີ້ ຂຶ້ນກັບຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານອາຫານຂອງອາຫານ
ທີ່ໜີ້ກິນລົງໄປໃນ ແຕ່ລະວັນ. ໝູ້ທຸກໂຕຈະຕ້ອງໄດ້ກິນອາຫານທີ່ຍັງສິດ ແລະ ມີປະລິມານພຽງໆ
ກັບຄວາມຕ້ອງການ. ອາຫານເກົ່າ ແລະ ເປື້ອນເປີເຮັດໃຫ້ໜີ້ກິນອາຫານຫນ້ອຍລົງ.

ບົດທີ 3 : ການໃຫ້ອາຫານ Feeding systems

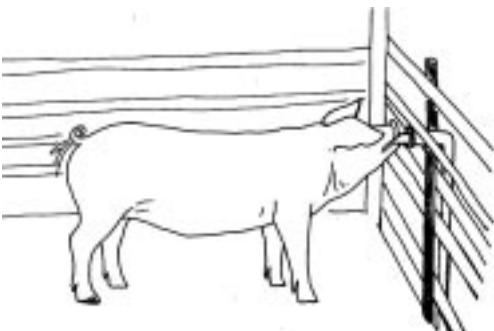

ໝູຖຸກເພດ ທຸກໄວ ຕ້ອງການກິນນັ້ນ.

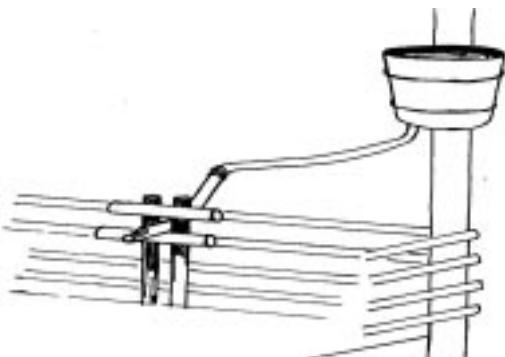
- ໝູແມ່ປັນເຊີ້ນ: 10-12 ລິດ/ໂຕ/ມື້.
- ໝູແມ່ປັນລັງງລູກ: 20-30 ລິດ/ໂຕ/ມື້.
- ໝູລຸ້ນ: 6-8 ລິດ/ໂຕ/ມື້.
- ຫມູພໍ້ປັນ: 12-15 ລິດ/ໂຕ/ມື້.

ຖ້າເອົານັ້ນໃຫ້ໝູກິນ ບໍ່ພຽງພໍຈະເປັນ ຜົນສະຫຼອນ
ເຖິງການ ກິນອາຫານຂອງໝູ ໃນແຕ່ລະວັນອີກ.
ຄວນ ໃຫ້ໝູໄດ້ກິນນັ້ນທີ່ສະອາດ ແລະ ປະລິມານ
ທີ່ພຽງພໍຕະຫຼອດມື້.

ໃນສ່ວນທ້າຍຂອງທຶນັ້ນ ທີ່ຕໍ່ໄສຮັບຫິວກ້ອກດຸດ ຈະ
ຕ້ອງແມ່ນທ່າລຸ່ມມືນຢູ່ມ ຫລື ສັງກະສີ ຄວນຫລືກເວັ້ນ
ຫໍ່ຢ່າງປາລາສະເຕິກ ຫຼື ຫໍ່ຜົວຊີ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ ໝູ
ໃຫຍ່ ຈະຮັດຄັງວແຕກໄດ້.

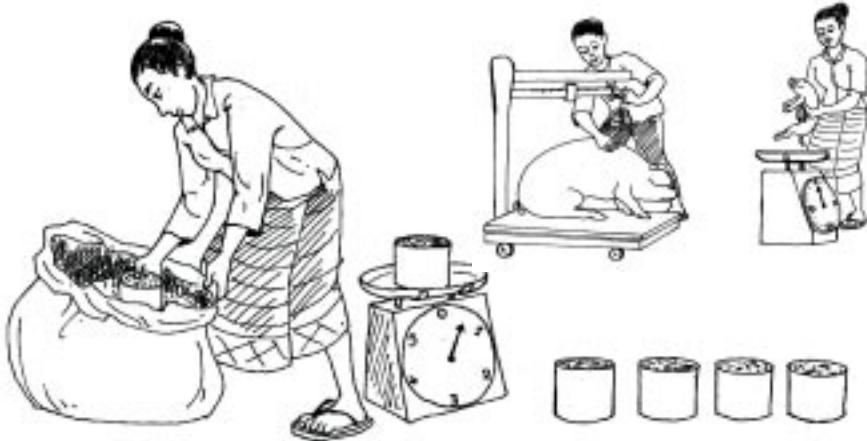
ເນື້ອໝູມືນນັ້ນທັນກ 20-60 ກິໂລ ແມ່ນໄລຍະທີ່ຈັດເປັນຫມູລຸ້ນ. ອັດຕາການໃຫ້ອາຫານຂອງໝູລຸ້ນມີຄື:

- ການໃຫ້ອາຫານຫມູລຸ້ນ ກໍ່ຕ້ອງແບ່ງອອກເປັນ 2 ຕາບ ຄື: ຕາບເຊົ້າ ແລະ ຕາບແລງ
- ຫມູລຸ້ນນັ້ນທັນກ 20-40 ກິໂລ ໃຫ້ກິນ 1.5-2.0 ກິໂລ/ໂຕ/ມື້
- ຫມູລຸ້ນນັ້ນທັນກ 40-60 ກິໂລ ໃຫ້ກິນ 2.0-2.5 ກິໂລ/ໂຕ/ມື້

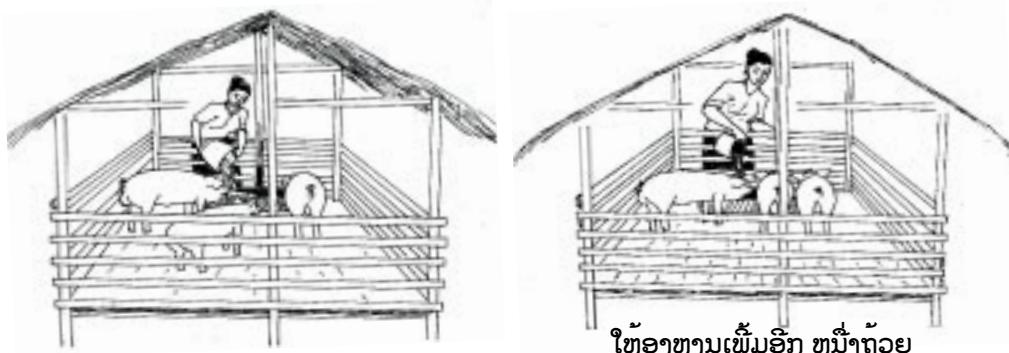
ອັດຕາການໃຫ້ອາຫານດັ່ງກ່າວ ໃຊ້ໄດ້ສໍາລັບຊາວກະສິກອນທີ່ລັງໝູພັນຕ່າງປະເທດ, ໃຊ້ ອາຫານສໍາເລັດຮູບ
ແລະ ມີການຈັດການຝາມທີ່ດີ.

ປະລິມານອາຫານທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ແມ່ນໃຊ້ສະເພາະຮັບອາຫານສຳລັດຮູບ. ກ່ອນຈະເກືອຂູ້ແຕ່ລະຄາບຊາວກະສິກອນ ຕ້ອງໄດ້ຄົດໄລ່ເບິ່ງ ຈຳນວນປະລິມານອາຫານ ວັບວັດສະດຸທຶນຳໃຊ້ ຜອງອາຫານໃຫ້ຖືກຕ້ອງວ່າຈະເກືອຂູ້ຍໍາງມາໄດ້. ແລະຕ້ອງໄດ້ກະຕວງເບິ່ງ ນັ້ນກັບອົງໝູ້ໃນຄອກ. ການກະຕວງນັ້ນກັບອົງໝູ້ຕ້ອງໄດ້ຮຽນນຳ ຜູ້ທີ່ມີປະສົບການ (ອາດຈະຮຽນນຳຢ່າງເຊື້ອໝູ້ ແລະ ພົກ້າແມ່ເຄົາຂ້າໝູ້ຂາຍ) ຫຼື ນຳໃຊ້ຊີ້ງຊັ້ງໂດຍກົງກົດໄດ້.

ໃນກໍລະນີທີ່ຊາວກະສິກອນ ຫາກປຸ່ງແຕ່ງອາຫານແບບພື້ນບ້ານ ດ້ວຍຕົນເອງນັ້ນ ມັນກໍເປັນການຍາກ ທີ່ພວກເພີ່ນຈະຮູ້ໄດ້ວ່າ ອາຫານທີ່ເພີ່ນປຸ່ງແຕ່ງນັ້ນ ມີພະລັງງານ, ຫາດຊັ້ນພົງພໍ ກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງໝູ້ແລວບໍ່ເພື່ອການມີຊີ້ວິດຢູ່ ແລະ ເພື່ອການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໝູ້. ດ້ວຍເຫດນີ້ຈໍາເປັນ ຕ້ອງໃຫ້ອາຫານໝູ້ຈົນສັງເກດເຫັນວ່າພວກນັ້ນອື່ນ ແລະ ບໍ່ສົ່ງສົງຮອງ ຈຶ່ງສະແດງວ່າໝູ້ກິນອື່ນແລ້ວ. ຖ້າຊາວກະສິກອນ ລົງໝູ້ຂົນຕ້ອງໄດ້ເກືອອາຫານເພີ່ມອີກ (ປະມານ 1 ຕັ້ວຍ).

ໃຫ້ອາຫານເພີ່ມອີກ ຫນີ້ຖ້ວຍ

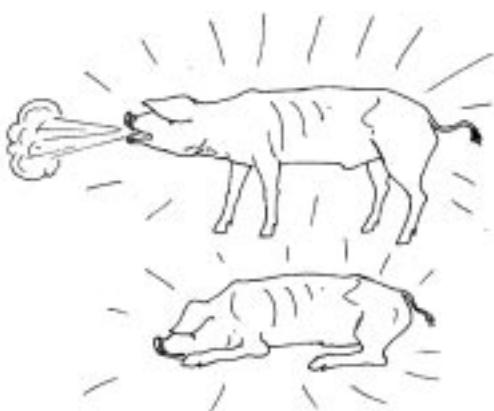
ຕ້ອງໃຫ້ໝູ້ໄດ້ຢູ່ຢ່າງສະບາຍ ເພື່ອຮັດໃຫ້ສາມາດເຕີບໃຫຍ່ ຂະຫຍາຍຕົວ ໄດ້ຢ່າງເຕັມເມືດເຕັມໜ່ວຍ. ໃນສະພາບອາກາດທີ່ຮອນອົບເອົ້າ ແລະ ຊຸມຊັ້ນຫຼາຍ ຈະຮັດໃຫ້ໝູ້ກິນອາຫານໝັ້ນຍິລິງ ແລະ ເຕີບໃຫຍ່ຊ້າ.

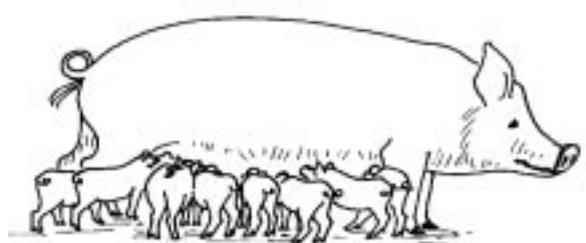
ບົດທີ 3 : ການໃຫ້ອາຫານ Feeding systems

ໝູ້ໂຕທີ່ເຈັບປ່ວຍ ຈະກິນອາຫານທີ່ມີອຍລົງ
ນັ້ນ ພາຍຄວາມວ່າ ພວກມັນຈະບໍ່ໄດ້ຮັບ
ທາດອາຫານພຽງໆ ກັບຄວາມຕ້ອງການ.

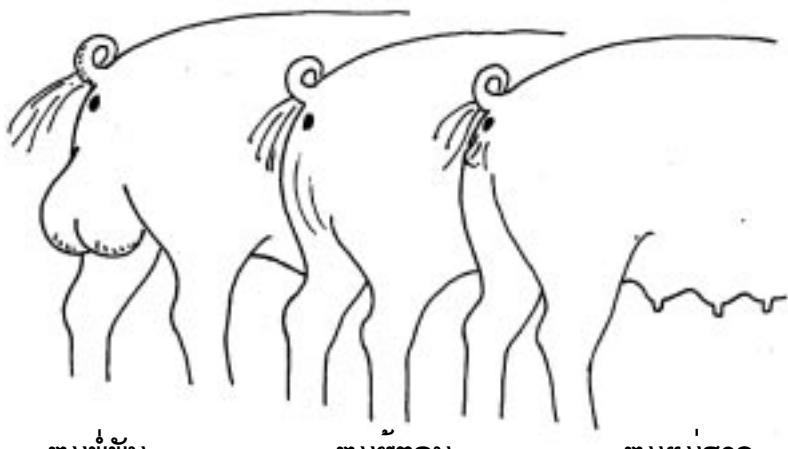
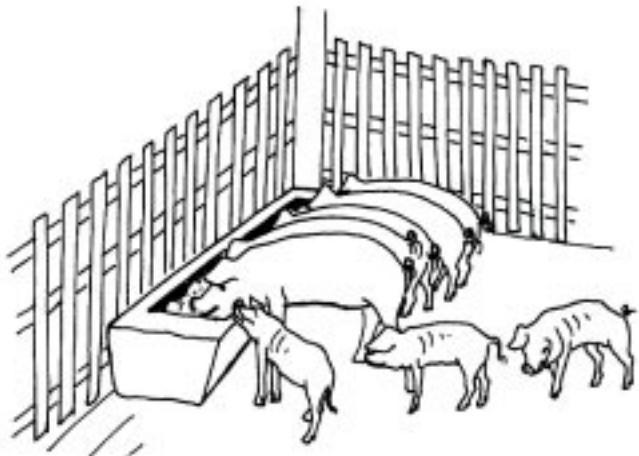
ບັນຫາເລື່ອງສຸກຂະພາບ ແລະ ແມ່ກາຝາກຕ່າງໆ ສາມາດເຮັດໃຫ້ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຫຼຸດລົງເຖິງ 50%.

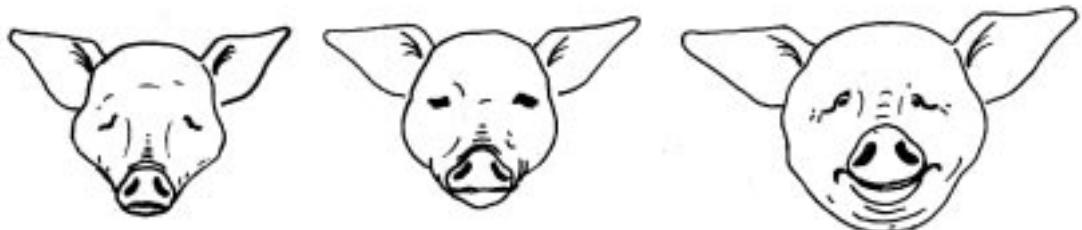
ພວກເຮົາຮູ້ວ່າ ທ່ານຈະຕຸຍພິດິງາມ ຈະຂຶ້ນກັບ
ປັດໃຈ ການເຕີບໃໝ່ຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງໝູ້
ມີອຍຕັ້ງແຕ່ ໄລຍະ 8 ອາຫິດ ບໍ່ອີດ.

ពិភពលោកនឹងបានប្រើប្រាស់បន្ទុកដែលមានការប្រើប្រាស់សាច់សាច់របស់ខ្លួន។ ការប្រើប្រាស់បន្ទុកនេះត្រូវបានធ្វើឡើងជាការប្រើប្រាស់សាច់សាច់របស់ខ្លួន។

និងម៉ោងមួយមិនាំមិនការពិភពលោក 50 កិឡាល៉ែន គាមពួករាយការនាមខ្លួនឯង និងបានប្រើប្រាស់បន្ទុកដែលមានការប្រើប្រាស់សាច់សាច់របស់ខ្លួន។ សាច់សាច់នេះត្រូវបានប្រើប្រាស់សាច់សាច់របស់ខ្លួន។

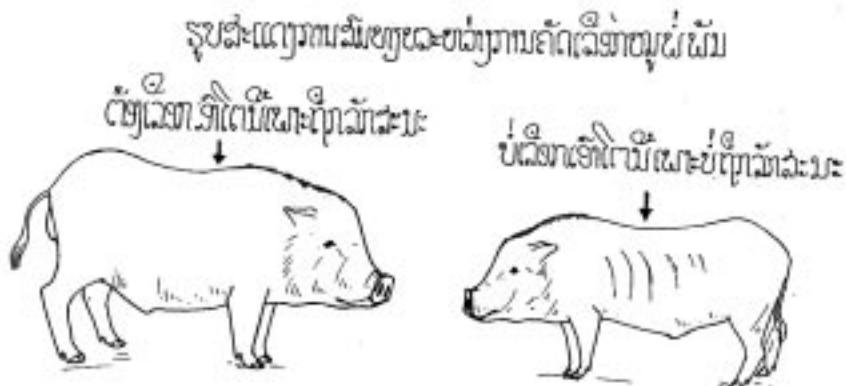

ការប្រើប្រាស់បន្ទុកនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់សាច់សាច់របស់ខ្លួន។ ការប្រើប្រាស់បន្ទុកនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់សាច់សាច់របស់ខ្លួន។ ការប្រើប្រាស់បន្ទុកនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់សាច់សាច់របស់ខ្លួន។

1. ການຄັດເລືອກໝູນໝັ້ນ ແລະ ແມ່ພັນສາວ [Selection of boars and gilts]

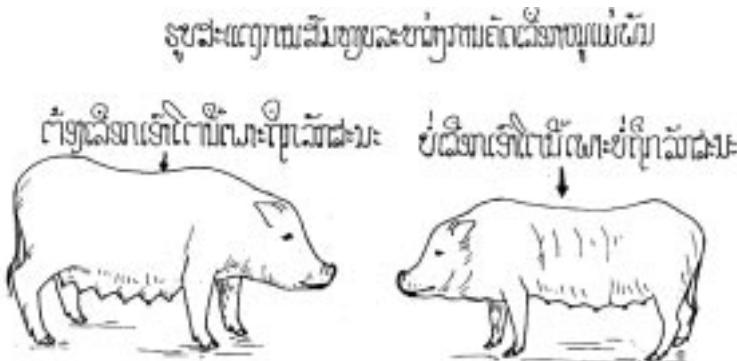
ການຄັດເລືອກໝູນໝັ້ນ:

ເພື່ອຢາກເສຍລິດໝູນ ທີ່ມີກຳໄລງາມ ການຄັດເລືອກໝູນໝັ້ນທີ່ດີ ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ. ໝູນໝັ້ນທີ່ດີມີຄຸນລັກສະນະດັ່ງນີ້:

- ບໍ່ຄວນເລືອກເອົາໝູນ ທີ່ມີສາຍເລືອດໄກຄູງກັນ (ໝູນທີ່ເກີດຈາກ ພໍ້ ຫຼື ແມ່ດູງກັນ).
- ເລືອກມາຈາກ ແມ່ທີ່ເກີດລູກດີປົກກະຕິ ແລະ ຫມູນ້ອຍທ່ານີມລອດຕາຍໃນຊອກດູງກັນ ມີຈຳນວນ ທລວງຫລາຍ.
- ເລືອກມາຈາກແມ່ ທີ່ມີຮູບຮ່າງສົມບູນດີ ແລະ ມີເຕັມມີມຢ່າງໜ້ອຍ 12 ເຕັມ (6 ສູ່).
- ມີຮູບຮ່າງສົມບູນໃຫຍ່ໄວ ແລະ ມີສຸກຂະພາບດີ, ຂາແຂງແຮງ.
- ລະບົບອະໄວຍະວະສືບພັນ ສົມບູນດີ ແລະ ເບິ່ງລັກສະນະພາຍນອກສົມສ່ວນດີ.

ການຄັດເລືອກ ຫມູນແມ່ພັນ:

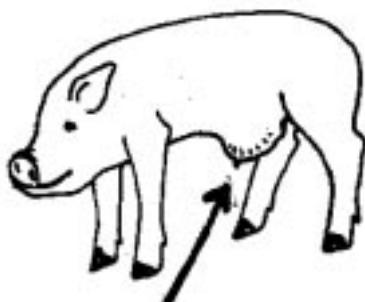
ການຄັດເລືອກໝູນແມ່ພັນທີ່ດີ ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ ເນື້ອງຈາກວ່າ ມັນຈະໃຫ້ລູກໃນຊອກ ດູວ ຈຳນວນທລວງຫລາຍ ແລະ ໃຫຍ່ໄວ. ເຖິ່ອນໄຂ ການຄັດເລືອກມີຕັ້ງນີ້:

- ບໍ່ຄວນເລືອກເອົາໝູນແມ່ທີ່ມີສາຍເລືອດໄກຄູງກັນ ທີ່ເກີດຈາກ ພໍ້ ຫຼື ແມ່ດູງກັນ, ບໍ່ໃຫ້ໜ້ອງມັນເອງເຊີງ.
- ເປັນໝູນແມ່ທີ່ໄດ້ມາຈາກແມ່ທີ່ເກີດລູກ ແລະ ລອດຕາຍເຖິງມີມຢ່ານີມຈຳນວນທລາຍ (ຢ່າງ ຫນ້ອຍບໍ່ໃຫ້ລຸດ 9 ໂຕຕໍ່ ຊອກ).
- ຕ້ອງມີເຕັມນີ້ ທີ່ສົມບູນ ແລະ ຈຳນວນບໍ່ຕໍ່ກວ່າ 12 ເຕັມ (ແມ່ຂອງມັນກຳເຫຼີມກັນ).
- ເຕີບໂຕໄວ, ມີສຸກຂະພາບແຂງແຮງ, ຮ່າງກາຍສົມບູນດີ ມີຂາແຂງແຮງ.

ປະກິດການເຂື່ອມດ້ານກຳມະພັນ:

ປະກິດການເປັນພະຍາດ ໄສລົງສະບີ ສາມາດນີ້ສາຍເຫດມາຈາກ ການປະສົມພັນສາຍເລືອດ ໄກສູງກັນ. ໃຫ້ພະຍາຍາມ ສັບປຸງພໍ່ແມ່ພັນ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ນຳເອົາ ຫຼູໄນຊອກທີ່ພົບເຫັນໝູ ເປັນພະຍາດ ໄສລົງສະບີຫຼາຍ ມາເປັນ ແນວພັນອີກ. ຖ້າແມ່ນ ຫຼູ ທີ່ນຳມາຈາກບ້ານອື່ນ ຈະເຮັດໃຫ້ສາຍຂອງຍາດພື້ນອ່າງ ໄກສູງກັນນັ້ນ ຈະຫນອຍທີ່ສຸດ.

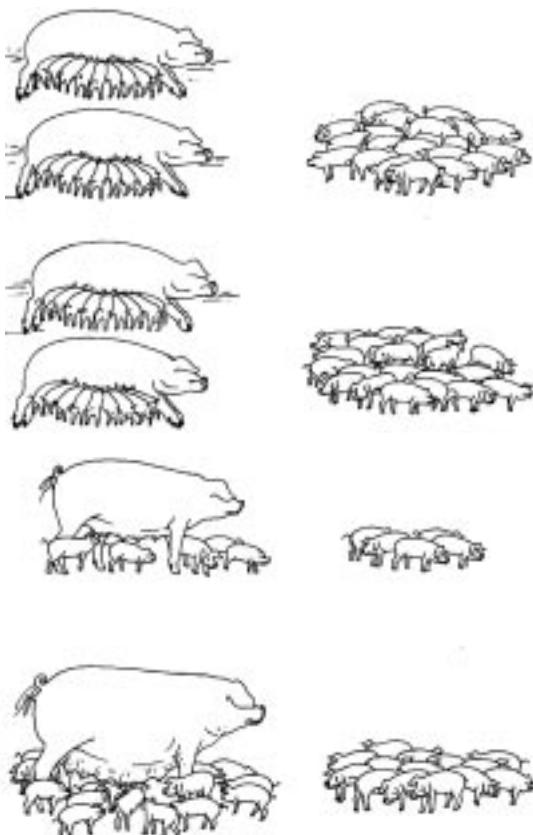

2. ແມ່ພັນທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດຕີ [Productive sows]

ສະມັດຖະພາບ ໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງແມ່ພັນ ໃນແຕ່ລະບົສະແດງອອກ ໃນຈຳນວນຂອງລູກທີ່ເກີດ ໃນແຕ່ລະຂອກ ແລະ ແມ່ພັນເກີດລູກຈັກຊອກໃນປີໜຶ່ງ. ສະມັດຖະພາບ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ ທັງໝົດຕະລອດຊີວິດຂອງແມ່ພັນ ສະແດງອອກ ໃນຈຳນວນລູກທີ່ແມ່ໜຸ້ມເງົ່າກ່າວຜະລິດໄດ້ຫັງໝົດ.

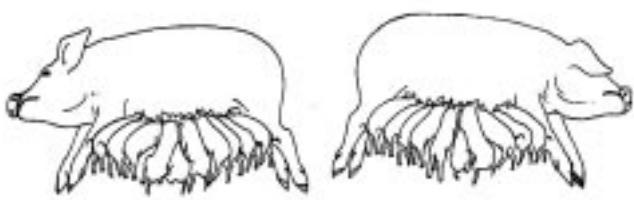
ເບົາຫມາຍ ຂອງແມ່ພັນຢູ່ໃນຊ່ວງຜະລິດ
ລູກໄລຍະ 2 ປີ ໃຫ້ໄດ້ 4 ຊອກ

ແມ່ພັນຕີ ແລະ ແມ່ພັນບໍ່ຕີ: ເກີດລູກຫຼາຍ
ແລະ ເກີດລູກຫນອຍ.

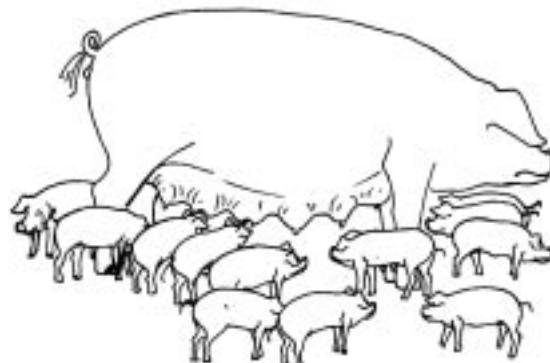

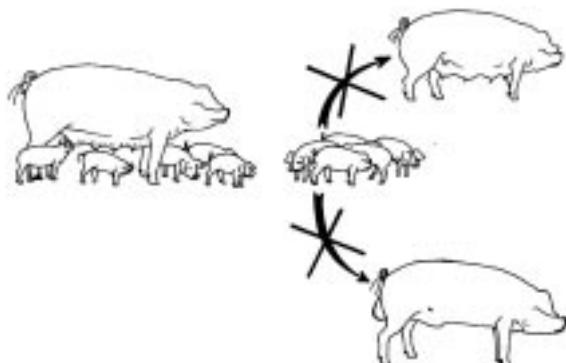
ສະເໜັ້ງແລ້ວ ແມ່ພັນທີ່ດີ ຕ້ອງເກີດລູກຍ່າງ
ໜໍນອຍ 2 ຂອກຕື່ປີ ແລະ ໃຫ້ລູກໝາຍກ່ວາ
8 ໂຕ ຕໍ່ຂອກ.

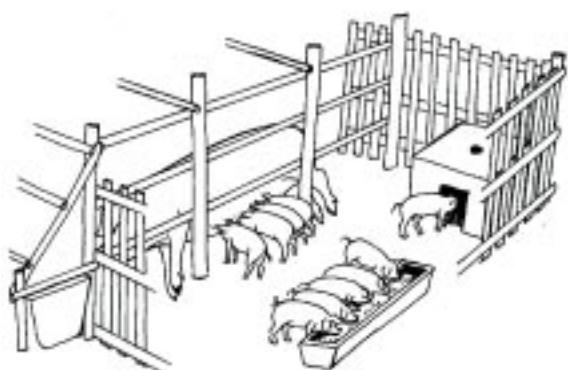
ເພາະສະນັນ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຈະ
ຕ້ອງຮູ້ລັກສະນະດີເດັ່ນ ໃນການໃຫ້ລູກ
ແລະ ລັງງານສະແດງອອກຄື: ເກີດລູກ
ຢ່າຍ, ມີຄຸນສົມບັດເປັນແມ່ພັນທີ່ດີ,
ໃຫ້ນໍ້ານິມ ຫຼາຍ ແລະ ອື່ນໆ.

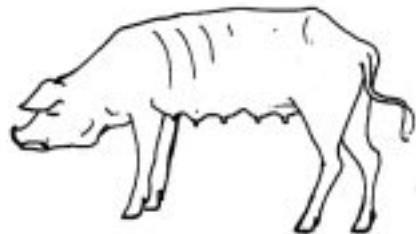
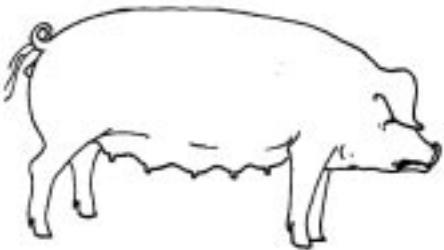
ແມ່ພັນໂຕໄດ້ບໍ່ມີຄວາມງາງກາມດີໃຫ້
ລູກໝໍອຍ ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ຄົດອອກ ແລະ
ລູກຂອງມັນ ກໍ່ບໍ່ຕ້ອງນໍາໄປ ເປັນແນວ
ພັນ ອີກຕໍ່ໄປ.

ພວກເຮົາ ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງວິທີການລັງງານ
ໜໍນອຍ ທີ່ມີປະສິດທິຜົນດີ ໃຫ້ແກ່
ບັນດາໝູນໝໍອຍທີ່ເຫັນລືອ ຈາກແມ່ພັນ
ທີ່ສາມາດ ໃຫ້ການລັງງູດຢ່າງຍົງຍໍ.
ບາງຄັງເຮົາ ອາດຈະໄດ້ນໍາເອົ້າໝູນ
ນ້ອຍຈາກ ແມ່ທີ່ມີລູກໝໍາຍ ໄປຝາກ
ໄວ້ນໍ້າແມ່ພັນ ທີ່ມີລູກໝໍອຍ (ເວລາ
ເກີດໄກ້ຄົງກັນ).

ອາຫານຂອງໝູແມ່ພັນ ຈະຕ້ອງຢູ່ບໍລິສັດ ກໍາເງິນກັນທັງຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ໝູອັວນໂພດ ໃນເວລາທີ່ກີ່ພາ ຫຼື ຈ່ອຍໂພດໃນຊ່ວງເວລາອະນຸງານ. ໃນສອງເງື່ອນໄຂນັ້ນ ສາມາດເປັນສາຍເຫດຂອງບັນຫາ ໃນການຜະລິດໝູໄດ້.

3. ການໃຫ້ອາຫານໝູ ແລະ ກຳມະພັນ [Feeding and genetics]

ຢູ່ໃນສະພາບເງື່ອນໄຂ ຂອງປະເທດລາວ ເນື້າ ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ຫຼືຈະຕ້ອງລັງຈຸ ແນວພັນໝູ ທີ່ສາມາດຂະໜາຍຕົວ ພາຍ ໄຕເງື່ອນໄຂ ອາຫານທີ່ພໍຂອງກຫາໄດ້ ໃນ ທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ. ໝູແມ່ພັນ ແລະ ໝູນ້ອຍດູດ ນິມ ຕ້ອງການອາຫານ ສຳເລັດຮູບທີ່ມີຫາດ ບໍລິສຸງ.

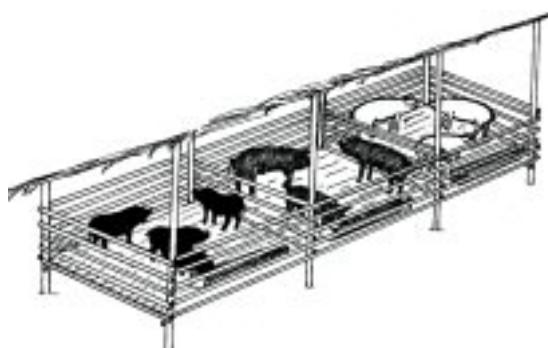

ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ແລວວ່າ ແນວພັນໝູສີຂາວຕ່າງປະເທດ (ເຊັ່ນ: ແລນເຮດ ຫຼື ຢ້ອກເຂຍ) ມີ ການເຕີບໃຫຍ່ຊ້າ ຖ້າເຕີມລົງເກືອ ດ້ວຍອາຫານປະເພດພື້ນບ້ານ. ຖ້າຈະລົງໝູດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ໃຫຍ່ດີ ມີປະສິດທິຜົນສູງ ມັນກໍ່ຕ້ອງຮຽກ ຮອງເຖິງການນຳໃຊ້ອາຫານສຳເລັດຮູບ ຈາກໂຮງງານ ທີ່ມີລາຄາແພງ.

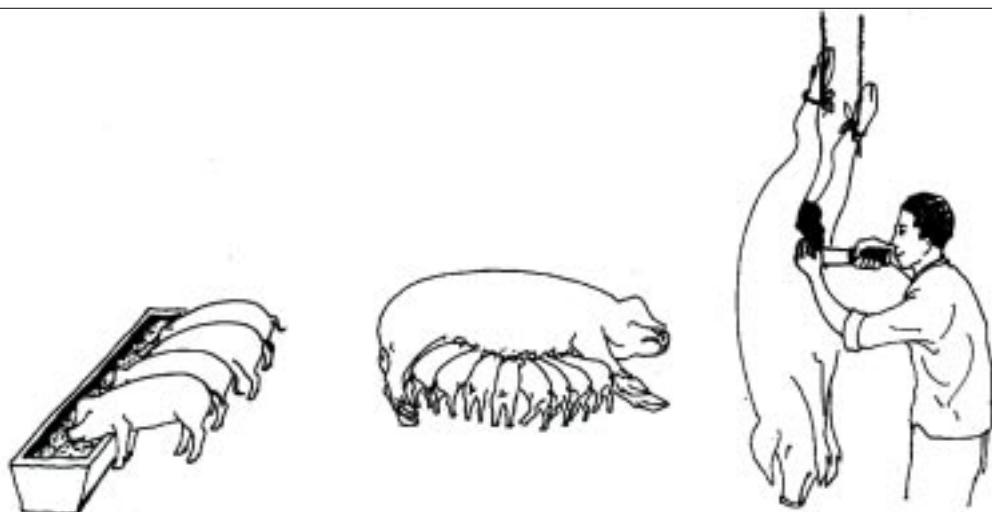

ແນວພັນທີແຕກຕ່າງໆກັນ ແລະ ແນວພັນລູກປະສົມ ກໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງໆກັນ ທາງດ້ານການກິນອາຫານ ແລະ ການສົງເຄາະອາຫານເປັນຊັ້ນກໍຕ່າງໆກັນ (ໝາຍຄວາມວ່າ ປະລິມານອາຫານທີ່ຕອງການຄິດເປັນກິໂລ ຕ່າງໆກັນຈະເລີນເຕີບໄຕ 1 ກິໂລ). ພັນລູກປະສົມ ຈະຂະຫຍາຍຕົວດີ ກໍຕໍ່ເນື້ອວ່າໄດ້ກິນອາຫານທີ່ດີ, ນັ້ນທາງຍຄວາມວ່າ ໃນເວລາເກືອສັດພັນນີ້ພວກເຮົາຄວນປະສົມ ອາຫານພື້ນບ້ານ ແລະ ອາຫານສຳເລັດຮູບ ໃຫ້ສົມສ່ວນກັນ.

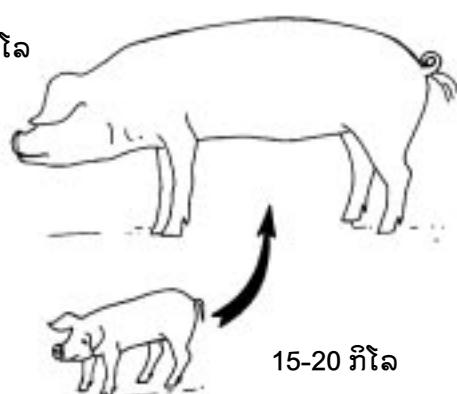
ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໄຕ, ໃຫ້ລູກໜ້າຢ່າງເຊືອກ ແລະ ອຸນນະພາບຂອງຊາກສັດແມ່ນ ອຸນລັກສະນະທີ່ເປັນຕົ້ນຕໍ່ໃນການຄັດເລືອກເພື່ອ ເອົາແນວພັນທີ່ດີ.

ໝູນລຸ່ມຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບສະພາວະເຖິງອື່ນໄຂອັນເໝາະສົມ ເພື່ອໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຍ່າງໄວວາ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນດີ ແລະ ສາມາດຜະລິດຊາກສັດ ບໍ່ມີຊັ້ນຄຸນນະພາບດີ. ເພື່ອຍ່າກໄດ້ຕາມຄາດທາມາຍ ຫຼືໄດ້ວ່າວ່າມາຂ້າງເທິງນັ້ນສຳລັບການຜະລິດໝູນແບບອຸດສະຫະກຳຢູ່ໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ ຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ໝູນພັນຕ່າງປະເທດ ແລະ ອາຫານສຳເລັດຮູບທີ່ດີເທິງນັ້ນ.

70-80 ກິໂລ

ລັງງໝູນ 3 ເດືອນ ຈະໄດ້ນຳຫັນກເພີ້ມ 60 ກິໂລ ໂດຍນຳໃຊ້ອາຫານ 180 ກິໂລ.

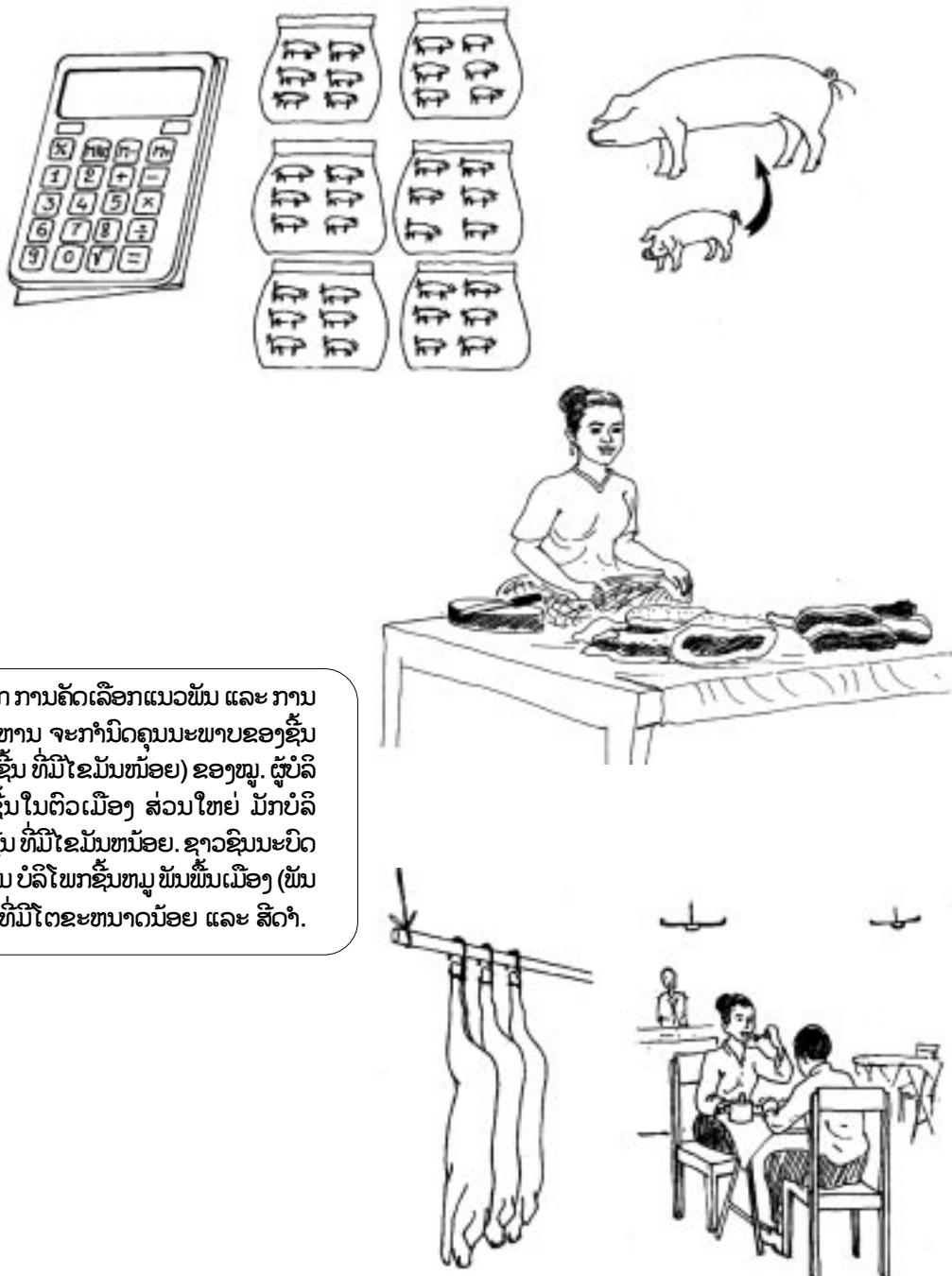
15-20 ກິໂລ

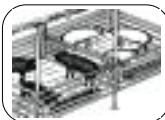
ໂຄງການລັງງໝູນ ລາວ-ອິ່ນ / LAO-EU Livestock Project

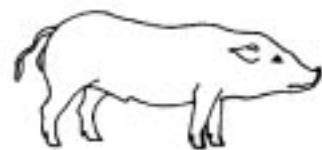
ពិវឌ្ឍការណ៍តិចទៅលើ អគារាការនលកប្បែងខាងមុខដែលមិនមែនខ្លួន: ឬទីមិនមែនកាត់ 15-20 កិឡា និង
ម៉ោងសុទ្ធតាម 70-80 កិឡាដែលតួរការណ៍កិនខាងមុខ 180 កិឡា. អគារាការនលកប្បែងខាងមុខដែល
= ខាងមុខ 180 កិឡាភី/60 កិឡាដែលម៉ោងដឹងទិន្នន័យ = 3 កិឡាផាការណ៍ ព័ត៌មឺនការដឹងទិន្នន័យ 1 កិឡាដែល តំបន់
អគារាការនលកប្បែងខាងមុខដែលដឹងទិន្នន័យ 3.

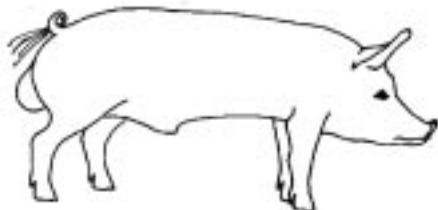
ບົດທີ 4 : ການຄັດເລືອກແນວພັນໝູນ Selection of breeding pigs

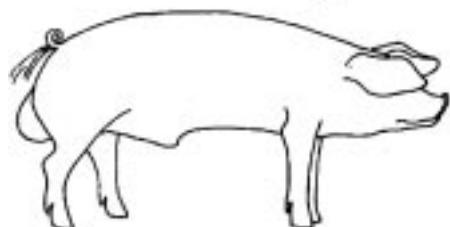
ແນວພັນພື້ນເມືອງ, ມີຂັ້ນແດງ 35-40%

ໝູນໜ່ຳພັນລາຊີໄວ, ມີຂັ້ນແດງ 45-50%

ສາຍພໍພັນ ທີ່ເປັນແນວພັນຜະລິດເປັນ ສິນຄ້າ
ມີຂັ້ນແດງຫຼາຍກວ່າ 60%

ແນວພັນຕ່າງປະເທດ ມີຂັ້ນແດງຫຼາຍ

ໝູນໜ່ຳເມືອງໃຫ້ຂັ້ນມິນຈຳມັນຫຼາຍ

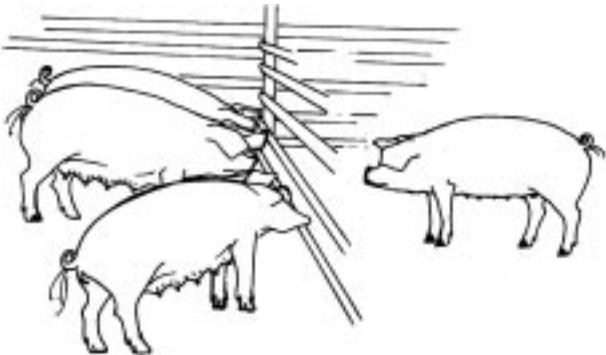

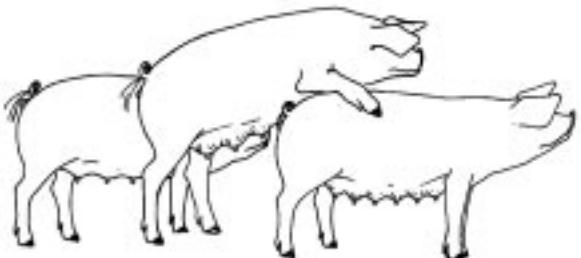
1. ການລົງຈູ່ພັນແມ່ສາວ [Gilt management]

ພູມແມ່ສາວແມ່ນຫຼຸມແມ່ ທີ່ຈະເລີນເຕີບໂຕເຕັມທີ່ ແລະ ກາງພ້ອມທີ່ຈະປະສົມພັນ ເມື່ອມີອາຍຸປະມານ 8-9 ເດືອນ ຂຶ້ນໄປ. ໃນໄລຍະນີ້ ຕ້ອງຂັງຫຼຸມແມ່ສາວໄວ້ໄກກັບໂຕຜູ້ ເພື່ອກະຕຸນການຂັ້ນເພດ ແຕ່ບໍ່ຄວນຂ້າງໄວ້ ຄອກດຽງກັນກັບໂຕຜູ້. ການລົງຈູ່ພັນແມ່ສາວ ຄວນຄວບຄຸມອາຫານ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຫຼຸມແມ່ສາວຕຸຍ ຫຼື ຈ່ອຍເກີນໄປ. ຕາມປົກກະຕິອັດຕາການໃຫ້ອາຫານ ສຳລັບຫຼຸມແມ່ສາວ ປະມານ 2.0-2.5 ກິໂລ/ໂຕ/ມື້. ນອກຈາກນັ້ນ ຄວນເອົາຜັກສິດໃຫ້ກິນຕື່ມອີກ.

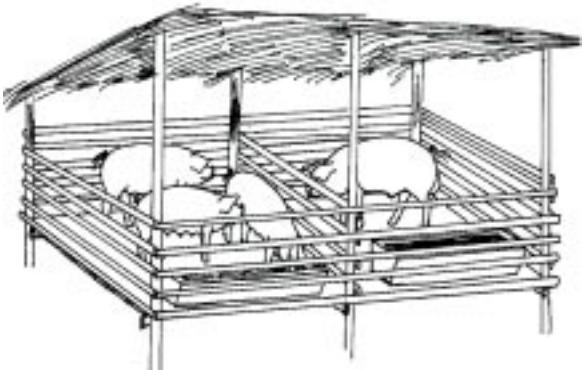
ໃນຊ່ວງເວລາກະກຸມນັ້ນ, ເປັນການດີທີ່ສຸດ ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ ແມ່ພັນໃໝ່ຢູ່ໄກກັບແມ່ພັນເດີມ ຢູ່ໃນຄອກ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບເຊື້ອຈຸລົມຂີຕ່າງໆ ຈາກແມ່ພັນເດີມ ແລະ ມີຄວາມຄຸນເຕີຍກັບ ສະພາບແວດລົມອັນໃໝ່ ແລະ ເປັນການ ກະຕຸນໃຫ້ແມ່ພັນມີການຂັ້ນເພດ ໂວນໍ້ອີກ. ແຕ່ໃຫ້ລະວັງຫຼຸມແມ່ພັນ ທີ່ນຳເຂົ້າມາໃຫມ່ ກັບ ແມ່ພັນເດີມທີ່ມີຢູ່ ຈະມີການກັດກັນ.

ໃຫ້ມີການຂັນທິກາ ວັນທີການຂັ້ນເພດຄັ້ງທຳອິດ ຂອງແມ່ພັນ ໃນຂະນະທີ່ມີການກະກຸມຈັດເຊົ້າ ຜູ້, ແຕ່ບໍ່ຫັນໃຫ້ປະສົມພັນເຫຼືອ.

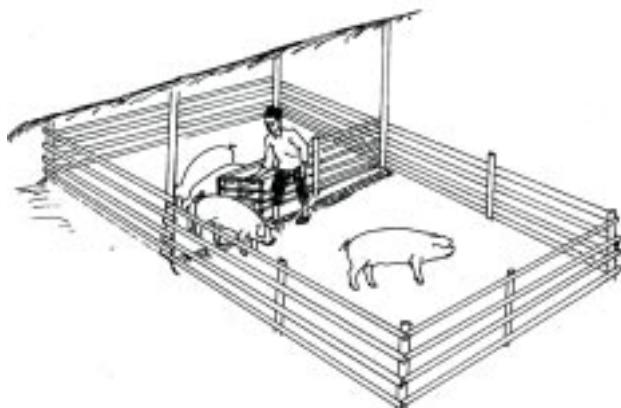
ພາຍຫຼັງ 3 ອາທິດແລ້ວ, ແມ່ພັນໃໝ່ໄດ້ມີການ ຄຸນເຕີຍກັບສະພາບແວດລົມບ່ອນໃໝ່ຢ່າງ ຄັກແມ່ແລ້ວ ແລະ ສາມາດເຄື່ອນຍ້າຍ ເຂົ້າໄປຢູ່ ໃນຄອກແມ່ພັນ ຢ່າງຖາວອນໄດ້. ຄອກແມ່ພັນດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງຢູ່ໄກກັບຄອກພໍ່ພັນ ເພື່ອເປັນການກະຕຸນ ໃຫ້ແມ່ພັນຂັ້ນເພດໄວ.

ໃນແຕ່ລະວັນໃຫ້ເອົາ ຫຼູ້ພໍ່ພັນຍ່າງ
ເລາະກວດກາ ຕາມຄອກແມ່ພັນ ເພື່ອ
ສັງເກດເບິ່ງການຂຶ້ນເພດຂອງແມ່ພັນ.
ໃຫ້ເອົາແມ່ພັນທີ່ຂຶ້ນເພດ ເຕັມທີ່ອອກ
ປະສົມພັນ ຢູ່ບ່ອນສະເພາະຂອງມັນ
ຕ່າງໆຫາກ.

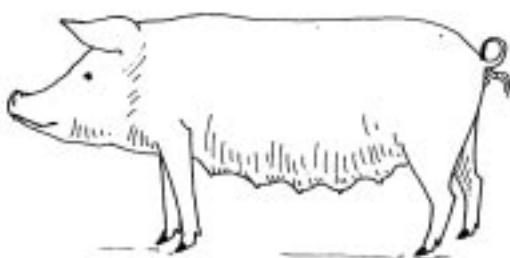

ຖ້າເປັນໄປໄດ້ ໃຫ້ລັງງແມ່ພັນສາວໄວ້
ໃນຄອກ ທີ່ມີສະຖານທີ່ກວ່າງຂວາງ
ຢ່າງໜ້ອຍ ເຄື່ງໜໍ່ໄລຍະການຖືພາ
ຄັ້ງທຳອິດ ຂຶ້ງວ່າຮ່າງກາຍຂອງມັນຍັງ
ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢູ່.

2. ການລັງງດຸ້ຫຼູ້ແມ່ທ້ອງຫວ່າງ [Dry sow management]

ຫຼູ້ແມ່ທ້ອງຫວ່າງ ແມ່ນຫຼູ້ແມ່ທີ່ເຊົາໃຫ້ນິມລູກ ແລະ ກຽມພ້ອມປະສົມພັນໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປ. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ຫຼູ້ແມ່
ພັນທ້ອງຫວ່າງ ຈະຂຶ້ນເພດອີກຄັ້ງໃໝ່ໃນຊວງເວລາ 7-15 ວັນ ນັບແຕ່ມີເອົາລູກຢ່ານິມ. ສ່ວນຫຼາຍຫຼູ້ແມ່ພັນທ້ອງ
ຫວ່າງ ຢ່ານິມໃໝ່ຈະຈ່ອຍເພາະວ່າໄດ້ໃຊ້ເວລາລັງງລູກ. ສະນັ້ນເພື່ອເຮັດໃຫ້ແມ່ພັນແຮງແຮງ ແລະ ຂຶ້ນເພດໄວ
ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ໃຫ້ອາຫານພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຕ້ອງຊັງໄວ້ໄກກັບຄອກໝູຜູ້. ອັດຕາການໃຫ້ອາຫານ
ຫຼູ້ແມ່ພັນທ້ອງຫວ່າງ ປະມານ 2.5-3.0 ກິໂລ/ຕໍຕໍ/ມື້.

3. ການຝຶກໝູ່ພັນ ໃຫ້ປະສົມພັນ [Training of young boars]

ໃນການລັງໝູ່ພັນ ໃນໄລຍະທຳອິດ ອາດຈະລັງຮ່ວມກັນຫຼາຍໂຕ ໃນຄອກງ່າວກັນກຳໄດ້, ແຕ່ຄວນແຍກລັງອອກຄອກລະໂຕ ເນື້ອໝູ່ນີ້ນໍ້າກະບາມານ 50-60 ກິໂລ ເພາະວ່າ ທັກລົງໄວ້ນໍ້າກັນຫຼາຍໂຕ ອາດຈະມີການກັດກັນ.

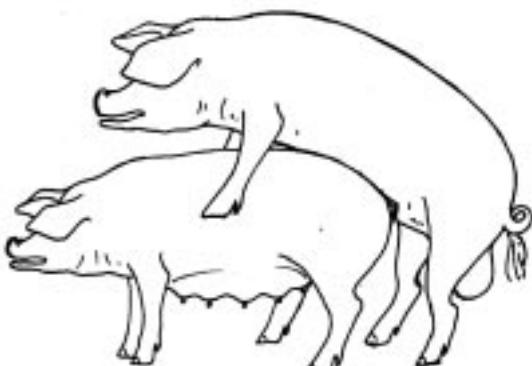
ການຝຶກໝູ່ພັນ ເລີ່ມປະສົມພັນທ່າອິດ ຄວນປະຕິບັດເນື້ອໝູ່ພັນ ມີອາຍຸປະມານ 8 ເດືອນ ເປັນຕົ້ນໄປ. ສະຖານທີ່ຝຶກປະສົມພັນ ຄວນຈັດຢູ່ໃນຄອກລັງໝູ່ພັນນັ້ນເລີຍ ເພື່ອບ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດການຕົ້ນຕົ້ນກັບສະຖານທີ່. ໝູ່ແມ່ ທີ່ຈະນຳມາໃຫ້ພັນໃໝ່ຝຶກປະສົມພັນ ຄວນເວັນໝູ່ແມ່ທີ່ຄືຍເກີດລູກນາກ່ອນແລ້ວ ແລະ ເວລານຳມາເຊີງນັ້ນ ຕ້ອງກຳລັງຂຶ້ນເພີດຕັມທີ່. ຄວນປ່ອຍໃຫ້ໝູ່ຜູ້ຄຸນເຄີຍກັບໂຕແມ່ ໃນຊ່ວໄລຍະໜຶ່ງກ່ອນ. ເນື້ອໂຕຜູ້ຂຶ້ນເຊີງ ຕ້ອງລະວັງບໍ່ໃຫ້ຂຶ້ນທາງໜ້າຂອງໂຕຜູ້ເຂົ້າອະໄວຍະວະເສີມຂອງໂຕຜູ້ແລ້ວປ່ອຍໃຫ້ໝູ່ປະສົມພັນແບບນີ້ຕະຫລອດໄປ. ຄວນວັບອະໄວຍະວະເສີມພັນຂອງໂຕຜູ້ເຂົ້າອະໄວຍະວະເສີມຂອງໂຕແມ່ ແລ້ວປ່ອຍໃຫ້ໝູ່ປະສົມພັນຈົນສຳເລັດ. ໃນຊ່ວງເວລາກຳລັງປະສົມພັນນີ້ນີ້ ລະວັງບໍ່ໃຫ້ ຫຼູ້ຜູ້ໂຕອື່ນເຂົ້າມາລົບການ.

ສະເພາະພໍ່ພັນ ທີ່ມີອາຍອອນນັ້ນ, ຕ້ອງໄດ້ມີການຝຶກແອບ ໃຫ້ປະສົມພັນ ຢ່າງຄົກແນ່ເພື່ອໃຫ້ ໄດ້ພັນ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ນີໄສປະສົມພັນ ທີ່ດີ.

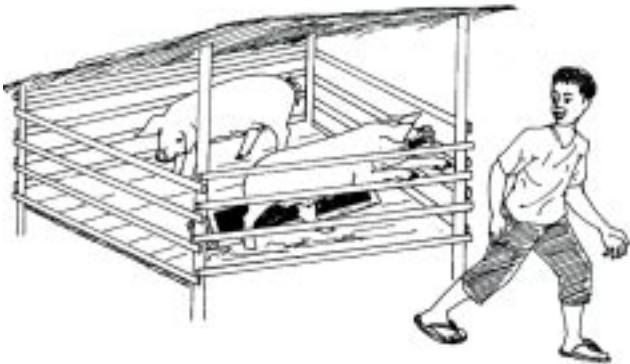
ເຊີນຕາມສະບາຍ ອ້າຍ!
ເປັນແນວຄິດທີ່ດີ - ຜິດພາດໃນຕອນທ້າຍ

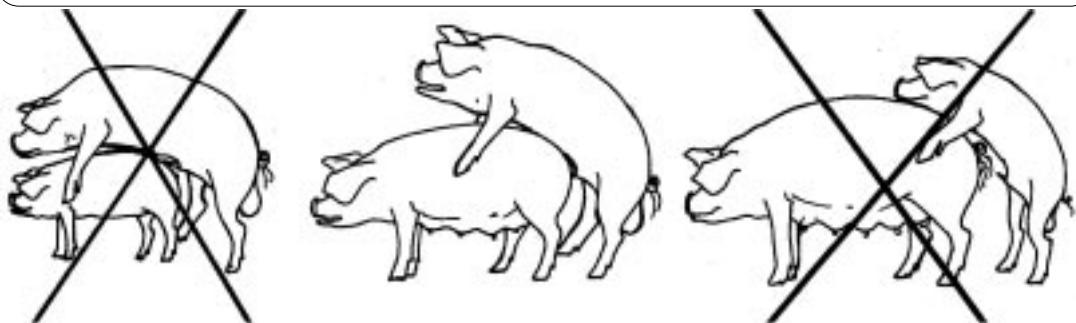
ໂດຍທີ່ວ່າໄປແລ້ວ ການປະສົມພັນທໍາມະຊາດ
ຕ້ອງ ການຄວາມແນ່ນອນ ແລະ ໝັ້ນໃຈວ່າໝູ່ພັນ
ພັນ ທີ່ຍັງອອນນັ້ນ ໄດ້ປະສົມພັນຄັກ ຢ່າງເພິ່ນໆ
ໃຈ.

ឃ្លាម៉ែងចានពួរយ៉ាងឃ្លូមីត្រូវកាបតិន និង
ដឹកផែបង្ហាញ។ ខោតុលិនីនៅទីនេះ គឺបានការពួរ
ឃ្លាម៉ែងចានប់ខ្លួចឱច និង ចំណែកឃ្លួចឱច。
ម៉ែង ឬមិនភាពត្រូវរាយភាត ដឹកចាន ឬចាន
រាយភាត គឺត្រូវរាយភាត ប៉ុណ្ណោះ។

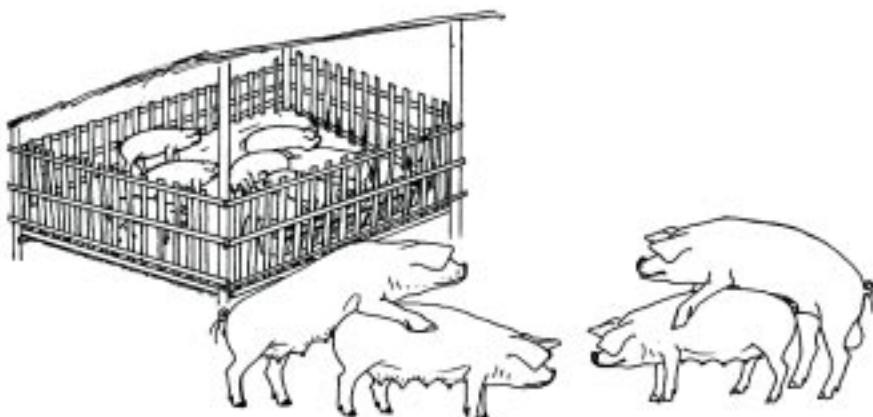
ឲ្យសិរិយាឈ៉ាងឃ្លាម៉ែងបានចាន មិនបានបិទសិរិយាឈ៉ាងឃ្លាម៉ែង នៅពេល
ជាដោយចាន និង ជាដោយចាន ទៅឯករាជ្យ និង រាយភាត សូមដោយចាន។

4. រអបវរ្សុការងារខ្នែងយេជេ, ការបិទសិរិយាឈ៉ាងឃ្លាម៉ែង & បិទសិរិយាព្យេរ និងរៀនក្នុងការងារខ្នែងយេជេ

[Oestrus cycle, natural and artificial breeding and farrowing date]

ឣការការបិទសិរិយាឈ៉ាងឃ្លាម៉ែង និង ឣការការបិទសិរិយាព្យេរ គឺបានរៀនក្នុងការងារខ្នែងយេជេ 21 វិន្ទន័យ ពីពេលបិទសិរិយាព្យេរ 21 វិន្ទន័យ ឬការការបិទសិរិយាព្យេរ 7-15 វិន្ទន័យ ពីពេលបិទសិរិយាឈ៉ាងឃ្លាម៉ែង ឬការការបិទសិរិយាមុន។

រៀនក្នុងការងារខ្នែងយេជេ ឬការបិទសិរិយាព្យេរ 7-15 វិន្ទន័យ ឣការការបិទសិរិយាមុន។

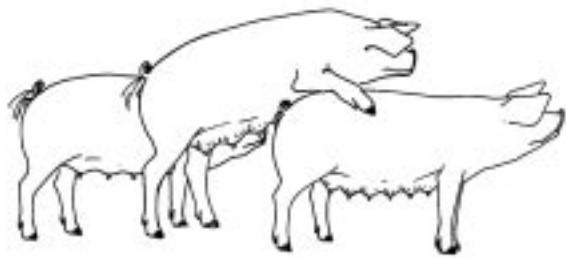
ខ្នែងយេជេ ឬការបិទសិរិយាព្យេរ 21 វិន្ទន័យ
ឬការបិទសិរិយាព្យេរ ឣការការបិទសិរិយាមុន។

ບົດທີ 5: ແນວພັນ Breeding pigs

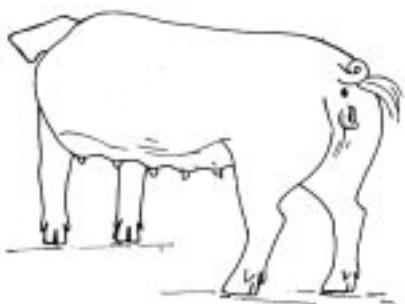

ເວລາໝູແມ່ພັນຂຶ້ນເພດ ຈະສະແດງອາການ
ຜົ່ງນີ້:

- ອະໄວຍະວະໄຄ່ບວມແດງ,
- ກະວິນກະວາຍ ສິ່ງສົງຮອງ,
- ມັກຖ່າຍເບົາເລື້ອຍໆ,
- ບໍ່ກິນອາຫານ,
- ຂຶ້ນໂຄມຕົວອື່ນ (ຖ້າຂັ້ງລວມກັນ),
- ມິນ້າມີອົກໄຫຼວອກຈາກຊ່ອງຄອດ.

ວິທີການກວດກາໝູແມ່ພັນຂຶ້ນເພດ ມີຢູ່ 2 ວິທີຕີ:

1. ກວດກາດ້ວຍການສັງເກດປະກິດການຕ່າງໆເຊັ່ນ: (ກະວິນກະວາຍ, ຂຶ້ນໂຄມໂຕອື່ນ), ອະໄວຍະວະເພດ (ໄຄ່ເບ່ງເປັນສີແດງ, ມິນ້າມີອົກໄຫຼວ) ແລະ ກວດກາດ້ວຍວິທີການສໍາຜັດ. ວິທີນີ້ຜູ້ລົງຕ້ອງກວດກເບ່ງປະກິດການ ຂອງໝູທີ່ຂຶ້ນເພດໄດຍໍໃຊ້ມີຂຶ້ນໜ້າ (ໜີລືຂຶ້ນນັ່ງ), ຖ້າໝູແມ່ຂຶ້ນເພດດີ ເວລາເອົາມີຂຶ້ນໜ້າ ຫຼື ຂຶ້ນຂຶ້ນໜູຈະຍືນຊົງບໍ່ແລ່ນໜີ ສະແດງວ່າແມ່ພັນ “ຂຶ້ນເພດເຕັມທີ່ແລວ”.

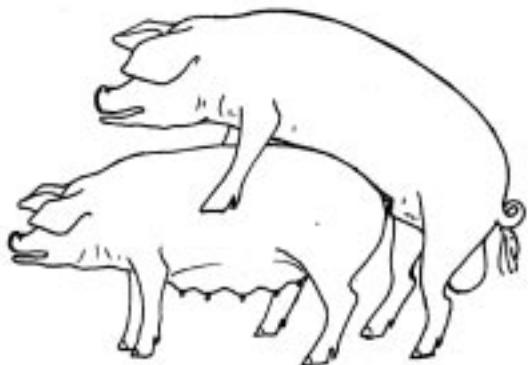
2. ກວດກາ ໂດຍບ່ອຍໝູໝັ້ນອອກຢ່າງ ໄກສັບຄອກແມ່ພັນ. ໝູແມ່ພັນ ຕົວໄດ້ຂຶ້ນເພດ ມັນກໍຈະມີຄວາມສືນໃຈ ກັບໝູໝັ້ນ ຂຶ້ນສະແດງອາການໃຫ້ເຫັນຢ່າງຈະແຈ້ງ. ເວົາຈະປະຕິບັດ ແບບນີ້ຫລັງຈາກເກືອອາຫານແລວ, ວັນນີ້ສອງຄັ້ງຕອນເຊົ້າ ແລະ ຕອນແລງ.

ການປະສົມພັນໝູມີ 2 ວິທີຄື: ການປະສົມພັນແບບທຳມະຊາດ ແລະ ປະສົມພັນແບບຫຼງມ.

1. ການປະສົມພັນແບບທຳມະຊາດ

ເນື່ອໝູມແມ່ສາວມີອາຍຸໄດ້ 5-6 ເດືອນ ກໍຈະເລີ່ມຂຶ້ນເພີດເປັນຄັ້ງທຳຄິດ ແຕ່ນໍ້າຄວນໃຫ້ໝູມດັ່ງກ່າວ ປະສົມພັນເຫຼືອເພາະວ່າອະໄວຍະສືບພັນ ບໍ່ທັນຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງສົມບູນ. ໝູມແມ່ສາວຕ້ອງມີອາຍປະມານ 7-8 ເດືອນ ແລະ ຂຶ້ນເພີດເປັນຄັ້ງທີ່ສອງ ຫລື ສາມ ຈຶ່ງສາມາດປະສົມພັນໄດ້ຮັບຜົນດີ. ຮອບວຽນການຂຶ້ນເພີດຂອງໝູມແມ່ ແມ່ນຫຼັກງານ 21 ວັນ ຮອບວຽນນີ້ຈະເກີດຂຶ້ນຫຼັກງານເດືອນ ໃນກໍາລະນີໜູມແມ່ ບໍ່ໄດ້ຮັບການປະສົມພັນ ຫລື ປະສົມພັນບໍ່ຕິດ.

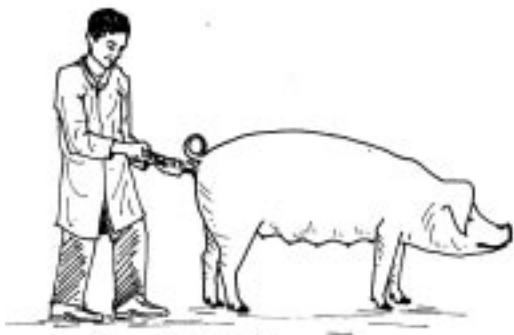

2. ການປະສົມພັນຫຼງມ

ການປະສົມພັນຫຼງມ ແມ່ນການປະສົມພັນ ທີ່ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ໂຕຜູ້ ແລະ ໂຕແມ່ປະສົມກັນໂດຍກົງ ແຕ່ເປັນວິທີການ ຮຶດນີ້ເຊື້ອຈາກພໍພັນ ແລວນຳໄປສິດເຂົ້າໃນອະໄວຍະວະສືບພັນ ຂອງໂຕແມ່.

ວິທີຮຽນມີເຊື່ອຜົ່ນມັນ

ຈຸ່ງເລີກນຳເຊື່ອເຊົ້າໄລ່ແມ່ພັນ

ຈຸດີ ຂອງການປະສົມພັນຫຼງມ ມີຄື:

1. ສາມາດນຳເອົານີ້ເຊື້ອຂອງໂຕຜູ້ ໄປປະສົມພັນຢູ່ບ່ອນທ່າງໄກ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນຫລາຍຄົນໄດ້.
2. ນີ້ເຊື້ອທີ່ຮົດເຫຼືອຫົ່ງ ສາມາດປະສົມໃຫ້ໂຕແມ່ໄດ້ຫລາຍໂຕ (ລຸດຜ່ອນຫລາຍຈ່າຍລົງຫລາຍ).
3. ບ້ອງກັນ ການຕິດເຊື້ອພະຍາດຈາກຫາມພໍພັນໄຕດີ.

ວິທີການຄໍານວນ ຫາມື້ເກີດລູກ ຂອງໝູ:

ຕາມປົກກະຕິ ໝູແມ່ໄຊເວລາຖືພາ 114 ວັນ ຫຼື 3 ເດືອນ 3 ອາຫີດ 3 ມື້ (3 ເດືອນ 24 ມື້).

ເຮົາຈະຄືດໄລ່ ຫາມື້ເກີດລູກຂອງໝູໄດ້ ດ້ວຍວິທີການດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຕົວຢ່າງ 1: ມື້ປະສົມພັນ: 06/08/2001

ໄລຍະການຖືພາ: + 24/03/

ມື້ເກີດລູກ: 30/11/2001

ຕົວຢ່າງ 2: ມື້ປະສົມພັນ: 14/08/2001

ໄລຍະການຖືພາ: + 24/03/

ມື້ເກີດລູກ: 38/11/2001 = 8/12/2001

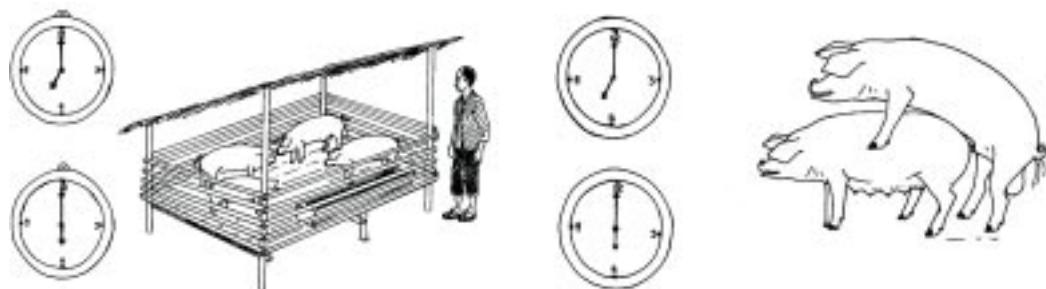
(ມື້: 38-30=8, ເດືອນ: 11+1=12)

ເອກະສານຕິດຕາມການຂຶ້ນເພດ ແລະ ການເກີດລູກ							
ບັນຫຼິກມື້ປະສົມພັນ		ບັນຫຼິກ ແມ່ ແລະ ພໍ		ກວດກາຕິດຕາມເຜີມໄດ້ຮັບ		ການປະສົມພັນບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນ	
ລ/ດ	ວ.ດ.ປ ປະສົມພັນ	ເບີຂອງໜໍ້	ເບີຂອງແມ່	ໄລຍະຖືພາ	ຄະເນເກີດ	ຮອບວຽນ ຂຶ້ນເພດ	ຈະຂັງ ເພດໃໝ່
1				3ເດືອນ+24 ມື້		21 ມື້	
2				3ເດືອນ+24 ມື້		21 ມື້	
3				3ເດືອນ+24 ມື້		21 ມື້	
4				3ເດືອນ+24 ມື້		21 ມື້	
5				3ເດືອນ+24 ມື້		21 ມື້	
6				3ເດືອນ+24 ມື້		21 ມື້	

5. ວິທີກວດກາການຂຶ້ນເພດຂອງແມ່ພັນ [Practical points regarding heat detection]

ກວດກາການຂຶ້ນເພດ ໃນຊວ່ງເວລາຕ່າງໆ
ເຊົ້າງ ແລະ ຕອນແລງໄກຮັກຕໍ່ ຂະນະຫຼອາ
ກາດຍັງເຢັນ ແລະ ແມ່ນເວລາທີ່ ແມ່ພັນ
ສະແດງອາການຂຶ້ນເພດເຕັມທີ່.

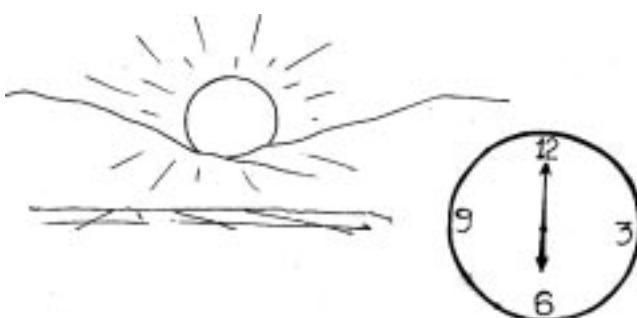

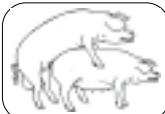
ຕ້ອງໄດ້ກວດກາການຂຶ້ນເພດຂອງແມ່ພັນ ມີໜຳກູສອງເທື່ອ ຕອນເຊົ້າແຕ່ເຊົ້າງ ແລະ ຕອນແລງໄກຈະຄໍາ. ການ
ຂຶ້ນເພດຂອງແມ່ພັນ ຈະ ໄຊເວລາສັ້ນຍົງແຕ່ໜຶ່ງມີເຫັນນັ້ນ. ເພາະສະນັ້ນເປັນການດີທີ່ສຸດຕ້ອງໄດ້ປະສົມພັນ
ໃນໄລຍະທ່າງ 12 ຂຸ້ວໂມງ (ຕອນເຊົ້າງ ແລະ ຕອນແລງ).

ກວດກາຕອນເຊົ້າ: ພ້ອມດ້ວຍປະສົມ
ພັນ ຄັ້ງທີ່ສອງ ໃຫ້ໝູແມ່ພັນທີ່ປະສົມ
ພັນ ໃນຕອນບ່າຍວານນີ້.

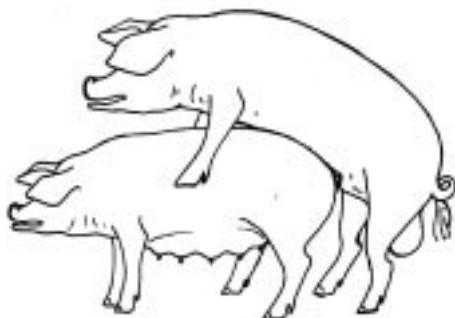
ກວດກາຕອນບ່າຍ: ພ້ອມ ປະສົມພັນ
ຄັ້ງທີ່ສອງ ໃຫ້ແມ່ພັນທີ່ໄດ້ປະສົມ
ພັນ ໃນ ຕອນເຊົ້າຂອງມີນີ້.

6. ການຄຸມຄອງການປະສົມພັນ [Management of mating]

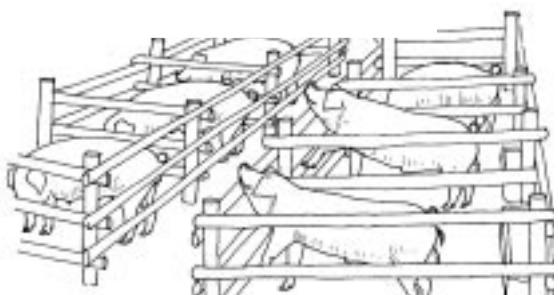
ການປະສົມພັນ ມີຄວາມສໍາຄັນຫຍາຍ ເພື່ອ
ຢາກໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ ໃນໄລຍະເວລາຂອງ
ການກຽມປະສົມພັນ ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ຫັນ
ການໂດຍສະເພາະ ແມ່ພັນໃໝ່.

ການຕິດຕາມກວດກາ ການຂັ້ນເພດທີ່ໄດ້ຮັບ¹
ຜົນດີແມ່ນຕ້ອງໃຊ້ ພໍ່ພັນທີ່ໄດ້ ຮັບການຝຶກ
ຫັດເປັນຢ່າງດີ, ມີອາຍຸເຕັມກະສຽນ ແລະ
ເປັນໝູ້ ຜູ້ທີ່ຄຸນເຄີຍ ວັບເຈົ້າຂອງເປັນຢ່າງດີ.
ທຸກໆນີ້ ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ແມ່ພັນຢ່ານີມ ແລະ
ທຸກໆແມ່ ສາວໃໝ່ ໄດ້ຢູ່ໄກ້ ມູ່ພໍ່ພັນ ເພື່ອ
ຊ່ວຍກະຕຸນ ໃຫ້ແມ່ພັນ ຂັ້ນເພດໄວ.

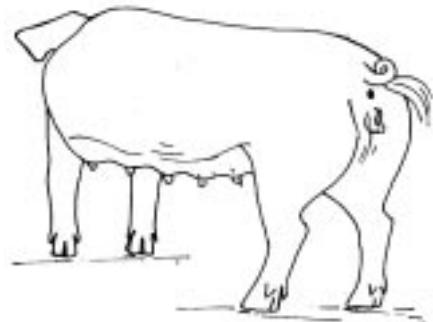
ເປັນການດີທີ່ສຸດ ຕ້ອງໃຫ້ແມ່ພັນຢ່ານີມໃໝ່
ໄດ້ເຫັນ, ໄດ້ອືນສູງ ແລະ ທີ່ການໜໍຂອງໜໍ່ພັນ.
ພໍ່ພັນ ທີ່ມີອາຍຸແກ່ເທົ່າໄດ້ ແລະ ມີກຳນົງແຮງ
ເທົ່າໄດ້ຢູ່ເປັນການດີ ເພື່ອຊ່ວຍກະຕຸນການ
ຂັ້ນເພດຂອງແມ່ພັນໄວຂຶ້ນ.

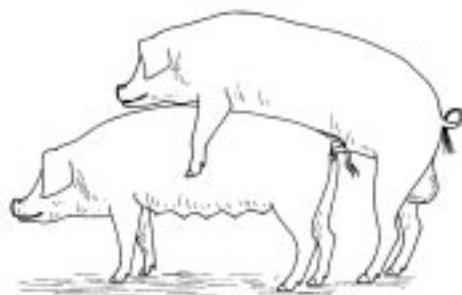
ແມ່ພັນຂັ້ນເພດເຕັມທີ່, ສະແດງອາການ
ສົນໃຈກັບໜໍ່ພັນ, ຍືນຂົງກ່າງຫຼັງ ເພື່ອຮອງ
ຮັບນັ້ນໜັກ ແລະ ສະແດງໃບຫຼູຕັ້ງ.

ອະໄວຍະວະເພດແດງ ຈົນເຫັນໄດ້ ຍ່າງຈະແຈ້ງ,
ເປັງ ແລະ ມິນກໍາເມືອກໄທລອອກມາ.

ເມື່ອກວດກາເຫັນວ່າໝູແມ່ຂຶ້ນເພດ ແລະ ກຸມ
ພ້ອມແລ້ວ ກໍ່ປ່ອຍໝູຜູ້ ແລະ ໝູແມ່ເຂົ້າຫາກັນ ເພື່ອ¹
ໃຫ້ປະສົມພັນກັນເອງ. ຢ່າກຮັດໃຫ້ການປະສົມພັນ
ໄດ້ຮັບຜົນດີ ເຮົາຄວນປະສົມພັນ ສອງເຫຼືອໂດຍຫ່າງ
ກັນລະຫວ່າງຄັ້ງທີ 1 ແລະ ຄັ້ງທີ 2 ປະມານ 8-10
ຊົ່ວໂມງ. ເຮັດແນວນີ້ ຈະເຮັດໃຫ້ ການປະສົມ
ພັນໄດ້ ຮັບຜົນສູງ.

ການປະສົມພັນແບບທຳມະຊາດ

ປະສົມພັນໃຫ້ກັນເວລາ ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ແມ່ພັນ
ປະສົມພັນຕິດ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນດີ.

ສະຖານທີ່ປະສົມພັນ ຕ້ອງຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ພໍ່ພັນ
ແລະ ແມ່ພັນຍະລາດລົມ, ພໍ່ພັນ ແລະ ແມ່ພັນສາ
ມາດຢືນໄດ້ ຍ່າງຄັກແນ. ແນະນຳໃຫ້ນຳເອົາ
ເພື່ອງ, ຂຶ້ແກບ ຫລື ວັດສະດຸອື່ນງ ອອງພື້ນຄອກ.

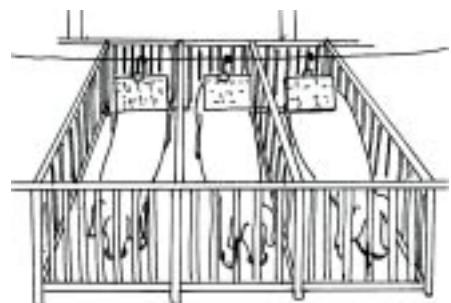
ບົດທີ 5: ແນວພັນ Breeding pigs

ພາຍຫຼັງປະສົມພັນແລ້ວ ກໍ່ຕ້ອງແຍກພັນ ແລະ ແມ່ພັນໄປໄວ ຄອກໃຜຄອກລາວ. ຖ້າມີເງື່ອນໄຂ ກໍ່ຕ້ອງຊັ້ງແມ່ພັນຄອກໃຜ ຄອກລາວ ເພື່ອໃຫ້ແມ່ພັນໄດ້ຫຼູກບໍ່ ໃນເລານໆແມ່ພັນ ຕ້ອງການພັກຜ່ອນ, ບ່ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີການກັດກັນກັບໂຕອື່ນ ຫຼື ຈະຮັດໃຫ້ການປະສົມພັນ ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີ.

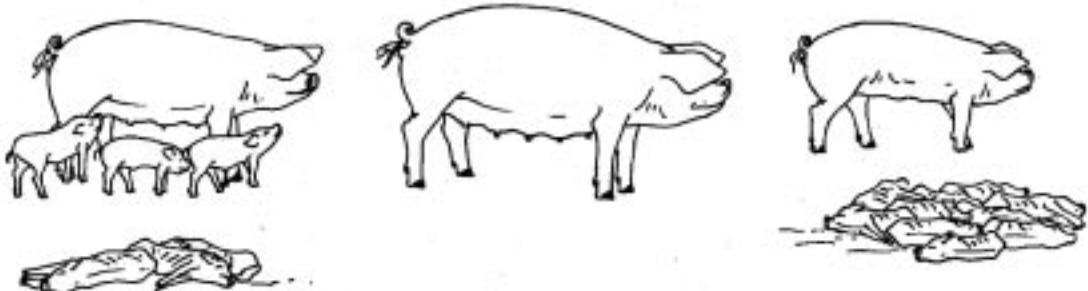

ຈຶ່ງບັນທຶກຂໍ້ມູນຫຼັງໝົດ ກ່ຽວກັບການປະສົມພັນ ໃຫ້ແມ່ພັນໄວວ່າຢ່າງລັກແນ່. ແມ່ພັນທີ່ໄດ້ປະສົມພັນແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ມີການຕິດຕາມ ເບິ່ງການຂັ້ນເພດຄືນ. ພາຍຫຼັງປະສົມພັນໄດ້ 21 ວັນ ແລ້ວ ບໍ່ເຫັນມີ ປະກິດການຂັ້ນເພດຄືນ ກໍ່ສະແດງວ່າ ແມ່ພັນປະສົມພັນຕິດແລ້ວ.

ຂໍ້ຄວນຈຳສຳລັບການປະສົມພັນ:

ເວລາປະສົມພັນ ຈະຂັ້ນກັບອາຍຸ ແລະ ນົ່ວໜັກຂອງໜຸແມ່ພັນ. ໜຸແມ່ສາວທີ່ມີສຸກຂະພາບ ແລະ ລ່າງກາຍສົມບຸນສາມາດປະສົມພັນໄດ້ ເມື່ອມີອາຍຸ 8-9 ເດືອນ ແລະ ຈະເກີດລູກເມື່ອອາຍຸໄດ້ 12 ຫາ 13 ເດືອນ. ກ່ອນການປະສົມພັນ ໜຸແມ່ສາວພັນຕາງປະເທດ ຄວນມີນຳໜັກ 80 ກິໂລຂັ້ນໄປ. ໂອກາດທີ່ຈະຮັດໃຫ້ການປະສົມພັນຕິດສູງ ແມ່ນເວລາໜຸແມ່ສາວຂັ້ນເພດຄົງທີ່ສອງ ຫລື ສາມ (ບໍ່ໃຫ້ປະສົມພັນໜຸແມ່ສາວ ໃນເວລາຂັ້ນເພດຄົງທຳອິດ).

ແມ່ພັນສາວທີ່ປະສົມພັນໄວ ໂພດ: ເກີດລູກມີຂີວິດ 3 ໂຕ ແລະ ຕາຍ 3 ໂຕ.

ແມ່ພັນສາວຈະຕ້ອງມີການເຕີບໂຕຢ່າງສົມບຸນກ່ອນຈະໃຫ້ປະສົມພັນເປັນເຫຼືອທຳອິດ.

ແມ່ພັນສາວໄຕນີ້ປະສົມແຕ່ຍັງນອຍໂພດ: ລູກທີ່ເກີດອອກມາທັງ 8 ໂຕນັ້ນຕາຍຈົນໝົດ.

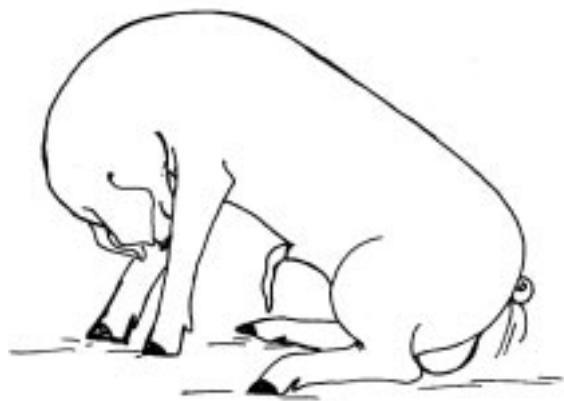
7. ການລົງດູ່ພັນ [Management of the breeding boar]

ໝູ່ພັນໂຕໜຶ່ງ ຈະສາມາດປະສົມພັນກັບໝູ່ແມ່ພັນໄດ້ 2-3 ຄັ້ງຕໍ່ອາຫິດ ແລະ ຈະໄດ້ລູກປະມານ 750 ໂຕຕໍ່ປີ ເມື່ອສົມທຸງປີໄສ່ ໝູ່ແມ່ພັນ 1 ໂຕ ໃນປີທຶນໆ ຈະສາມາດໃຫ້ລູກໄດ້ ປະມານ 15 ໂຕ (2 ຊອກຕໍ່ປີ), ສະນັ້ນຢາກໄດ້ລູກໝູ່ນອຍທີ່ແຂງແຮງ ແລະ ສຸກຂະພາບດີ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ໃນການຄັດເລືອກ ແລະ ອຸ່ມຄອງດູແລ້ວພັນໃຫ້ດັ່ງສຸດ.

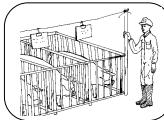
ການລົງໝູ່ພັນ ສິ່ງທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ກ່ອນໝູ່ ກ່ອນການຄວບຄຸມ ການໃຫ້ອາຫານເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ໝູ່ພັນຕຸຍໝູ່ ຈ່ອຍເກີນໄປຂໍ້ຈະເປັນຜົນສະຫຼອນບໍ່ດີ ຕໍ່ການຜະລິດນີ້ເຊື້ອ ແລະ ຄວາມຢາກເຊີງ ຂອງໝູ່ພັນຈະລຸດລົງ. ໂດຍປົກກະຕິ ຈະໃຫ້ອາຫານແກ່ໝູ່ພັນ 3-4 ກິໂລ/ມື້, ແຕ່ຕັກນິການໃຊ້ປະສົມພັນຫາຍໝູ່ ໝູ່ພັນອາດຈະຈ່ອຍ ຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມອາຫານ ແລະ ຜັກສິດຕື່ມອີກໃນແຕ່ລະນີ້ ຕາມຄວາມເນົາຂະສົມ.

ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ ບໍ່ຄວນນຳໃຊ້ພັນ ປະສົມພັນຫາຍເກີນໄປ ຈະເຮັດໃຫ້ສະມັດຖະພາບການປະສົມພັນຕົວນີ້ນີ້ ຫ້ອຍລົງ ແລະ ອຸ່ມນະພາບນີ້ເຊື້ອກ່ອນຕໍ່ອຍຈະດີ.

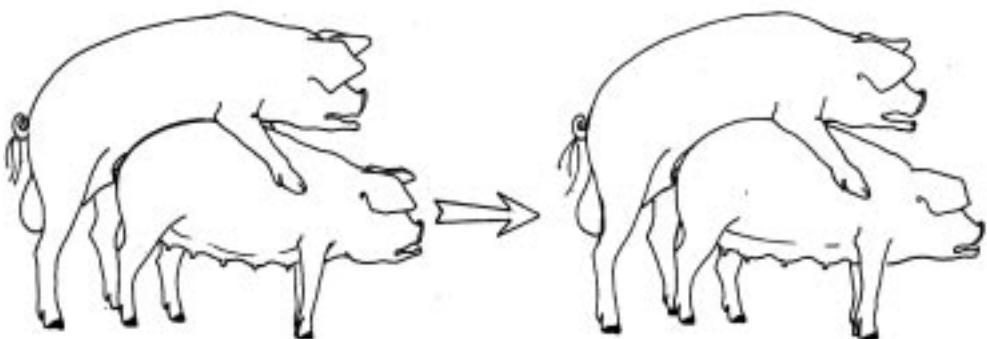

ອາຍຸໝູ່ພັນ	ຈຳນວນຄັ້ງ ປະສົມພັນ
8-12 ເດືອນ	2 ຄັ້ງ ຕໍ່ອາຫິດ
12 ເດືອນຂຶ້ນໄປ	3 ຄັ້ງ ຕໍ່ອາຫິດ

1. ການກວດກາປະສົມພັນຕິດ ແລະ ການບັນທຶກຂໍ້ມູນ [Pregnancy control and records]

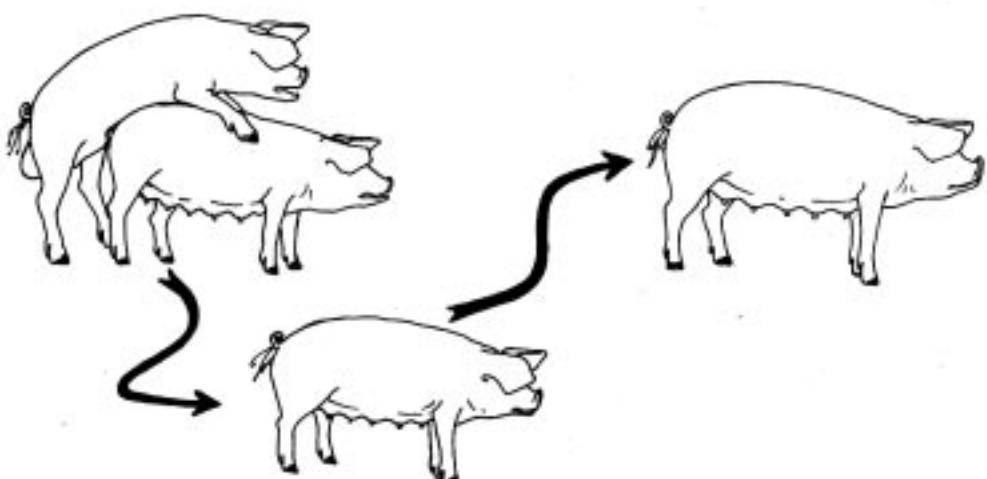
ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ຫມູແມ່ພັນຈະຂຶ້ນເພດໃນຮອບຫຼາງ 21 ວັນ. ຖ້າການປະສົມພັນຕິດ ຈະເຮັດ ໃຫ້ຫມູແມ່ເຖິງກ່າວບໍ່ຂຶ້ນເພດອີກ ສະແດງວ່າຖືພາແລ້ວ. ຕ້ອງໄດ້ປະສົມພັນ ໃຫ້ແມ່ພັນ ສອງຄ້າງ ໃນໄລຍະຫ່າງກັນ 8-10 ຂົ່ວໂມງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຫມູແມ່ມີໂອກາດສູງ ທີ່ຈະປະສົມພັນຕິດ ແລະ ມີລູກຈຳນວນຫລາຍ. ຫມູແມ່ພັນ ທີ່ປະສົມພັນບໍ່ຕິດ ຈະຂຶ້ນເພດອີກ ປະມານ 3 ອາທິດ ຕໍ່ມາ. ດັ່ງນັ້ນ ເຮົາຄວນກວດກາຫມູ ແມ່ພັນທີ່ປະສົມພັນແລ້ວ ລະຫວ່າງ 18-24 ວັນ ຫລັງຈາກ ປະສົມພັນ ແລະ ກວດກາອີກຄ້າງສຸດທ້າຍ ປະມານ 6 ອາທິດຫລັງ ຈາກປະສົມພັນ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າ ຫມູແມ່ພັນ ຊົ່ພາຫມົດຫຼຸກໄຕ.

ປະສົມພັນຄ້າງທີ່ 1

8-10 ຂົ່ວໂມງຕໍ່ມາ

ປະສົມພັນຄ້າງທີ່ 2

ປະສົມພັນ

ກວດກາຂຶ້ນເພດຄືນພາຍຫຼັງ
3 ອາທິດ

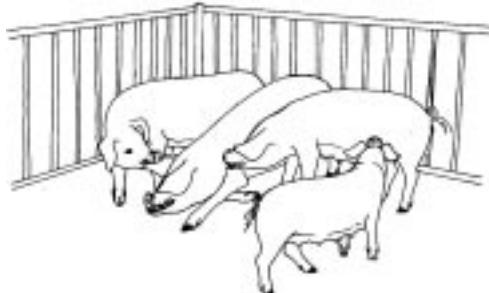
ກວດກາຄືນອີກເມື່ອໄດ
6 ອາທິດ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເຮົາສາມາດຄຸນຕອງ ຜູງແມ່ ພັນທັງໝົດ ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນໝູ້ ແມ່ພັນທັງໝົດ ຕອງມີນຳເບີຫຼສໍາລັບ ແຕ່ລະໂຕ (ແວກຫຼູ).

ໃນໄລຍະນັ້ນຕ້ອງໄດ້ແຍກ ຫຼູ້ແມ່ຖືພາຂັ້ງ ໄວໃນຄອກຕ່າງໜາກ, ບໍ່ຄວນຂ້າງໝູ້ແມ່ທີ່ ພາຍຸກັບໝູ້ແມ່ທ້ອງຫວ່າງ ຫຼື ຫຼູ້ປະເພດ ອື່ນ ເພື່ອຫຼັກເວັ້ນບໍ່ໃຫ້ໝູ້ກັດກັນ ແລະ ລຸ່ງ.

ເຮົາຕ້ອງໄດ້ບັນຫຼິກ ຫຼູ້ ແມ່ພັນທີ່ປະສິມພັນແລວ.

2. ການລັງງຽດ ແລະ ເບິ່ງແຍງສຸກຂະພາບຂອງໝູ້ [Feeding and health]

ໃນໄລຍະນັ້ນຄວນໃຫ້ອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ພູງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງໝູ້ແມ່ ເພື່ອນດໍາໄປລັງງຽດ ນ້ອຍໃນທ້ອງ. ການໃຫ້ອາຫານໝູ້ແມ່ຖືພາສະເພາະ ໃນການລັງງຽດ ແນວພັນຕ່າງປະເທດ ໂດຍນໍາໃຊ້ອາຫານ ສຳເລັດຮູບ ແລະ ມີການຈັດການທີ່ດີອາດຈະແບ່ງເປັນ 5 ໄລຍະ ດັ່ງນີ້:

ໄລຍະຖືພາ

ນັບແຕ່ມື້ປະສິມພັນ ເຖິງ 30 ວັນ:

ແຕ່ 30 ວັນ - 60 ວັນ:

ແຕ່ 60 ວັນ - 90 ວັນ:

ແຕ່ 90 ວັນ - 105 ວັນ:

ແຕ່ 105 ວັນ - 114 ວັນ:

ມື້ທີ່ເກີດລູກ

ຈຳວນອາຫານທີ່ໃຫ້ຕໍ່ແມ່ ຕໍ່ໂຕໃນມື້ນີ້

2.0 ກິໂລ/ໂຕ/ມື້.

2.2 ກິໂລ/ໂຕ/ມື້.

2.2-2.5 ກິໂລ/ໂຕ/ມື້.

2.5 ກິໂລ/ໂຕ/ມື້.

2.0 ກິໂລ/ໂຕ/ມື້.

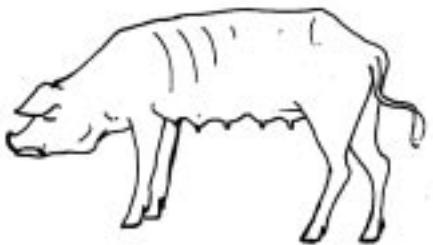
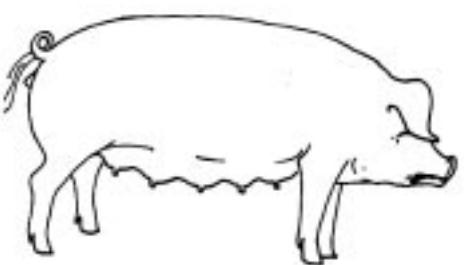
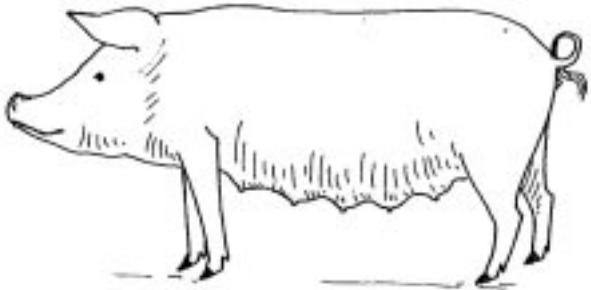
ບໍ່ໃຫ້ເກີດລູກ

ຢ່າລືມວ່າ ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ເກີດ ແມ່ພັນຖືພາແກ່, ກໍາລັງລັງງຽດ ແລະ ໝູ້ນ້ອຍເກີດໃໝ່ ດ້ວຍເຊື້ເໜີ້.

ບົດທີ 6: ຫມູແມ່ຖືພາມານ The pregnant sow

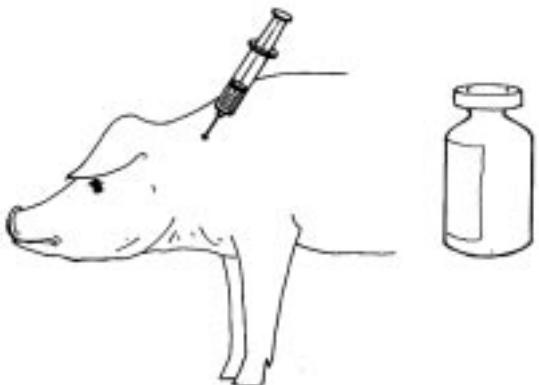

ສໍາລັບໄກນີ້ທີ່ຈະເກີດລູກ ຕ້ອງລະວັງການໃຫ້ອາຫານ (ເພາະຖຸາໃຫ້ກິນຫລາຍ ຈະຮັດໃຫ້ໝູແມ່ຂັດຫ້ອງ ແລະ ເກີດລູກຢາກ) ແຕ່ຕ້ອງມີນີ້ທີ່ສະອາດໄວ ໃຫ້ໝູແມ່ພັນໄດ້ກິນຢ່າງພຽງພໍ.

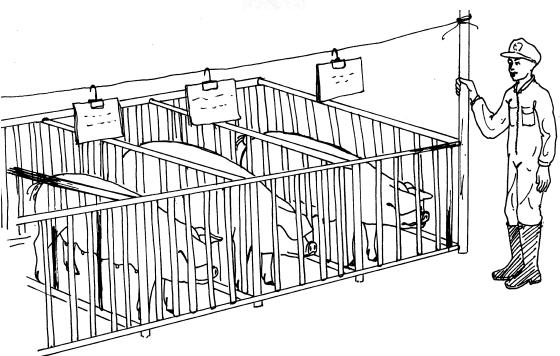

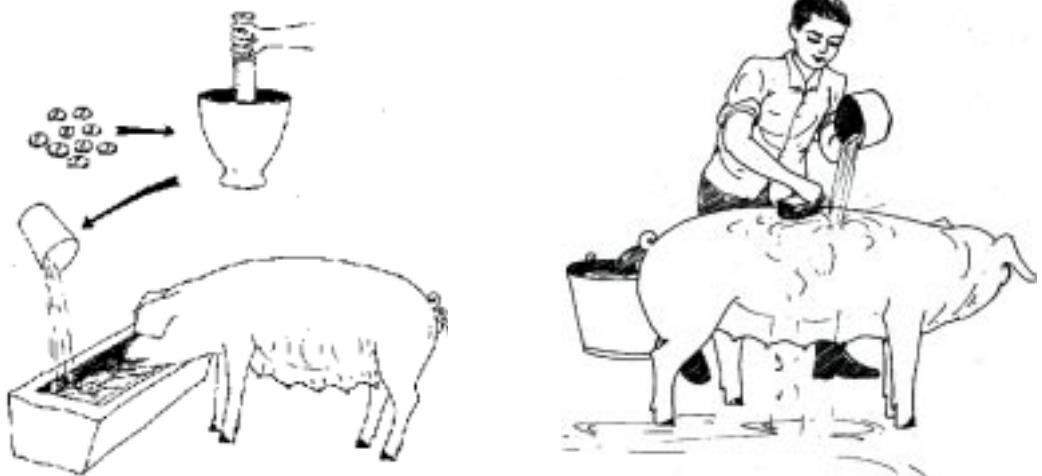
ເຮົາຄວນລະວັງໃນການໃຫ້ອາຫານຫມູແມ່ພັນຖືພາ. ຖ້າເຮົາໃຫ້ຫລາຍຈະຮັດໃຫ້ໝູແມ່ພັນຕຸຍ ທ້າເຮົາໃຫ້ໜ້ອຍ ຈະຮັດໃຫ້ໝູແມ່ພັນຈ່ອຍຜອມ. ພ້າສອງກໍລະນີນີ້ ຈະເປັນຜົນສະຫັອນທີ່ບໍ່ດີແກ່ການເກີດລູກ ແລະໃນເວລາໃຫ້ນິມ.

ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ສຸດ ຕ້ອງໄດ້ມີການວາງແຜນ ການປ່ອງກັນພະຍາດ ແລະ ສ້າງປ່ອງກັນທີ່ດີ ເພື່ອຮັດໃຫ້ໝູແມ່ຖືພາສາມາດຜະລິດລູກ ໄດ້ດີທີ່ສຸດ.

ໃຫ້ກວດກາ ຫມູແມ່ຖືພາຫຼາງວັນ ໂດຍສະເພາະ: ເລັບ, ຫ້ອງ, ການກິນອາຫານ, ການປັງນັບປັງຕາງໆ, ໄອ, ບາດແຜ ແລະ ອື່ນໆ.

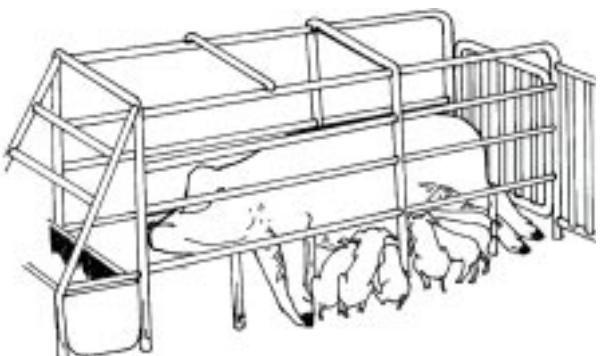

ກ່ອນຈະຍ້າຍໄປຄອກກຽມເກີດ ເຮົາຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການຂ້າແມ່ໜ້ອງ ໃຫ້ທຸນູແມ່ຖືພາ ດ້ວຍວິທີການໃຫ້ກິນ ແລະ ລ້າງພາຍນອກເອົາ (ເຮົາພະຍາຍາມຫລືກລົງການສັກຢາ ໃນໄລຍະທີ່ທຸນູຖືພາແກ່ແລ້ວ).

ເຮົາຈະຍ້າຍທຸນູແມ່ຖືພາ ໄປຄອກກຽມເກີດ ກ່ອນມີເກີດປະມານ 7 ວັນ. ນັ້ນທາມຄວາມ ວ່ານັບແຕ່ມີປະສົມພັນເຕີດ ມາຮອດ ມີທີ 107 ຂອງການຖືພາ.

ເຮົາຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ດູແລຮັກສາທຸນູແມ່ ຕະລອດໄລຍະການຖືພາ ເປັນຢ່າງດີທີ່ສຸດ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມຫລັກການ ເພື່ອຮັດໃຫ້ ທຸນູແມ່ພັນດັ່ງກ່າວ ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດລູກ ທຸນູໝອຍ ທີ່ດີທີ່ສຸດ.

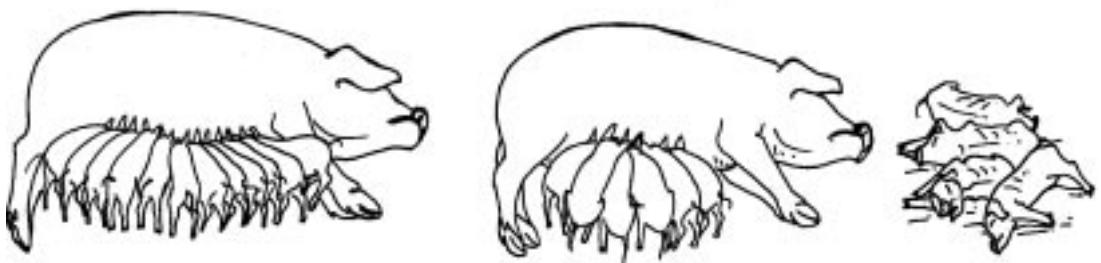
ບົດທີ 7: ແມ່ພັນລົງລູກ Farrowing

1. ການກະກຸມ, ການດູແລກກາສາໃນເວລາລົງລູກ ແລະ ຫຼັງຈາກລົງລູກ

[The days before, during and after farrowing]

ໃນໄລຍະສຸດທ້າຍ ຂອງການຖືພາ ແມ່ພັນຂັ້ນຕອນທີ່ສໍາຄັນຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ ເບິ່ງແຍງເປັນພິເສດ ໝາຍວ່າໝູໃກ້ຈະເຖິງ ມີກຳນົດເກີດແລ້ວ ຂໍ້ຜູ້ລົງຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕົດຕາມ ຢ່າງໄກສືດ ແລະ ຂ່ວຍເຫຼືອ ເນື້ອນີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອຄວາມປອດໄພຂອງແມ່ ແລະ ລູກໝູທີ່ເກີດໃໝ່. ຍຸ່ໃນພາມທີ່ໄປ, ອັດຕາການຕາຍຂອງໝູນໝອຍຢູ່ໃນຊ່ວງເວລາ 4 ມື້ ທີ່ອີດມີເຖິງ 30%. ຖ້າມີການຈັດການດີ ກ່າວຈະຊ່ວຍໃຫ້ໜຸນໝອຍເກີດໃໝ່ທີ່ອອນແລລອດຕາຍໄດ້ເປັນ ຈຳນວນຫລວງຫລາຍ.

ເນື້ອຈະເຖິງກຳນົດມື້ເກີດລູກ ພູມື້ອາການກະວິນ ກະວາຍ, ກັດຄອກ, ອະໄວຍະວະເຍດບວມແດງ, ເຕັກມືມເບັງ, ເນື້ອເຫັນອາການວ້າງວ່າວ່າຜູ້ລົງຕ້ອງບືບເບິ່ງເຕັກມືມຂອງມັນ ຖ້າເຫັນນີ້ນີ້ໃຫ້ອອກມາ ສະແດງວ່າໝູໄກຈະເກີດແລ້ວ. ໃນເວລານີ້ໃຫ້ກະກຸມໝົ່ນຄອກ ແລະ ບຸ້ມື້ຄອກດ້ວຍເພື່ອງແຫ້ງພ້ອມນັ້ນກໍ່ຕ້ອງໄດ້ອະນາໄມເຕັກມືມ ແລະ ຂ້ວນນີ້ໃຫ້ສະອາດ.

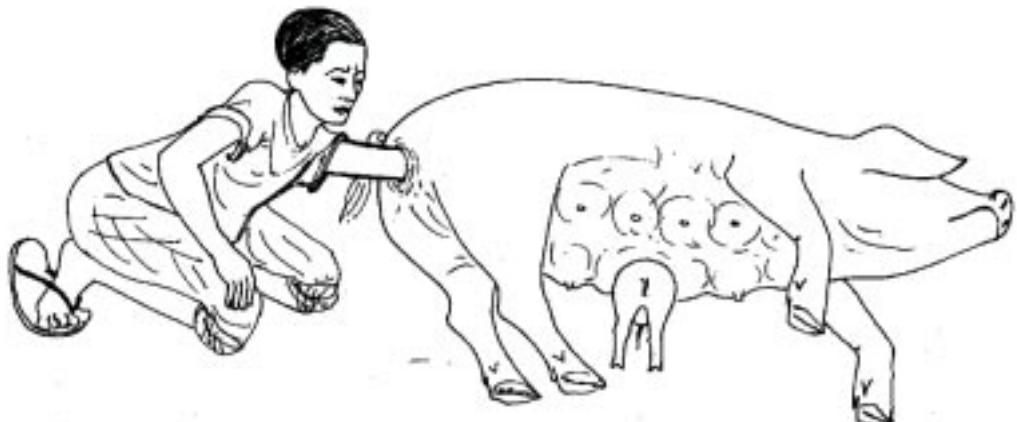
ລູກໝູຕ້ອງເກີດໃນໄລຍະຫ່າງກັນປົກກະຕິ ຄືປະມານ 10-15 ນາທີ ຕໍ່ໝູນໝອຍເກີດເຫຼືອໜຶ່ງ. ຖ້າໄລຍະຫ່າງການເກີດ ຂອງໝູນໝອຍແກ່ຍ່າວເຖິງໜຶ່ງຊ່ວໂມງ ນັ້ນກໍ່ສະແດງວ່າມີບັນຫາແລ້ວ. ພະຍາຍາມສັງເກດເບິ່ງການເຫັນນັ້ງຕັ້ງຂອງຫອງຂມູແມ່ ຖ້າຫມູນໝອຍຢູ່ບໍ່ທັນເກີດອອກມາ.

ເວລາໝູເກີດລູກ ຜູ້ລັງງຕ້ອງໄດ້ເຝົ້າເຕີດຕາມ ຈິນກວ່າ ຈະສັ່ນສຸດການເກີດ ແລະ ຈະໃຫ້ການ ຂ່ວຍເຫຼືອ ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ. ກະງຽມຜັ້າທີ່ ສະອາດໄວ້ ເພື່ອຫຳການອະນາໄມ ແລະ ເຊັດ ເຢືອເນືອກອອກ ຈາກບາກ ແລະ ດັງທຸນ້ອຍ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຫມ້ນ້ອຍທີ່ເກີດໃຫມ່ ສາ ມາດຫັນໃຈປົກກະຕິໄດ້. ດ້ວຍວິທີການດັ່ງ ກ່າວນີ້ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຫມ້ນ້ອຍເກີດໃຫມ່ ມີຂີວິດ ລອດຫລາຍໄຕ.

ຖ້າເຮົາສັງເກດ ຫລື ຄາດຄະເນວ່າການເກີດ ຂອງຫມ້ນ້ອຍມີບັນຫາແລ້ວ ຊາວກະສິກອນຕ້ອງໄດ້ກວດກາ ຂ່ອງຄອດ ບາງຄົ້ງຄາວ ຫມ້ນ້ອຍອາດຈະຄາອັນໄດ້ອັນນີ້ ຂໍ້ຂ້າວກະສິກອນ ສາມາດຊ່ວຍດຶງຫມ້ນ້ອຍອອກ ມາໄດ້.

ກ່ອນຈະມີການກວດກາຂ່ອງຄອດ ຊາວກະສິ ກອນຕ້ອງໄດ້ລັງມີ ແລະ ແຂນໃຫ້ສະອາດ ດ້ວຍສະບູ. ຕັດເລັບມື ແລະ ອະນາໄມຂີ້ເລັບມື ອອກ ໃຫ້ສະອາດດີ. ຖ້າເຮົາບໍ່ເອົາໃຈໃສ່ ວຽກ ດ້ານສຸກຂະອະນາໄມ ຈະເປັນຜົນໃຫ້ ມິດລູກ ຂອງຫມ້ນ້ອຍການອັກເສັບ ໄດ້ຢ່າງໆຍ່າຍ.

ບົດທີ 7: ແມ່ພັນລົງລູກ Farrowing

ໃນກໍລະນີ ຫຼືແມ່ບໍ່ມີແຮງເບິ່ງລູກ ຫລື ສັງເກດ ເຫັນວ່າ ໄລຍະຫ່າງ ຂອງການອອກລູກແຕ່ລະ ໂຕນັ້ນດີນກວ່າ 1 ຂົ້ວໂມງ ຫຼືສັກໄຈອີກຊີຕົກ ຂຶ້ນ 0.25 ເຊິ່ງ ເຂົ້າກຳມ້ັນ ເພື່ອຊ່ວຍໃນ ການເບິ່ງ. ຖ້າທາກຍັງບໍ່ເຫັນລູກເກີດອອກມາ ຕ້ອງຢ້າວໄປຫາສັດຕະວະແພດ ມາຊ່ວຍ ເຫຼືໂດຍດ່ວນ.

ຕ້ອງໃຫ້ມີຄວາມແມ່ໃຈວ່າ ແຮ່ຂອງໜຸນໝອຍ ອອກມາຈົນທີ່ມີ ພາຍໃນ 1 ຂົ້ວໂມງ ພລັງ ຈາກໜຸນໝອຍ ໂຕສຸດທ້າຍເກີດ ຖ້າດີນກວ່າ ນັ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດບັນຫາ ມີດລູກອັບເສບ.

ໃຫ້ກວດກາເຕັ້ນມີຂອງແມ່ພັນ ມັນໆຢ່າງ ນ້ອຍ ສອງເຄົ່າ. ຖ້າເຕັ້ນມີ ມີລັກສະນະແຈ້ງ, ເປັນກ້ອນ ແລະ ຮ້ອນ ສະແດງວ່າມີບັນຫານີ້ ນີ້ອ່າງຍຸ່ນໃນເຕັ້ນນີ້ (ເປັນພະຍາດເຕັ້ນມີອັກ ເສບ). ໃນກໍລະນີໜີ້ຕ້ອງໄດ້ຂ່າງານຊ່ວຍເຫຼືອ ນຳ ສັດຕະວະແພດໂດຍດ່ວນ.

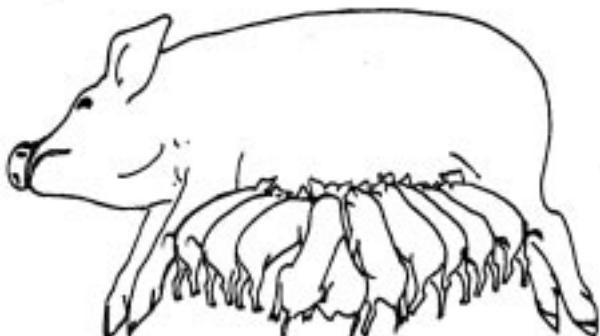
ໃຫ້ນຳໃຊ້ຢາອີກຊີຕົກຂຶ້ນ ແລະ ຢາຕ້ານເຊື້ອ, ຢູ່ໝາຍໃຕ້ການແນະນຳ ຂອງສັດຕະວະແພດ (ຫລື ສັດຕະວະແພດບ້ານ) ເພື່ອບໍ່ນົວເຕັ້ນ ນິມ ແລະ ມີດລູກອັກເສບ.

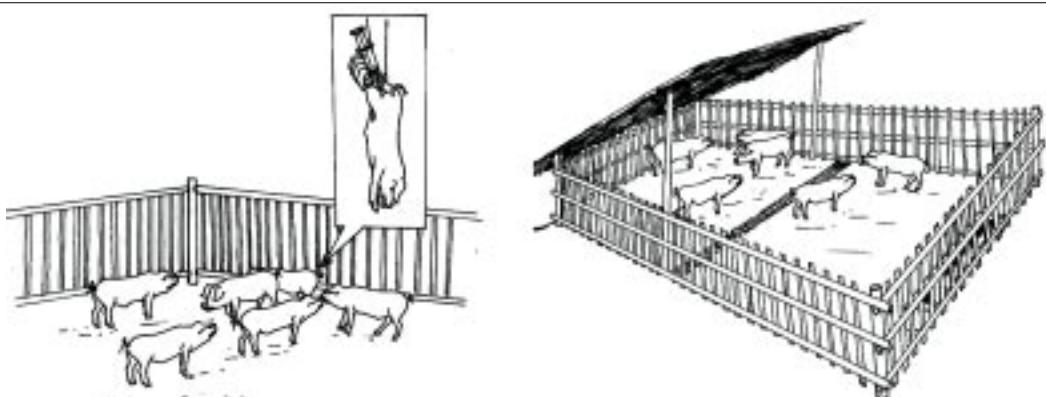
2. ການດູແລຮັກສາ ຫມຸນ້ອຍທີ່ເກີດໃຫມ່ ແລະ ຫຼຸມແມ່ລູກອອນ

[Health care of the newly born piglets and sow]

ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຫມຸນ້ອຍ ທຸກໂຕໄດ້ກິນນຳນິມ
ເຫື້ອງຂອງແມ່ ໃນຫັນທີ່ຂັ້ນໄດ້ ຂລັງຈາກ
ເກີດ ມີມົ້ງວ່າວັນນີ້ ຈະບັນຈຸທາງດຽວຍັຕ້ານ
ເປັນຈຳນວນຫລວງຫລາຍ ເພື່ອສາມາດ
ບ້ອງກັນພະຍາດ ພາຍນອກໄດ້.

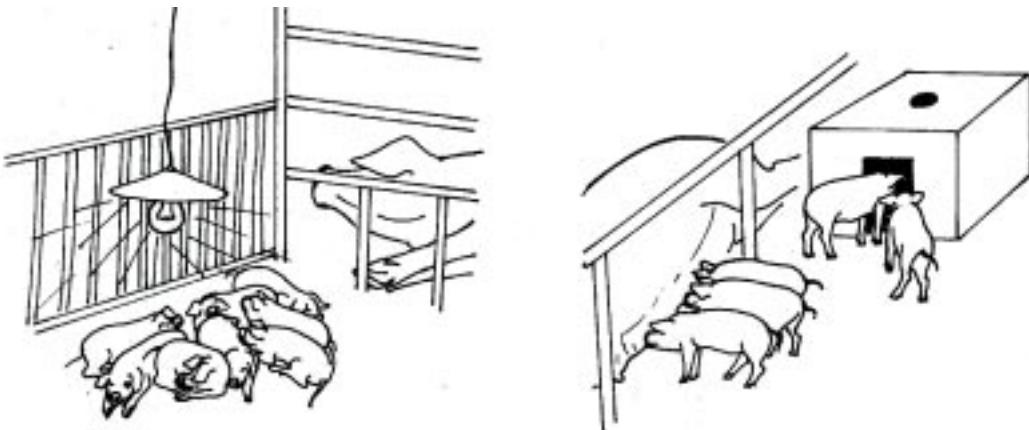

ພາຍຫລັງເກີດ ໃຫ້ຕັດສາຍບີ ທີ່ຢັງປຽກຊຸມແງ່ໃນຫັນທີ່ ແລະ ຂ້າເຊື້ອ (ດ້ວຍຢາໄອໂອດິນ), ຕັດແຂວນຕົ້ນມອກ
ແລະ ຕັດຫາງ (ຖ້າເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ).

ຖ້າຫມຸນ້ອຍເກີດໃຫມ່ ຢູ່ໃນຄອກທີ່ມີພື້ນໄມ້ ຫລື ໃບຕົງ ເຮົາຕ້ອງໄດ້ສັກຫາດເຫຼັກໃຫ້ ພາຍໃນ 72 ຂຶ້ວໂມງ
ຫລັງເກີດເພາະວ່າ ທາດເຫຼັກທີ່ມີຢູ່ໃນນຳນິມແມ່ນັ້ນ ມີປະລິມານ ບໍ່ພຽງພ້ອຍ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຫມຸນ້ອຍໄດ້.
ໃນກໍລະນີ້ທີ່ ພົນຄອກຫມຸນ້ອຍເປັນດິນ (ດິນຈະບັນຈຸ ທາດເຫຼັກເປັນຈຳນວນຫລາຍ) ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງສັກຫາດ
ເຫັນກັນ. ຖ້າຫມຸນ້ອຍຂາດທາດເຫຼັກ ພວກມັນ ຈະມີສືຂາວມ້ານ, ຂົນຍິ່ງ, ບໍ່ແຂງແຮງ ແລະ ໃນທີ່ສຸດກ່ອ້າດຕາຍໄດ້.

ບົດທີ 7: ແມ່ພັນລົງລູກ Farrowing

ສໍາຄັນທີ່ສຸດ ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ໜູນນອຍຢູ່ໃນສະຖານທີ່ອົບອຸ່ນ ຫ່າງຈາກແມ່ພັນ. ສະຖານທີ່ຢູ່ຂອງໜູນນອຍຕ້ອງມີອຸ່ນຫະພູມ ອົບອຸ່ນ ລະຫວາງ 27-30 ອົງສາເຊ ໃນອາຍຸ 4 ວັນທີອິດ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ຕາກລິມ. ເຮົາສາມາດສ້າງແກຣມ ໃຫ້ໜູນນອຍຢູ່ (ທີ່ມີຂະໜາດ 60 ຊມ x 60 ຊມ) ແລະ/ຫລື ໄຕັດອກໄຟໃຫ້ ເພື່ອໃຫ້ໜູນນອຍໄດ້ຮັບຄວາມອົບອຸ່ນ.

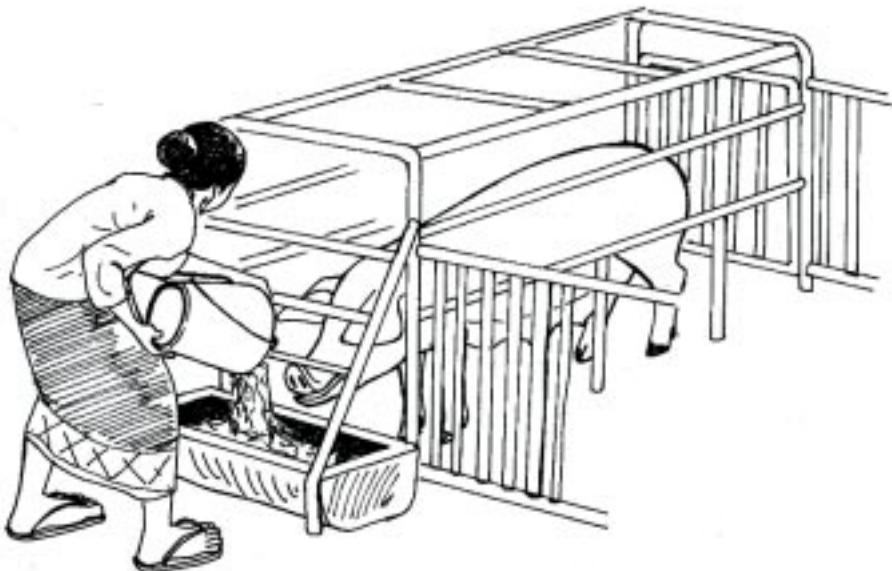
ໃຫ້ເກືອອາຫານ ແມ່ພັນ ມັນໜຶ່ງສອງເຫຼືອ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ເກືອ ດ້ວຍອາຫານທີ່ເກົ່າ. ໃຫ້ ແມ່ພັນ ໄດ້ກິນນຳຢູ່ຕະຫຼອດເວລາ.

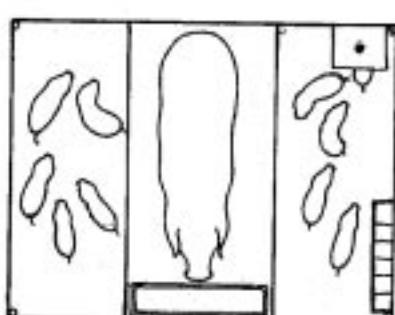
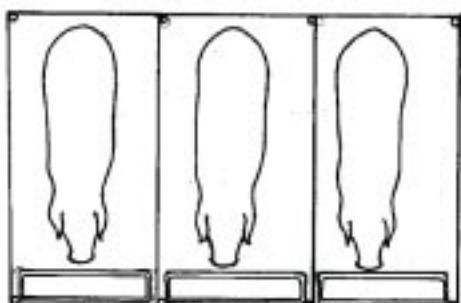
ຄວນລະວັງ ບໍ່ໃຫ້ແມ່ພັນໄດ້ຮັບຄວາມອົບເອົ້າ ຫຼາຍເກີນໄປ ເພາະຈະຮັດໃຫ້ແມ່ພັນກິນອາຫານບໍ່ໄດ້ດີຫຼື ຈະເຮັດໃຫ້ການຜະລິດນຳນິມ ຍຸດສະວັກ ຫຼື ບໍ່ມີນຳນິມ ພຽງພໍເພື່ອລົງລູກ.

ການໃຫ້ອາຫານທີ່ຖືກຕ້ອງ ສຳລັບໜູແມ່ລົກອອນ ເປັນຂອດທີ່ສຳຄັນຫຼາຍ. ໃນມື້ທີ່ 1 ແລະ 2 ຂອງການເກີດລູກ ໄຫລົດອາຫານຂອງແມ່ພັນລົງ. ຫລັງຈາກນີ້ ຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມປະລິມານອາຫານຂຶ້ນ ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ຂອງແມ່ພັນ ແລະ ຂຶ້ນກັບຈຳນວນລຸກຕໍ່ອອກ ແລະ ສະພາບຮ່າງກາຍ ຂອງແມ່ພັນເອງອີກດ້ວຍ.

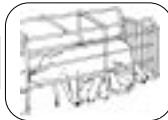

ໝູແມ່ເກີດລູກໃນມື້ທຳອິດ ບໍ່ຄວນໃຫ້ອາຫານ ແຕ່ຄວນມິນທີ່ໃຫ້ກິນຕະຫລອດເວລາ ແລະ ໃນມື້ຕໍ່ມາຈຶ່ງເລີ່ມໃຫ້ອາຫານ. ໝູແມ່ລັງລູກ ຕ້ອງການອາຫານ ເພື່ອລັງຊີບຂອງມັນເອງປະມານ 2.0 - 2.5 ກິໂລ/ໄຕ/ມື້ ແລະ ຕ້ອງການອາຫານ ເພື່ອຜະລິດນີ້ມີລັງລູກ 0.25 ກິໂລ/ມື້. ໝູນອ້ອຍ 1 ໂຕ (ສຳລັບໜູພັນຕາງປະເທດ ແລະ ອາຫານສຳເລັດຮູບ).

ຕົວຢ່າງ : ໝູແມ່ເກີດລູກ 8 ໂຕ, ອາຫານທີ່ຈະຕ້ອງໃຫ້ ໃນມື້ໜຶ່ງແມ່ນ 4 ກິໂລ:

$$2 \text{ ກິໂລ} + (0.25 \text{ ກິໂລ} \times 8 \text{ ໂຕ}) = 2 \text{ ກິໂລ} + 2 \text{ ກິໂລ} = 4 \text{ ກິໂລ/ໄຕ/ມື້.$$

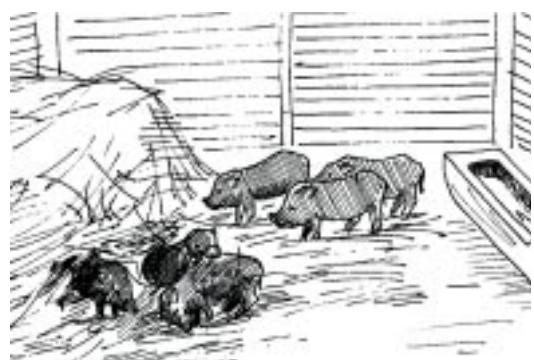
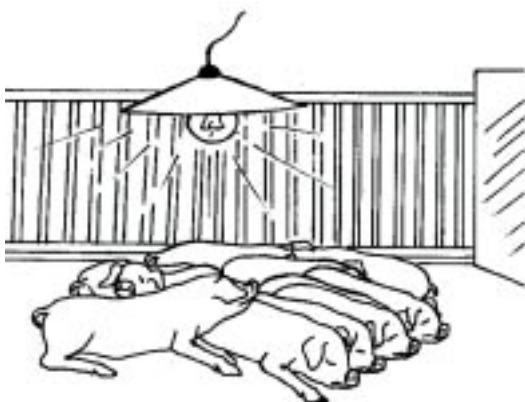

1. ຄອກ ແລະ ສະຖານທີ່ ຫໍ່ເຫັນຈະສົມສຳລັບຂູນໜ້ອຍ [Housing & comfort zones for piglets]

ທຸນແມ່ຈະມີນົກກວ່າ ຂູນໜ້ອຍເກີດໃໝ່ເຖິງ 100 ເທົ່າຕົວ
ຖ້າວ່າເລີ້າບໍ່ມີການເປົ່ງແຮງທີ່ດີ ຂູນໜ້ອຍຈະຖືກ ແມ່ນັ້ນເອງ
ເຕັງຕາຍເປັນຈຳນວນຫຼາຍ. ສະຖານທີ່ອົບອຸ່ນ, ຢູ່ສະບາຍ
ເຫັນຈະສົມ ຈະເປັນສິ່ງດີງດູດທຸນໜ້ອຍ ຍາກອາໄສຢູ່ຊື່ເປັນວິທີ
ການທີ່ດີຫຼຸດ ທີ່ເຮັດໃຫ້ຂູນໜ້ອຍ ຢູ່ທ່າງໄກຈາກແມ່.

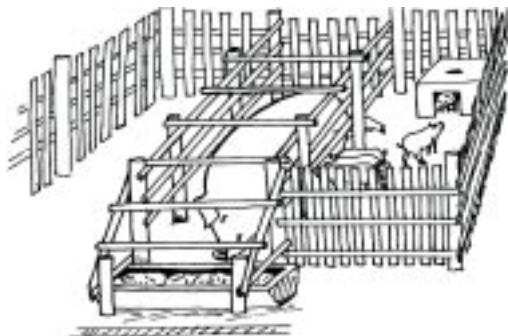

ທຸນໜ້ອຍເກີດໃໝ່ ຕ້ອງການຢູ່ສະຖານທີ່ສະອາດ, ແຫ້ງ, ບໍ່ຕາກລິມ ແລະ ມີຄວາມອົບອຸ່ນ ຂຶ້ງຈະເຮັດໃຫ້ທຸນໜ້ອຍ
ຢູ່ສະບາຍ, ປ້ອງກັນການຈັບຫອງ ແລະ ທຸນທີ່ອອນແອກມໍແຂງແຮງ. ສະຖານທີ່ເຫັນຈະສົມສຳລັບທຸນໜ້ອຍ ເລີ້າ
ຕ້ອງປູດວຍເຝືອງແຫ້ງ ແລ້ວໄຕດອກໄຟ ຫີ້ ຕະກຽງສູງກວ່າລະດັບພື້ນ (ສູງປະມານ 1 ແມ່ດ) ເພື່ອເຮັດໃຫ້
ທຸນໜ້ອຍ ໄດ້ຮັບຄວາມອົບອຸ່ນ.

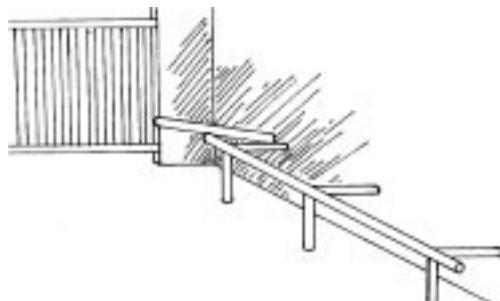
ບັນຫາການຕາຍ ຂອງຂູນໜ້ອຍຈາກ ການນອນ
ຫັບ ຂອງແມ່ພັນ ເປັນບັນຫາທີ່ບໍ່ ທັນຈາຈະເກີດ
ຂຶ້ນ ແລະ ກໍາລ່ອງແສງໃຫ້ເລີ້າຮູ້ວ່າເຕັກນິກການ
ລົງຈູ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມຫລັກການ.

ການເອົາແມ່ພັນໃສ່ຄອກແລບ ກ່າຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນ ບໍ່ໃຫ້ແມ່ພັນນອນເຕັ້ງລູກ.

ໃນຄອກເກີດລູກ ທີ່ບໍ່ມີຊ່ອງແລບ ໃຫ້ນໍາໃຊ້ເສັ້ນເຫັນແຂງກິດກັ້ນໄວ້ຫ່າງອອກຈາກຝາ 20 ຊັງຕີແມດ (ແລະສູງຈາກພັນ 20 ຊັງຕີແມດເຂັ້ມງວກັນ) ເພື່ອປ້ອງກັນ ບໍ່ໃຫ້ແມ່ພັນນອນເຕັ້ງລູກນີ້ໃສ່ກັບ ຝາ.

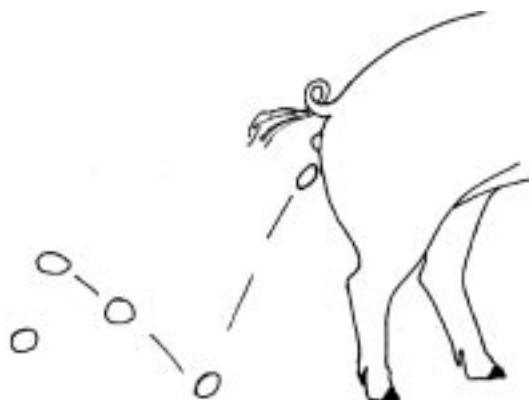

2. ການດູແລຮັກສາສຸກຂະພາບຂອງໝູນໜ້ອຍ ແລະ ແມ່ພັນ [Health care of the piglets and sow]

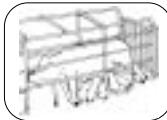
ກໍລະນີໝູນໜ້ອຍ ຫາກມີອາການວິນວາຍກັນແມ່ ໃນເວລາເກີດອາຫານນັ້ນ ກໍ່ສະແດງວ່າ ໝູນໜ້ອຍໄດ້ກິນນຳນີ້ມີບໍ່ຢູ່ງຍໍ.

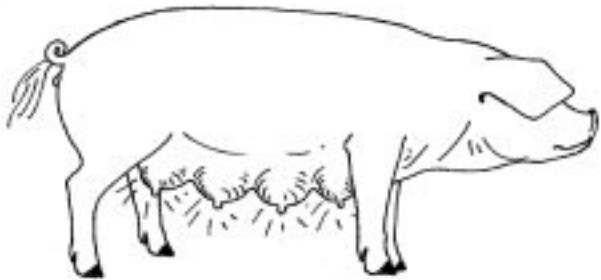
ເວລາໝູນຂຶ້ນເປັນກ້ອນ ຄະລື້ອະແລ ຄ້າຍຄືລູກໝາກ “ປົ່ງປ້ອງ” ຫຼື ບໍ່ຂຶ້ນນັ້ນກໍ່ໝາຍວ່າ ລະບົບຂັບຖ່າຍອຸດັບນ. ໝູນແມ່ພັນ ກ່າຈະຢູ່ແບບກະວິນກະວາຍ. ຊາວກະສິກອນສ່ວນຫຼາຍ ກ່າຈະຮູ້ວິທີບຶ່ນປົວ ແບບພື້ນບ້ານ.

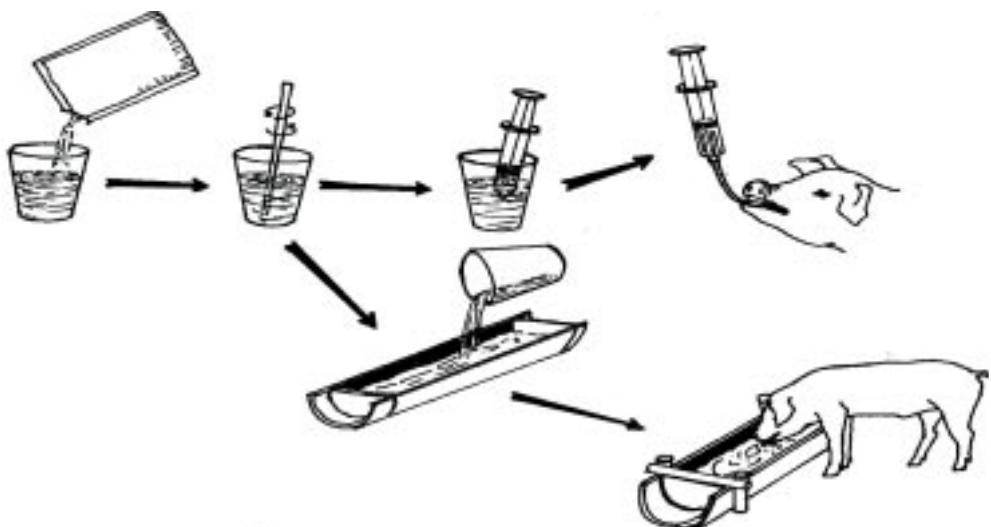
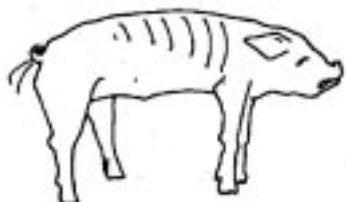
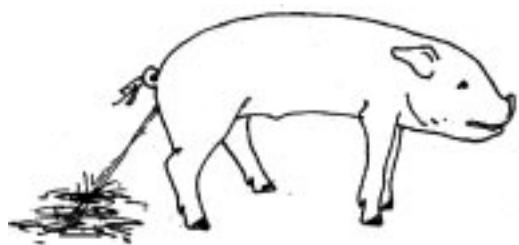
ບົດທີ 8: ແມ່ພັນ ແລະ ຫຼຸ້ນໜ້ອຍດູດນິມ The lactating sow and piglets

ບັນຫາຂອງລະບົບຂັບຖ້າຍຊຸດຕົນ ຈະເຮັດໃຫ້ອາຫານທີ່ກິນລົງໄປ ພ້າໝຶດຕັ້ງ ໂຮມກັນຢູ່ໃນລຳໃສ້. ຈຳພວກຫາດເບື້ອ ຈະດູດຂຸມເຂົ້າ ໄປຕາມສາຍເລືອດ ແລະເຮັດໃຫ້ມີບັນຫາການຜະລິດນິມ. ຕັ້ງນິມມີອາການຮອນ ແລະ ແຂງ.

ການຖອກຫຼອງ ແມ່ນ່ວຍເປັນບັນຫາໃຫຍ່ໃນຝູ້ຫຼຸ້ນໜ້ອຍ. ໃນຊ່ວງເວລາໜ້ອຍກວ່າ 24 ຂີວໂມງ ຫຼຸ້ນໜ້ອຍ ກໍຈະສູນເສັງນໍ້າຢ່າງຫຼວງໝາຍ.

ເວລາຫຼຸ້ນໜ້ອຍ ເຈັບຫ້ອງຄວນໃຫ້ໝູໄດ້ກິນນຳເກືອຕ່າງໆເຊັ່ນວ່າ (ປະສົມເກືອໝ້ອຍໜຶ່ງ ບົນກັບນຳຕາມ) ດ້ວຍວິທີໃຊ້ ສະແລ້ງດູດເອົານຳເກືອ ແລ້ວບິບເຂົ້າປາກ. ສະແລ້ງ ດ້ງກ່າວ ສາມາດຕໍ່ດ້ວຍທໍ່ຢ່າງຫຼື ບໍ່ຕໍ່ກໍໄດ້. ຖ້າຫຼຸ້ນໜ້ອຍຫາກກິນຮໍາໄດ້ແລ້ວ ກໍສາມາດປິນໄສ່ກັບອາຫານ ໃຫ້ກິນໄດ້ເລີຍ.

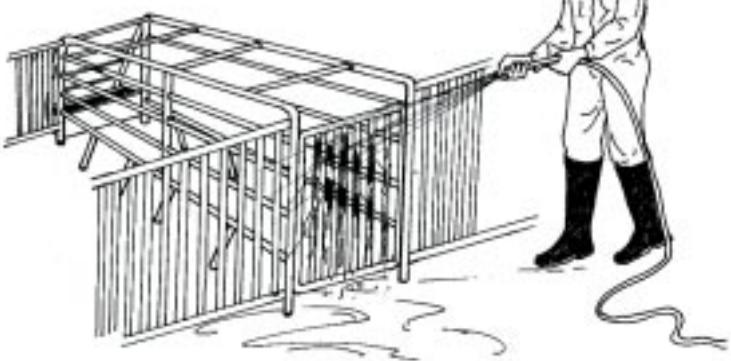
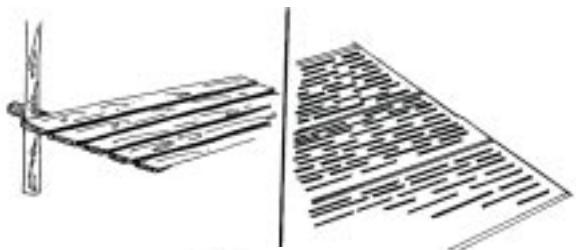

ບ້ອງກັນແມ່ນວິທີການທີ່ດີ ກວ່າການປິ່ນປົວ, ໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າໝູນໝອຍແຕ່ລະໂຕ ໄດ້ສັກຫາດເຫຼືກ ເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍ ແລ້ວ. ແມ່ນພັນຕ້ອງໄດ້ຖ່າຍຫົ້ອງຢ່າງຄັກແນ່ ແລະ ດຳເນີນການສັກຍາບ້ອງກັນ ພະຍາດຫຼຸກຊະນິດ ຄົບຕາມແຜນ ການ ກ່ອນທີ່ໝູນແມ່ນຈະເກີດລູກ.

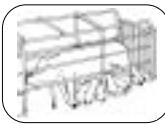
3. ຄອກໝູນ, ການຮັກສາອະນາໄມ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານ [Housing, hygiene and feeding]

ມີຄອກລັງງາ່ງທີ່ຕີ ສາມາດຫລຸດຜ່ອນຄວາມ
ຄູງໃຫ້ແນ່ພັນ ແລະ ຄອກທີ່ປູ້ດ້ວຍພື້ນ
ສະແດດກໍ່ຂ່ວຍ ໃຫ້ຂັ້ຂອງໝູນໝອຍລອດລົງ
ໄດ້ງ່າຍ ແລະ ກ່າເຮັດໃຫ້ໝູນໝອຍບໍ່ປິນ
ເບື້ອນກັບພະຍາດຕ່າງໆ (ຄວາມກວ້າງ
ຂອງປ່ອງຢູ່ ໃນລະຫວາງ 0.5-1.0 ຊັງຕີ
ແມດ).

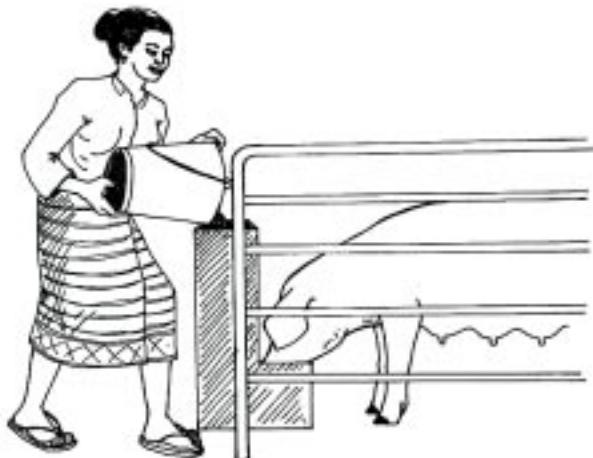

ໃນຄອກເກີດລູກຕ້ອງມີ ມາດຖານການຮັກສາອະນາໄມສູງ. ໃຫ້ມີເງື່ອນໄຂທຳຄວາມສະອາດ, ລ້າງ ແລະ
ຂ້າເຊື້ອ ໄດ້ຕະຫຼອດໄລຍະການລົງ.

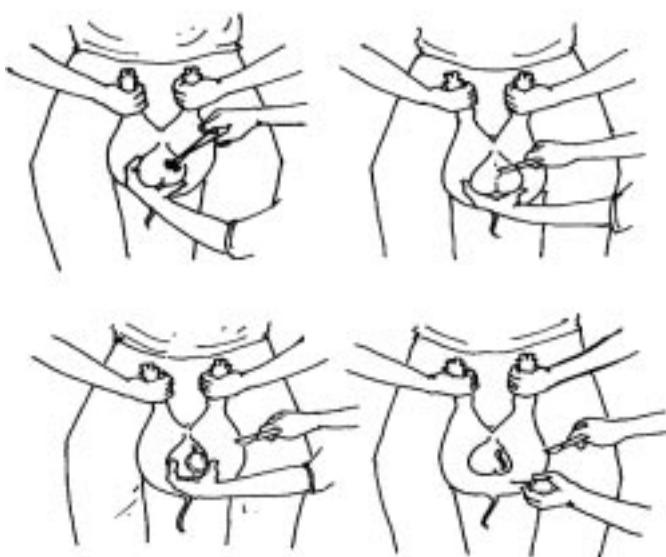
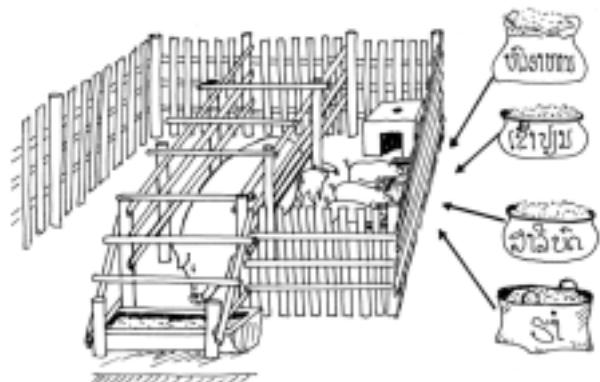
ບົດທີ 8: ແມ່ພັນ ແລະ ຫຼຸ້ນໜ້ອຍດູດນິມ The lactating sow and piglets

ເກືອໝູໃຫ້ຖືກຕ້ອງ, ມິນກິນຕະຫຼອດ ແລະ ດູແລເບິ່ງແຍງດີ ແມ່ພັນມີຄວາມຈຳ ເປັນສໍາລັບ ແມ່ພັນເພື່ອບໍ່ໃຫ້ແມ່ພັນ ເກີດມີບັນຫາໃນໄລ ຍະລົງລູກນ້ອຍ.

ເນື້ອໝູນໜ້ອຍ ມີອາຍຸໄດ້ 7 ວັນກໍ່ສາມາດ ເລີ່ມໃຫ້ອາຫານໄດ້ ເພາະໃນເວລານີ້ ພວກມັນກໍ ຈະຄ່ອຍງຽງກິນອາຫານ (ໃຫ້ເກືອໝູນໜ້ອຍໜຶ່ງ, ປະມານ 20 ຖຸາມ ຕໍ່ໂຕຕໍ່ວັນ). ໄລຍະນີໃຫ້ເກືອໝູນໜ້ອຍ ດ້ວຍອາຫານສໍາເລັດຮູບ ທີ່ມີຄຸນນະໝາບ ດີ ຫຼື ໃຊ້ອາຫານປະລິມ ເຊັ່ນ: ຮຳອ່ອນ, ເຂົ້າປັນ ແລະ ສາລີິດ. ໃນໄລຍະນີຕ້ອງ ໃຫ້ໝູນໜ້ອຍ ໄດ້ກິນນີ້ທີ່ສະອາດ ແລະ ພົງໝໍ.

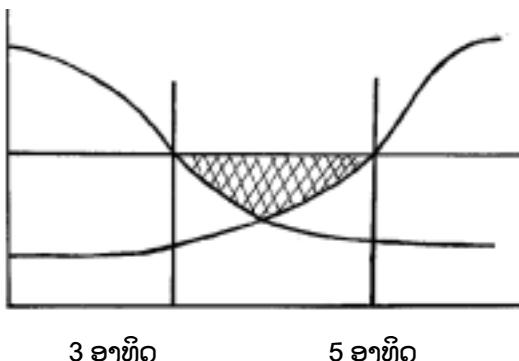
ໝູນໜ້ອຍໄຕຜູ້ຂຶ້ນບໍ່ຕ້ອງການຈຶ່ງໄວ້ເປັນແນວພັນນັ້ນກໍຕ້ອງໄດ້ ຕອນທໍາອອກ ເນື້ອມີອາຍຸໄດ້ 2 ອາທິດ (ໄລຍະນີຈະ ເຮັດໃຫ້ເຮົາສະດວກໃນການຈັບໝູນໜ້ອຍ ແລະ ບາດທີ່ຕອນກໍ ຈະດີໄວ).

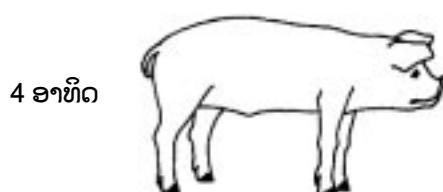
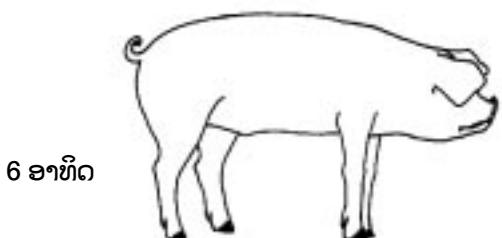

1. ພູມຕ້ານຫານຮ່າງກາຍ ແລະ ໄລຍະອະນຸບານ [Immunity and weaning time]

ໜູນ້ອຍຢ່ານິມໃໝ່ ມີໂຄກາດທີ່ຈະຕິດພະຍາດໄດ້ງ່າຍ: ຫາດກາຍຕ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຈາກແມ່ ແລະ ຄວາມຕ້ານສະເພາະໄຕ ຂອງໜູນ້ອຍເອງຢູ່ໃນລະດັບຕໍາໜີ້ສຸດ. ເມື່ອອາຍຸໄດ້ 5 ອາທິດ ໝູ້ຈຶ່ງ ຈະສາມາດສ້າງພູມຕ້ານຫານ ດວຍໂຕເອງ ໃນລະດັບທີ່ສາມາດຕານຫານກັບພະຍາດ ພາຍນອກໄດ້ (ໄດ້ຈາກທຳມະຊາດຫຼື ໄດ້ຈາກການສັກ ຢ່າປ້ອງກັນພະຍາດ).

ຢ່າງຕໍ່ມີຄວາມຂຸນນະບົດເພີ່ມຈະ ໃຫ້ໜູນ້ອຍຢ່ານິມເນື້ອມີອາຍຸ 6 ອາທິດ. ການຢ່ານິມໄວ້ທີ່ສຸດແມ່ນ 4 ອາທິດ ສໍາລັບ ພາມລົງໝູ້ໜັນຕ່າງປະເທດ ແລະ ວິຫຼັນນັກນີ້ມີຄວາມກັນປະຕິບັດຫຼາຍ. ໃນການຢ່ານິມອາທິດທຳ ອິດນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ໜູນ້ອຍ ໂຕທີ່ບໍ່ແຂງແຮງປານໃດສາມາດຕິດພະຍາດໄດ້ງ່າຍ ດັ່ງນັ້ນ ໃນໄລຍະນີ້ມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ກິນອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ.

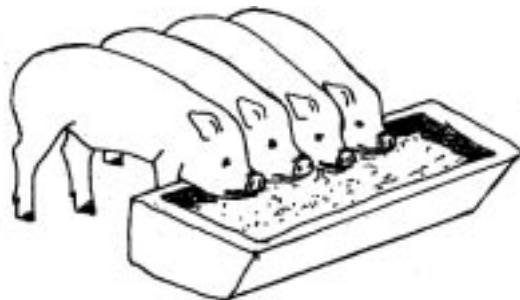
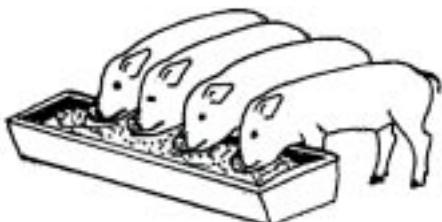
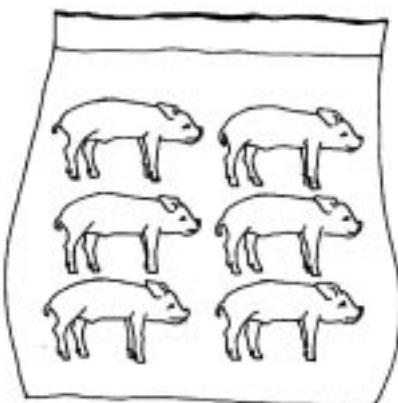
ຖ້າຍຢ່ານິມໃຫ້ໜູນ້ອຍໄວ້ໂພດກໍ່ຈະມີບກັບບັນຫາຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ສກຂະພາບ, ການປ້ອງກັນ ຮັກສາ, ອາຫານ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ. ກ່ອນຈະນຳເອົາໜູນ້ອຍ ຢ່ານິມໃໝ່ເຂົ້າໃສ່ຄອກ ຕ້ອງໄດ້ທຳການອະນາໄມ ແລະ ຂ້າເຊື້ອຄອກອະນຸບານ ຢ່າງລະອຽງດັກແມ່ເສັງກ່ອນ.

ພວກເຮົາຕ້ອງຈັດສັນສະຖານທີ່ ໃຫ້ເໝາະສົມ. ໃນເວລາໝູ້ຍັງນ້ອຍ ໂດຍສະເໜາະ ໃນເວລາຍ່າ ນິມໃຫ້ມ່ງ. ພວກນັນຈະຍັງບໍ່ກັນ ສາມາດບັບຕົວ ເຂົ້າສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ປ່ຽນແປງໄດ້ດີເທື່ອ. ຈຶ່ງໃຫ້ໝູ້ ຢຸ່ໃນສະຖານທີ່ ຫົ່ວຕາກລິມ ແລະ ມີ ຄວາມອົບອຸນຕະຫຼອດເວລາ.

ອາຫານສຳລັບໝູ້ນ້ອຍຕ້ອງເປັນອາຫານ ທີ່ລະ ອຸງຄອ່ອນ ແລະ ຍ່ອຍໄວ. ຄວນຈະນຳໃຊ້ແຕ່ອາຫານສຳເລັດຮູບ ທີ່ມີຄຸນນະພາບດີເຖິງນັ້ນ. ອາຫານສຳເລັດຮູບມີລາຄາແຍງ ວ່າງແຕ່ມັນກໍລຸມ ຄ່າ ເພື່ອເລັ່ງໃຫ້ໝູ້ນ້ອຍໃຫຍ່ໄວໃນຊວງເວລາ 8 ອາທິດ ແລະ ມີຈຳນວນໜູ້ນ້ອຍລອດຕາຍເປັນ ຈຳນວນຫລວງຫລາຍ.

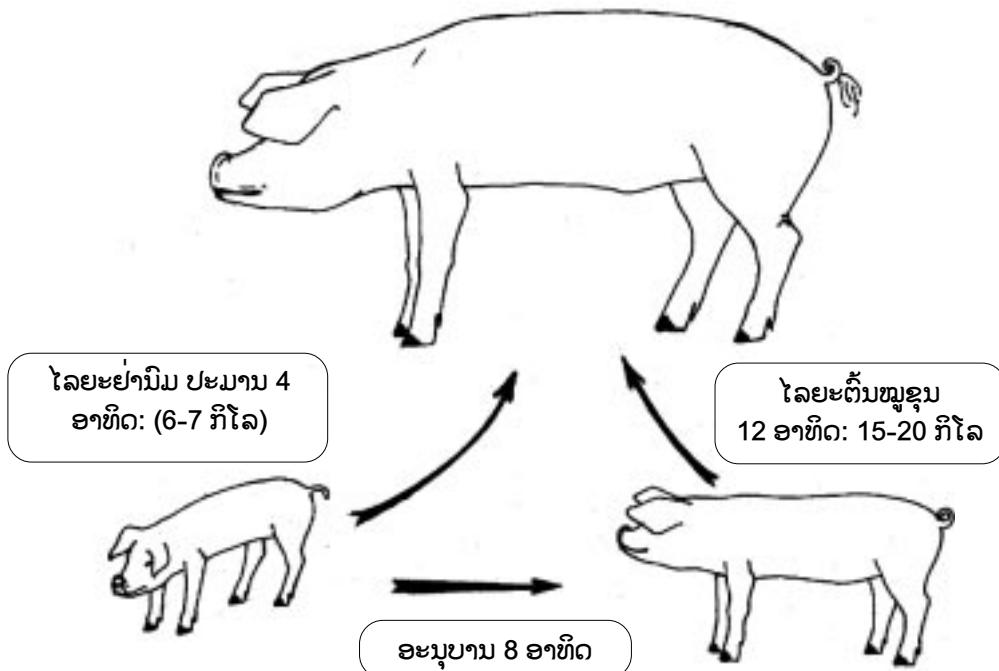
ໃນເວລາຍ່ານິມໃໝ່ ຕ້ອງໃຫ້ອາຫານໝູ້ນ້ອຍດ້ວຍອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງດັ່ງລູ່ມັນ (ຂັ້ນກັບພັນປັບປຸງພື້ນ ບັນ):

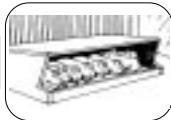
- ໝູ້ນ້ອຍຢ່ານິມໃຫຍ່ ໃຫ້ກິນອາຫານສຳເລັດຮູບສຳລັບໝູ້ນ້ອຍ (ອາຍຸປະມານ 4 ອາທິດ) ປະມານ 200-250 ກູາມ ຕໍ່ໂຕຕໍ່ມື້.
- ໃນແຕ່ລະອາທິດ ໃຫ້ເພີ່ມອາຫານຂັ້ນຕົ້ນ 100 ກູາມ ຕໍ່ໂຕຕໍ່ມື້.
- ເມື່ອລົງໝູ້ນ້ອຍມີອາຍຸ 8 ອາທິດ (ຢ່ານິມໄດ້ 1 ເດືອນ) ໃຫ້ກິນອາຫານ 600-700 ກູາມ ຕໍ່ໂຕຕໍ່ມື້ (ເກືອມໜຶ່ງ 3 ເທື່ອ).

ໝັ້ງທີ່ຢັ້ງນ້ອຍ ຈະມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງວ່ອງໄວ. ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາອະນຸບານພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງ ຈັດການ
ຫຼືເວົ້າມູນ້ອຍ 4 ອາທິດທາໍ່ມີດຈະຂະຫຍາຍຕົວເຖິງ 3 ເທົ່ານົວ. ແມ່ນອາຍຸໄດ້ 4 ອາທິດ ມີນຳໜັກພຽງ 6-7 ກິໂລ,
ແລະ ອາຍຸໄດ້ 8 ອາທິດ ຈະມີນຳໜັກເຖິງ 15 ຫາ 20 ກິໂລ (ນີ້ແມ່ນເຖິ່ອນໄຂຂອງແນວພັນບໍລິປຸງຂອງຕ່າງ
ປະເທດ). ບະສິດທິພາບການຈະເລີນເຕີບໂຕໃນຊ່ວງເວລາ 8 ອາທິດ ຈະເປັນຕົວກຳນົດໃຫ້ແກ່ການຈະເລີນ
ເຕີບໂຕຕໍ່ໄປ (ຈົນໄດ້ນຳໜັກ 60-80-100 ກິໂລ).

ກົງມຂ້າໄດ້ແລ້ວ: 12 ອາທິດ ໄລຍະເວລາຊຸນ,
ນຳໜັກ 70-80 ກິໂລ ໄຊເວລາລົງ $12+12 = 24$ ອາທິດ

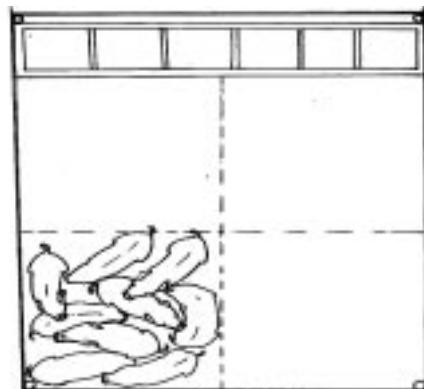

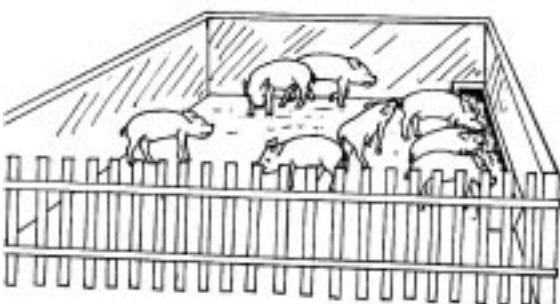
ແຜນເບຕົງສຳເລັດຮູບ ກໍມືລັກສະນະ ຄ້າຍກັບ
ວັດຖຸທີ່ສາມາດດູດຂຶ້ນໄດ້ດີ ໃນເວລາຕົດຂຶ້ອ
ພະຍາດ. ມີຄວາມຫຍຸງຍາກ ທີ່ຈະອະເຊີ້ວພະ
ຍາດ ໃນແຜນເບຕົງສຳເລັດຮູບ. ເນື້ອທີ່ເປົ້າ
ນອກ ຂອງແຜນເບຕົງສຳເລັດຮູບ ສະແດງໃຫ້
ເຫັນໜ້າພົງຂອງມັນ ມືລັກສະນະຊາ ເປັນ
ບ່ອນລື່ອນດີສຸດ ຂອງຂຶ້ອພະຍາດ ໃນເວ
ລາດຳເນີນການອະນາໄມ.

ໝູນໝອຍຈະມັກຢູ່ໃນຄອກບ່ອນທີ່ມັນຮັສີກວ່າ
ສະດວກສະບາຍ. ໃນມື້ນິ່ງມັນກ່າຈະເຄື່ອນ
ຢ້າຍບ່ອນຢູ່ກໍາຍເທື່ອ.

ໃນຕົວຈີງແລ້ວ ການນຳໃຊ້ຄອກອະນຸບານ
ແບບຄອກຄູວ (ແຕ່ອາຍ 4 ຫາ 12 ອາຫິດ)
ນີ້ຍືນກັນໃຊ້ ຢ່າງກວາງຂວາງ. ການອອກ
ແບບຄອກໝູນໝອຍ ຕ້ອງໄດ້ຄຳນິ່ງເຖິງການ
ຂະຫຍາຍໂຕຂອງໝູນໝອຍ ແຕ່ນ້ຳໜັກ 7 ກິໂລ
ເຕົງ 20 ກິໂລ ຢ່າງເໝາະສີມ. ການດູແລຮັກ
ສາລັງສັດ ຂອງພວກເຮົາຕ້ອງເຮັດໃຫ້ໄດ້ໃຫ້
ສຸດເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້.

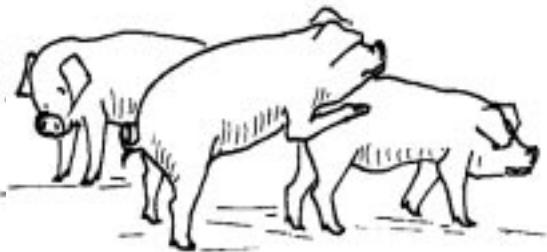

ສະເພາະການລັງໝູນທີ່ເປັນພາມໃຫຍ່ ຄວນ
ຈະນຳໃຊ້ລະບົບ ເຂົາໝີດອອກໝົດ ໝາຍ
ຄວາມວ່າ ໝູນໝູນ ເປັນກຸນໆ ຕ້ອງຢູ່ໃນການ
ອາຍຸ ແລະ ນັ້ນກັບເຫຼົາກັນ ເຂົ້າພັນກັນ
ແລະ ອອກພັນກັນ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເປັນແກ້ກັນໝູນ
ຜູ້ອື່ນ.

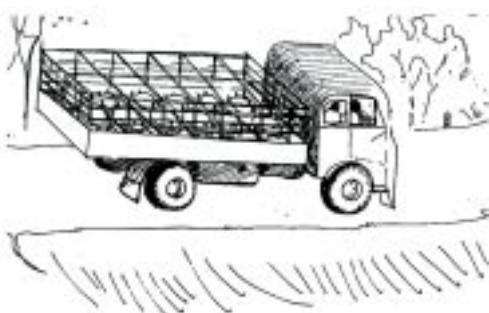
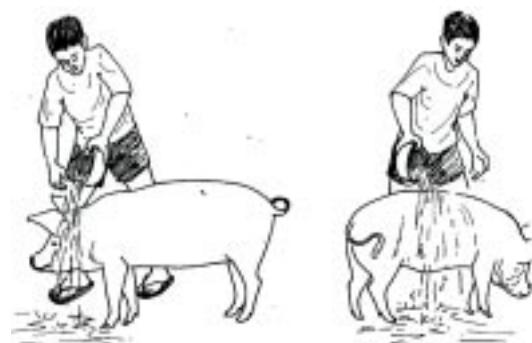
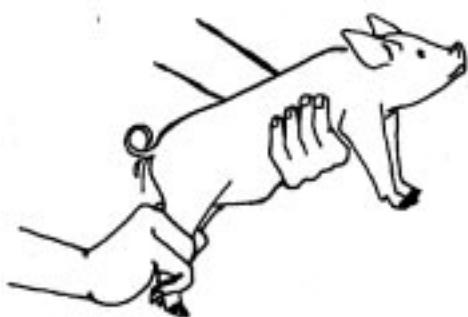
3. ວິທີຈັບໝູນອຍ ແລະ ການຂົມສົ່ງ [Handling and transporting pigs]

ເມື່ອອຍໝູນອຍຢ່ານມີມໄດ້ 2 ອາຫີດແລ້ວກໍ
ສາມາດຊາຍ ແລະ ນຳໄປລົງບ່ອນອື່ນໄດ້. ກ່ອນ
ຈະເຄື່ອນຍ້າຍໝູນ ເຮົາຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ກະກຽມໜໍາ
ຄວາມສະອາດ, ອະນາໄມຄອກ ແລະ ຂຸບປະກອນ
(ຮາງອາຫານ, ຮາງນັ້ນ) ໃຫ້ລົ້ວ່າລ່ວງໜ້າ ພ້ອມ
ດ້ວຍກຽມອາຫານ ໃຫ້ພຽງຟ້ວ່າກ່ອນ.

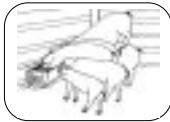

ເວລາເຄື່ອນຍ້າຍໝູນອຍ ຫຼື ຂົມສົ່ງ ຈາກສະຖານ
ທີ່ໜຶ່ງ ໄປອີກສະຖານທີ່ໜຶ່ງ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ດ້ວງນີ້:

- ໝູນອຍແຮງເຄວນຈັບຂາຫຼັງແລ້ວອຸ້ມເອີກຂອງ
ມັນຂຶ້ນດ້ວຍມື້ນີ້.
- ໝູນລຸ້ນອາດຈະມີສອງຄົນຊ່ວຍກັນຈັບ ຫຼື
ຈະໄລ່ ເຂົ້າລົດເລີຍກ່າໄດ້.
- ໃນລະຫວ່າງການເຄື່ອນຍ້າຍນັ້ນ ໝູນມະກຈະມີ
ບັນຫາເລື່ອງການກັດກັນ, ດັ່ງນັ້ນເຮົາຄວນຈັບ
ໝູນ ໃຫ້ຍຸໃນກົງເຫຼັກ ຫຼື ຍາງໃນເວລາເຄື່ອນ
ຍ້າຍ. ເວລາຂົມສົ່ງໄປໄກນັ້ນ ເຮົາຕ້ອງລະມັດ
ລະວັງ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ໝູນໄດ້ຮັບການກະທິບກະ
ເທື່ອນແຮງ ແລະ ຖືກແສງແດດຮອນໝາຍ
ເພາະອາດຈະເວັດໃຫ້ໝູນຕາຍໄດ້.

ຖ້າເຫັນວ່າໝູນຮອນ ເຮົາຄວນພັກຜ່ອນຢູ່ບ່ອນຮື່ມເຢັ້ນຈັກໄລຍະໜຶ່ງ ແລ້ວຈຶ່ງຄອຍໆ ຮວດນັ້ຕາມລັດຕົວເພື່ອ¹
ໝູນຜ່ອນຄວາມຮອນລົງ. ເມື່ອຍັງໝູນມາຮອດສະຖານທີ່ລົງແລ້ວ ຄວນໃຫ້ໝູນພັກຜ່ອນປະມານ 30 ນາທີຈຶ່ງ
ເອົານຳ ແລະ ອາຫານໃຫ້ກິນ.

1. ບັນຫາຕ່າງໆໃນໄລຍະລົງຂູ່ລຸ້ນ ແລະ ຂູ່ຂຶ້ນ [Problems during growing and fattening period]

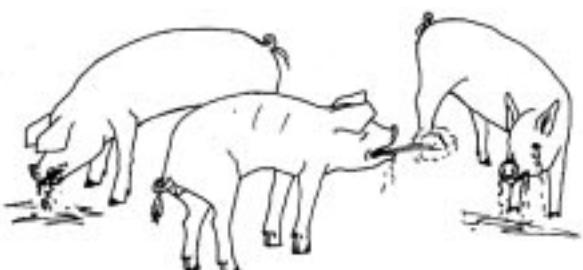
ໃຫ້ຢ້າຍຂູ່ນອຍຍ່ານີມ ໄປຂ້າງໄວ້ຄອກ
ຂູ່ລຸ້ນ ເມື່ອມີອາຍຸໄດ້ 12 ອາທິດ ແລະ
ມີນຳໜ້າກະຫະວ່າງ 18-20 ກິໂລ. ຖ້າ
ຢ້າຍຂູ່ທີ່ມີອາຍຸຍັງນອຍ ຫຼື ນຳໜ້າກ
ນອຍຫຼາຍໄປ ເປັນຂູ່ລຸ້ນ ກ່າຈະມີຜົນຮັດ
ໃຫ້ ຂູ່ຂະໜາຍຕົວບໍ່ໄດ້ຢ່າງເຕັມເນັດ
ເຕັມໜ່ວຍ.

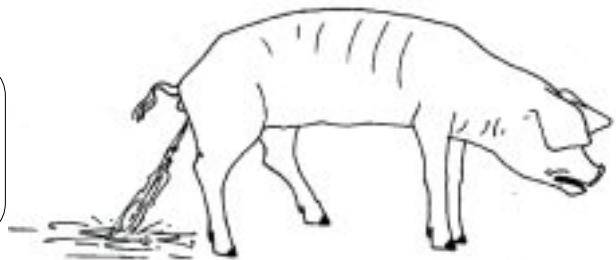
ຂູ່ລຸ້ນ ທີ່ຂະໜາຍຕົວບໍ່ດີ ຈະມີ ຄວາມ
ຫຍຸ້ຍາກ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ເພາະບໍ່
ຮູ້ວ່າແມ່ນຂູ່ຂະໜາຍຕົວຊ້າ ຫຼືວ່າ ອາ
ຫານໄດ້ ສູນເສົ່າໄປລ້າງ. ອາຫານຕົກ
ເຮົ່ງ, ລັກສາສຸກຂະພາບ ແລະ ສະພາບ
ແວດລົມຂອງຄອກ ເປັນປໍດໃຈສ່າລັນ
ສ້າລັບການຂະໜາຍຕົວ ທີ່ດີ ຂອງຂູ່
ນອຍ.

ບັນຫາຂອງລະບົບທາງເດີນຫາຍໃຈ
ອາດຈະ ເຮັດໃຫ້ ເປັນໄອ, ຈາມ, ດັງບິດ
ງໍ ເກີດມາ ຈາກ ລະບົບຫລວດລົມຫັກ
ເສບ, ປອດວັກເສບ ຫຼືມີສາຍເຫດ ມາ
ຈາກເຊື້ອພະຍາດ ຈຸນລະໂວກ (ໄວຣັສ)
ແລະ ກາລະໂວກ (ແບກເຕືອ).

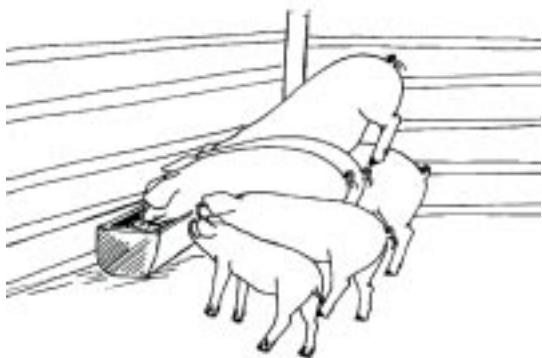
បំណុលទីលាស់សេវាទីរោគ: ត្រូវការចាន់ការបង្កើតបន្ថែមដើម្បីជួយពិភពលោក និងការបង្កើតបន្ថែម។

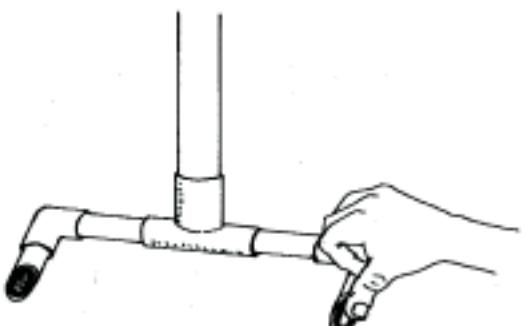
បំណុលទីរោគរៀងរៀង: រៀងរៀងរាជរាយ និង រៀងរាជរាយ ត្រូវបានបង្កើតបន្ថែម ដើម្បីជួយពិភពលោក និងការបង្កើតបន្ថែម។

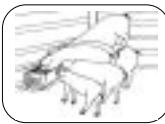

បំណុលទីរោគរាជរាយ: ខ្លួនឯករាជរាយ និងការបង្កើតបន្ថែម ត្រូវបានបង្កើតបន្ថែម ដើម្បីជួយពិភពលោក និងការបង្កើតបន្ថែម។

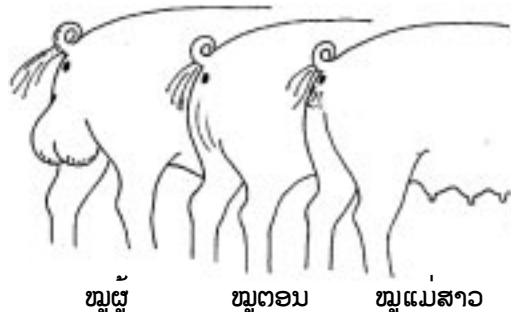
បំណុលទីរោគរៀងរៀង: ត្រូវបានបង្កើតបន្ថែម ដើម្បីជួយពិភពលោក និងការបង្កើតបន្ថែម។

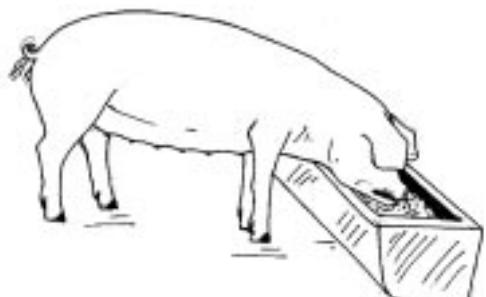

2. ການຈັດຝູງ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານ [Grouping and feeding pigs]

ຖ້າຂູ່ມີນິ້ນໍ້າໜັກຫຼາຍກວ່າ 50 ກິໂລເຂັ້ມໄປ ຄວາມ
ຕ້ອງການອາຫານ ລະຫວ່າງຂູ່ແມ່ ແລະ ຂູ່ຕອນ
ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ສະນັ້ນຄວນແຍກຂູ່ຜູ້ຕອນ
ແລະ ຂູ່ແມ່ໄວ້ໃນ ຄອກໃຜຄອກລາວ ເພື່ອນຳໃຊ້
ອາຫານໃໝ່ມີຜົນດີ ໃນແງ່ເສດຖະກິດ.

ຂູ່ແມ່ພັນມີຄວາມຕ້ອງການຫາດຂັ້ນຫຼາຍ ແລະ
ມີການຂະຫຍາຍຕົວຊ້າກວ່າ ກ່ອນຈະໄດ້ນຳໜັກ
ເຖິງຫາຍ.

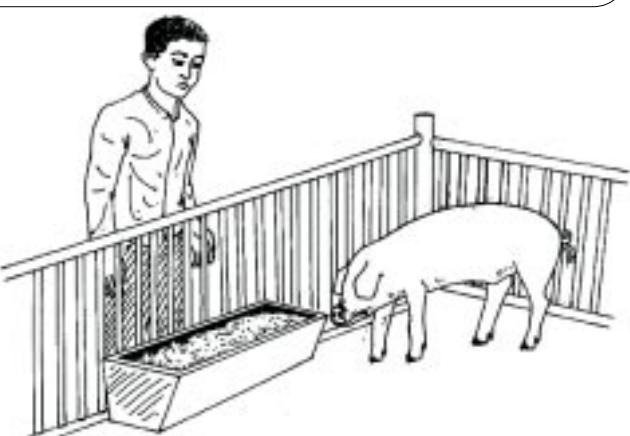
ຂູ່ຜູ້ຕອນຈະກິນອາຫານໄດ້ດີກວ່າ ແລະ ຈະໄດ້
ນຳໜັກຂາຍໄວກວ່າ.

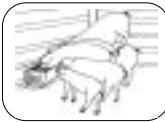

ຂູ່ຈະກິນອາຫານໄດ້ດີຫຼາຍໃນຊ່ວງທີ່ມີນິ້ນໍ້າໜັກ 15-20 ກິໂລ ເຖິງ 60-80-100 ກິໂລ ແລະ
ການກິນອາຫານດີ ຕື່ມະວັນນີ້ ເປັນສັນຍາລັກບອກວ່າ ຂູ່ມີສຸກຂະພາບແຂງແຮງຕີ.

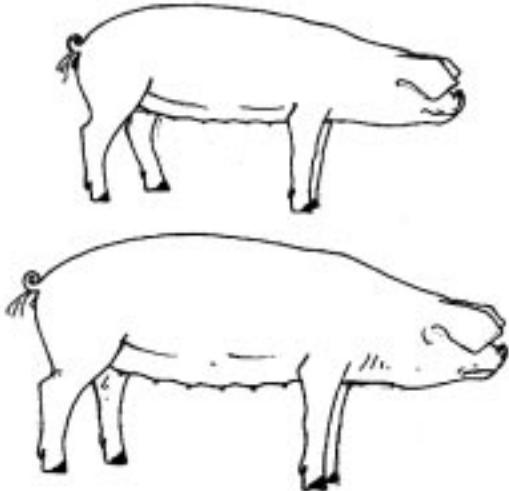
ຂູ່ບໍ່ກິນອາຫານ = ມີບັນຫາດ້ານສຸກຂະພາບ ຫລື ອາຫານ.

ຈຶ່ງສັງເກດບໍ່ຢູ່ຂູ່ແຕ່ລະໂຕ ໃຫ້ດີ ເພາະ
ອາດມີບາງໂຕ ບໍ່ກິນອາຫານ ແຕ່ປະວິນຢູ່
ໃນກຸ່ມ ໃນຂະນະທີ່ເກືອອາຫານ.

ຖ້າຢາກໄດ້ຫຼູ້ທີ່ມີນັ້ນກຳລັງ ລາຄາແພງມີຜົນກຳໄລໝາຍນັ້ນ ກຕ້ອງໄດ້ແຍກເອົາ ຫຼູ້ມ້ອຍທີ່ໃຫຍ່ຊ້າເມື່ອມັນມີອາຍຸໄດ້ 8 ອາທິດ ອອກລົງຕ່າງໜາກ ແລະ ເລືອກເອົາ ຫຼູ້ທີ່ມີນັ້ນກຳ ແລະ ອາຍຸລຸ່ມດູວ ກັນ ເຂົ້າລົງໃນກຸ່ມດູວກັນແຕ່ທົ່ວທີ່ໂລດ.

3. ບົດໃຈທີ່ມີຜົນສະຫຼອນເຖິງການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງຫຼູ້ລຸ່ມ ແລະ ຫຼູ້ຂຶ້ນ

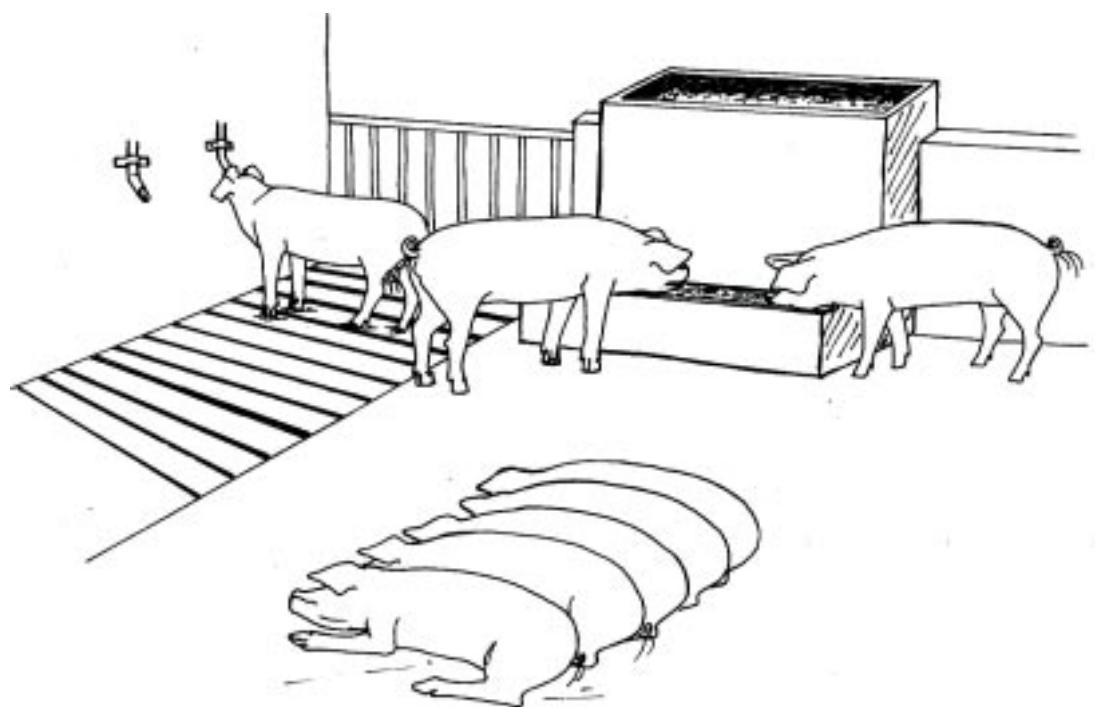
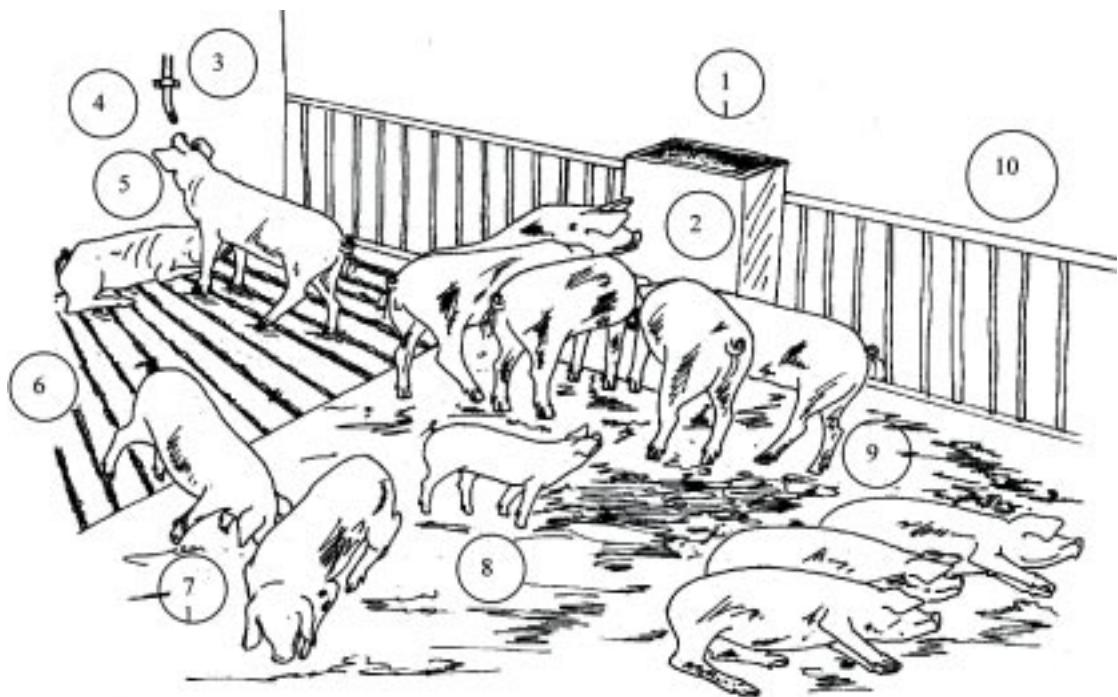
[Check list for growing and fattening pigs]

- ຮາງອາຫານມ້ອຍໂພດ ບໍ່ພຽງໜ້າບໍ່ຈຳນວນຫຼູ້. ບັນຫານີ້ເຮັດໃຫ້ຫຼູ້ຕ້ອງຢາດກັນກິນອາຫານໃນຮາງ.
- ຈຳນວນຫຼູ້ທີ່ໃນຄອກຄ່າວ່າ ຫຼາຍຈົນເກີນໄປກໍເປັນເຫດໃຫ້ຫຼູ້ໃຫຍ່ຊ້າ ແລະ ໃຫຍ່ບໍ່ສະໜັ້ນສະໜັ້ນ, ແລະ ບາງຄັ້ງກໍເກີດມີບັນຫາກັດຫາງກັນ.
- ບັນຫາທີ່ພາໃຫ້ຫຼູ້ທີ່ມີນັ້ນກິນພຽງພໍ ນັ້ນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ ມີຫົວກ່ອກດູດນີ້ທີ່ມ້ອຍໄພດູ່ໃນຄອກ. ຢ່າງທີ່ມ້ອຍຢູ່ໃນ ຄອກໜຶ່ງຕ້ອງມີຫົວກ່ອກດູດນີ້ສອງອັນ ເພາະບາງເຫຼືອມີອັນໜຶ່ງ ບໍ່ທຳງານ ກ່ຽວມີອີກອັນທຶນໜຶ່ງສຳຮອງໄວ້.
- ຖ້າວ່າການຕົດຕັ້ງຫົວກ່ອກດູດນີ້ ບໍ່ຖືກຕ້ອງກໍຈະຮັດໃຫ້ຫຼູ້ໄດ້ກິນນີ້ຢາກ.
- ຫຼູ້ທີ່ເຈັບປ່ວຍ ຕ້ອງໄດ້ເປັນປົວໃຫ້ທັນກັບເວລາ, ບໍ່ດັ່ງນັ້ນພວກມັນກໍຈະອ່ອນແອລົງ ແລະ ກໍ່ຕາຍ.
- ແຜນສະແລດເປັນຄົມ ຫຼື ລຸເປັນປ່ອງກວາງ ເປັນສາຍເຫດເຮັດໃຫ້ຫຼູ້ເຈັບຕົນ ແລະ ເຈັບຊາໄດ້.
- ຫຼູ້ໄຕໄດ້ທີ່ມີອາການເຈັບຫຼັກລຸກບໍ່ໄດ້ ແລະ ເປັນບາດຫຼາຍ ຈະຕ້ອງໄດ້ຂາຍອອກຫັນທີ່ ເມື່ອເຫັນວ່າ ອາການເຫຼົ່ານັ້ນ ບໍ່ສາມາດເປັນປົວໄດ້.
- ຖ້າຄອກຫຼູ້ມີອາການ ເປົ່າຍຫຼັກພັງ ຈຳຕ້ອງໄດ້ສ້ອມແປງດ່ວນ. ສາເຫດດັ່ງກ່າວວາດເກີດຂຶ້ນຈາກການແຍ້ງຂຶ້ງສະຖານທີ່, ຍາດອາຫານ ຫຼື ນັ້ນ? ບັນຫານີ້ ຕ້ອງໄດ້ຊອກຫາສາຍເຫດໃຫ້ໄດ້ ແລະ ແກ້ໄຂໃຫ້ຖືກຕ້ອງ. ຮອນໂພດ? ເປື້ອນໂພດ? ຫັ້ນຄອກບໍ່ຮາບພຽງ? ຄວາມຄ່ອຍຂັ້ນຂອງພື້ນຄອກບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ຫຼູ້ເຈັບປ່ວຍ?
- ການສ້າງຮາວກັນ ຫຼືເປັນປ່ອງ (ຮັວທີ່ເປັນຫຼັກ) ກັນພື້ນຄອກທີ່ແຫ່ນນັ້ນຫາຈະເຮັດໃຫ້ຫຼູ້. ບໍ່ສາມາດຕັດສິນໃຈວ່າ ຈະນອນປ່ອນໄດ້ ແລະ ຈະຂັ້ນປ່ອນໄດ້. ຈຶ່ງນຳໃຊ້ຝາທີ່ແຫ່ນນັ້ນ ບໍ່ມີປ່ອງຢູ່ເທິງພື້ນເພື່ອໃຫ້ຫຼູ້ໃຊ້ເປັນປ່ອນນອນ.

3. ចំណាំថាបានធ្វើសម្រាប់ពេលវេលាដែលការបន្ទាយការងារខេត្តការពាយពិវឌ្ឍន៍សាច់ឡើង និង ស្អាត់ឡើង

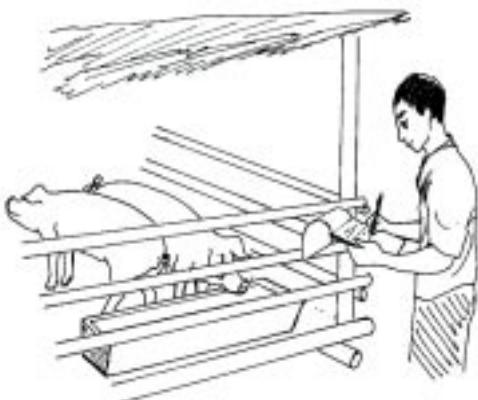
[Check list for growing and fattening pigs]

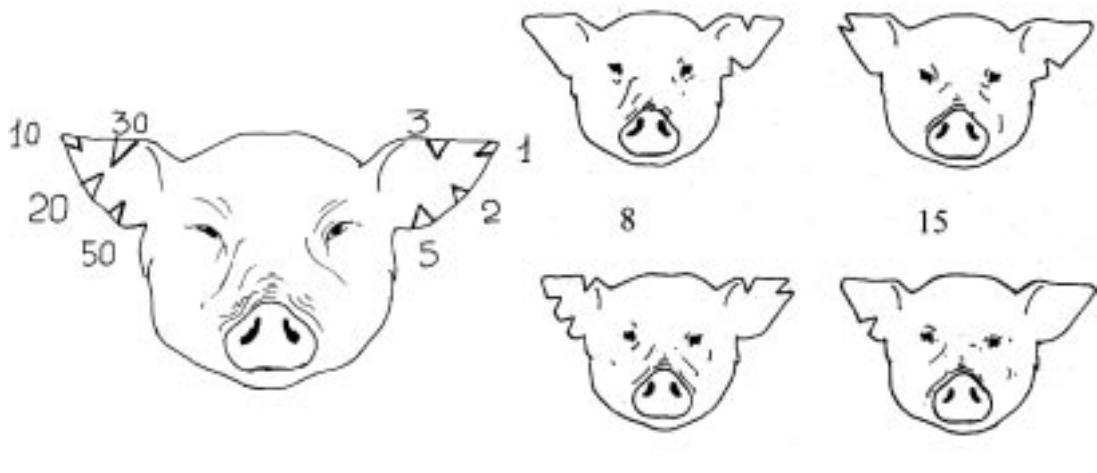
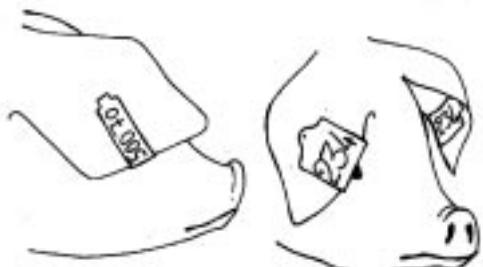

1. ການບັນທຶກ [Record keeping]

ຜູ້ລົງໝູຈະຕ້ອງ ໄດ້ມີການບັນທຶກຂໍ້ມູນການຜະລິດ ຂອງເຕີນເອງ ເພື່ອກຳນົດຄວາມດຸງດ່ຽງວັນ ລະຫວ່າງ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ອາຫານ (ອັດຕາແລກປ່ຽນ ຫຸ້ນ), ເພື່ອຊອກຮູ້ເຖິງຜົນຜະລິດຂອງແມ່ໝັ້ນ (ຈຳນວນ ລູກເກີດຕໍ່ອອກ ທີ່ລື ຕໍ່ປີ), ເພື່ອໃຫ້ມີການຈັດການ ການນຳໃຊ້ຢາປ້ອງວັນ ແລະ ບິນປົວທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ທັນກັບເວລາ, ເພື່ອຈະຄຳນວນເບິ່ງກຳໄລ (ລາຍໄດ້ ລົບໃຫ້ລາຍຈ່າຍ) ແລະ ອື່ນງົງ.

ເພື່ອສະດວກໃນການກຳນົດ ປະຫວັດຂອງໝູແຕ່ລະ ໂຕຜູ້ ແລະ ແມ່ ຄວນມີການຕິດເບີ້ຫຼຸ, ທີ່ລື ສັກມືກ ຫຼື ແວກຫຼຸ.

104

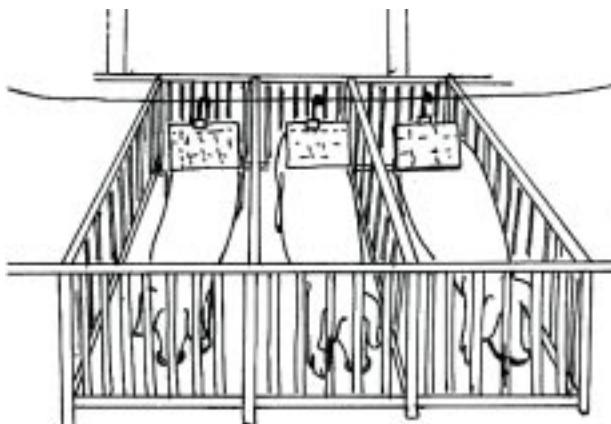
50

ໂຄງການລັ້ງສັດ ລາວ-ອິ່ນຍໍ / LAO-EU Livestock Project

ການບັນທຶກຂໍ້ມູນຂອງພາມ ຄວນຕິດໄວ້ກັບຄອກໜູ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຮົາຈິດຈານບັນຫາ ແລະ ປະຫວັດການຕ່າງໆຂອງໜູໄດ້ ເມື່ອເຮົາມີບັນຫາກັບໜູໂຕນັ້ນ. ສໍາລັນທີສຸດແມ່ນ “ບັດການບັນທຶກປະຫວັດຂອງແມ່ນໝັ້ນ” ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຮົາຮັບຮູ້ເຖິງປະຫວັດການຜະລິດ ຂອງແມ່ນໝັ້ນໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.

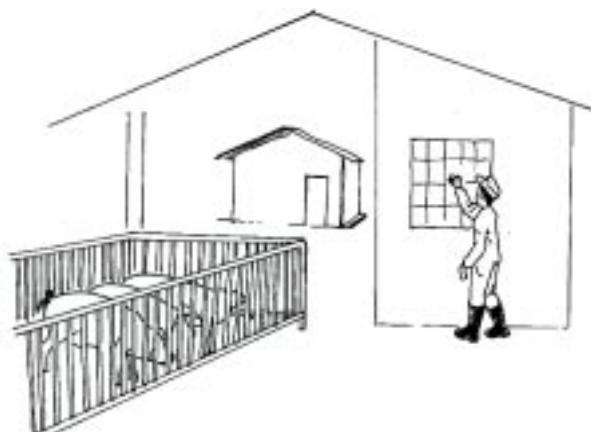
ບັດການບັນທຶກປະຫວັດຂອງແມ່ນໝັ້ນ

ນັ້ນເບີແມ່ນໝັ້ນ:		ວ.ດ.ປ.ເກີດ:		ຟ້:		ແມ່:	
ຊອກຫິດ	ວ.ດ.ປ.ປະສົມພັນ	ນັ້ນເບີພັນ	ວ.ດ.ປ.ເກີດລູກ	ໝູນໜ້ອຍເກີດ ມຊວດ	ໝູນໜ້ອຍເກີດ ຕາຍ	ຈຳນວນ ຢ່ານິມ	ວ.ດ.ປ. ຢ່ານິມ
1							
2							
3							
4							
5							
6							

ແມ່ນວຽກງານປະຈຳອາຫັດຕ້ອງລະອຽດດີມີການ ກວດກາທຸກພາກສ່ວນຂອງການຜະລິດ. ຍ່າກເຮັດໄດ້ລະອຽດ ຕ້ອງໄດ້ມີ ການບັນທຶກຈຳນວນສັດທັງໝົດ ຫຼືມີອາຍຸແຕກຕ່າງໆກັນ, ສະມັດຖະພາບໃຫ້ເມີນຜະລິດຂອງຝູ້ສັດທັງໝົດ ແລະ ການນຳໃຊ້ອາຫານໃຫ້ລະອຽດແນ່ນອນ.

ວຽກປະຈຳອາຫັດ

- ປະສົມພັນ:
- ເກີດລູກ:
- ຢ່ານິມ:
- ຕາຍ:
- ສັບປ່ງນ:
- ຂາຍ:
- ໃຫ້ອາຫານ:
- ນຳເຂົ້າໃຫມ:
- ຄັດອອກ:

2. ການວາງຄາດໝາຍການຜະລິດ [Production targets]

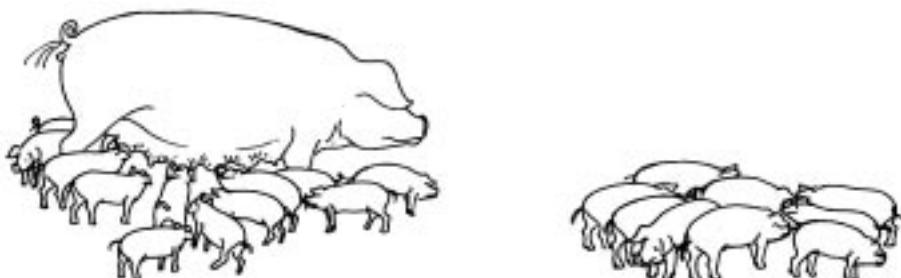
ໃນຝູງສັດທີຜະລິດເປັນແນວພັນ, ແນພັນແຕ່ລະໄຕ ຈະຕ້ອງໃຫ້ລູກໃນແຕ່ລະບົບ ຈຳນວນໜ້າຍເຫຼົ່ານໍ້າຈະໜ້າຍໄດ້ ຂໍ້ຈະກ່ຽວພັນເຖິງສາມປັດໃຈຕົ້ນຕຳ:

- 1) ຈຳນວນຊອກເກີດຕໍ່ບົ,
- 2) ຈຳນວນໜູນອຍເກີດຕໍ່ຊອກ,
- 3) ຈຳນວນໜູນອຍຢ່ານີມຕໍ່ຊອກ.

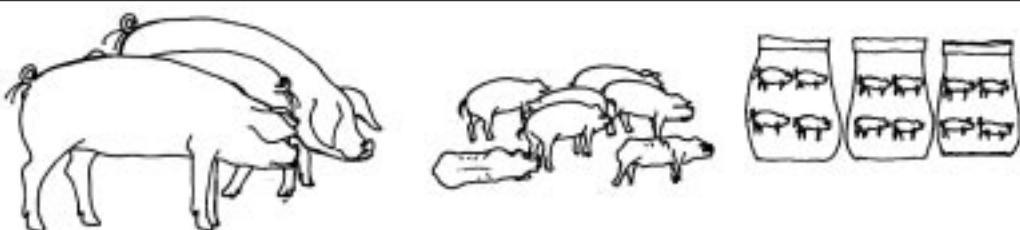

ຢູ່ໃນພາມໝູນ, ຈຳນວນຊອກເກີດຕໍ່ບົມັນພົວພັນກັບ:

- ອາຍຸສະເລ່ງໃນໄລຍະຍ່ານີມ.
- ໄລຍະລະຫວ່າງມື່ຢ່ານີມ ແລະ ປະສົມພັນ.
- ຈຳນວນແມ່ພັນທີ່ຂັນເພດຄືນພາຍຫຼັງປະສົມພັນ 3 ອາທິດ, 6 ອາທິດ ຫຼື 9 ອາທິດ.
- ຈຳນວນແມ່ພັນທີ່ປະສົມພັນບໍ່ຕິດ ຫລື ລຸລູກ.
- ຈຳນວນແມ່ພັນທີ່ຕາຍ ແລະ ຖືກຄັດອອກ.

ປັດໃຈທີ່ສໍາຄັນກວ່າໜູ້ທີ່ກະທິບຕໍ່ຈຳນວນໜູນອຍຢ່ານີມຕໍ່ຊອກ ແມ່ນຈຳນວນໜູນອຍທີ່ເກີດມາໃຫມ່ມີສຸກຂະພາບແຂງແຮງດີ.

ສະເພາະການລົງໝູນລຸ່ມຈະຕ້ອງໃຫຍ່ໄວ ແລະ ມີປະສົດທີພາບສູງ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ນໍ້າໜັກດີໃນຕອນຂາຍ ຫລືຂ້າ. ເພື່ອບັນລຸປະສົດທີ່ຜົນດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະພົວພັນເຖິງ 4 ບັດໃຈຄື:

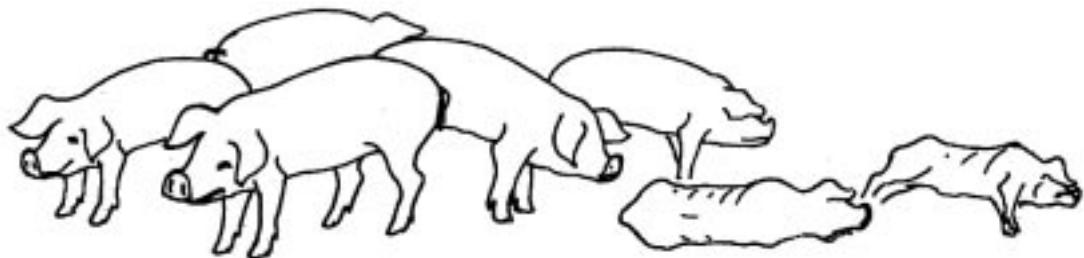
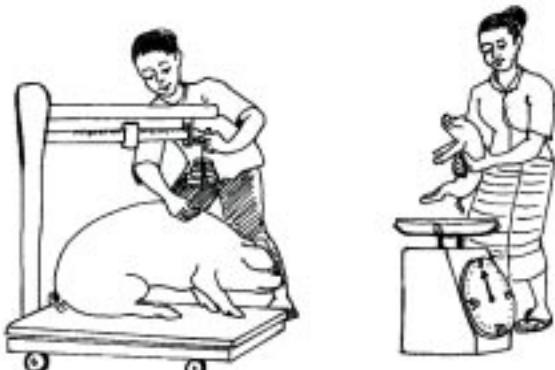
- 1) ອັດຕາການຕາຍຂອງໜູນອຍດຸດນິມຈະຕ້ອງມີໜ້າຍທີ່ສຸດ,
- 2) ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໄຕສູງ,
- 3) ລາຍຈ່າຍຂ້ອ້າຫານຕຳ,
- 4) ອັດຕາແລກປ່ຽນອາຫານເປັນຂັ້ນສູງ.

ມີ 5 ຕົວເລກຄາດທາຍຫຼັກ ສໍາລັບການຈະເລີນເຕີບໂຕທີ່ດີ (ນັ້ນໜັກໝູສໍາລັບແຕ່ລະໄວອາຍ). ຕົວຢ່າງ: ສະເພາະການລົງໝູຕ້ອງໄດ້ກວດກາ ແລະ ຂໍ້ງນັ້ນໜັກໝູໃນແຕ່ລະໄລຍະເປັນປະຈຳ.

ອາຍ ລະດັບຄາດໝາຍ (ພື້ນສີຂາວ)

1) ນັ້ນໜັກເກີດ	1.2 – 1.5 ກິໂລ
2) 4 ອາຫິດ	6.0 – 7.0 ກິໂລ
3) 12 ອາຫິດ	15 – 20 ກິໂລ
4) 18 ອາຫິດ	40 – 50 ກິໂລ
5) 24 ອາຫິດ	70 – 80 ກິໂລ

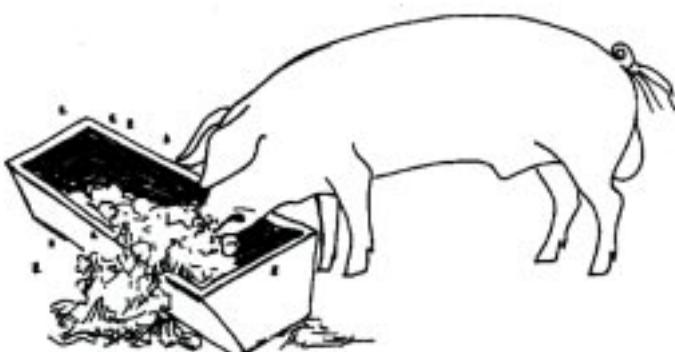

ອັດຕາການຕາຍຂອງໝູ ຈະເຮັດໃຫ້ຈຳນວນໝູ ທີ່ຈະໄດ້ຂາຍລຸດລົງ. ຕ້ອງເຮັດໃຫ້ອັດຕາການຕາຍຂອງໝູ ໃນແຕ່ລະລຸ້ນ ໃຫ້ໜ້ອຍທີ່ສູດ ບໍ່ສະເພາະແຕ່ໃນຊວງໄລຍະເວລາດູດນິມເທົ່ານັ້ນ.

ອາຍ ອັດຕາການຕາຍສູງສຸດ

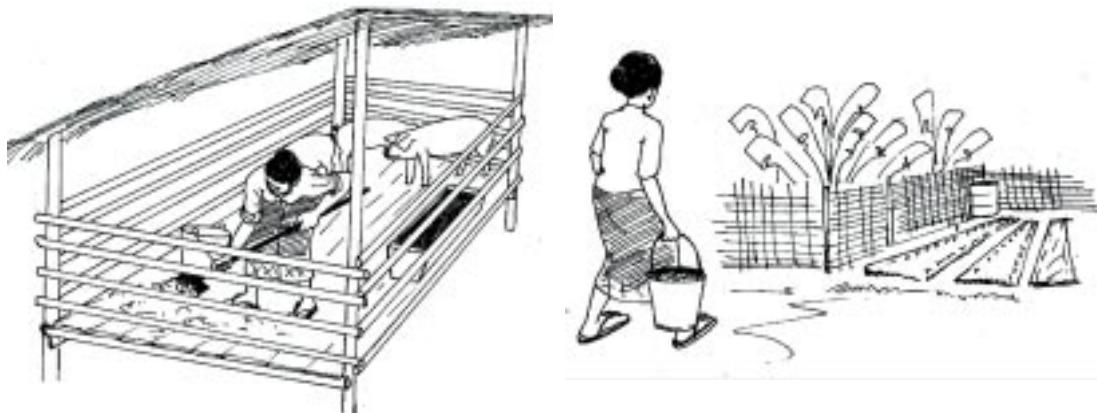
ໝູດູດນິມ	12 %
ໝູອະນຸບານ	3 %
ໝູລຸ່ມ/ໝູຊັ້ນ	2 %

ອັດຕາແລກປ່ຽນອາຫານເປັນຊັ້ນ ຈະຊັ້ນກັບຫລາຍບັດໃຈ. ເຮົາຕ້ອງຮູ້ວ່າອາຫານທີ່ສູນສັງໄປນັ້ນ ຈະເປັນສາຍເຫດ ຫຼັສໍາເລັນ ຫຼືກັດໃຫ້ອັດຕາການ ແລກ ປ່ຽນອາຫານເປັນຊັ້ນນັ້ນສູງຊັ້ນ ແລະ ລາຍຈ່າຍສໍາລັບຊັ້ນອາຫານກ່ຽວຂ້ອງຊັ້ນ.

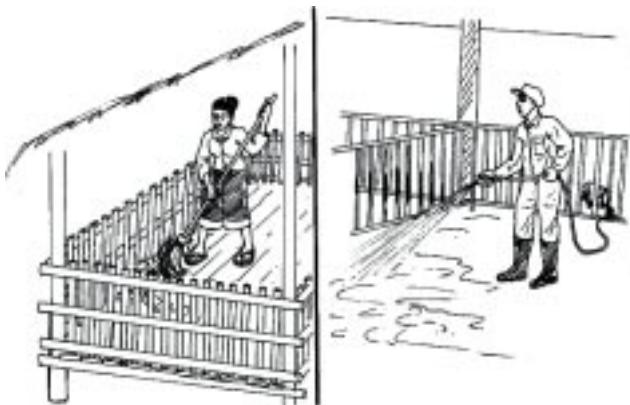

1. ການຮັກສາອະນາໄມ ແລະ ປ້ອງກັນສຸຂະພາບສັດ [Routine hygiene and health measures]

ການຮັກສາປ້ອງກັນ ພະຍາດສັດທີ່ໄດ້ໃຫ້ສຸດ ໃນທຸກໆວັນນັ້ນ ແມ່ນການຮັກສາອະນາໄມ ທຳຄວາມສະອາດຄອກໝູເປັນປະຈຳ. ໃຫ້ປັດກວາດຄອກໝູ ເຊົ້າຂຶ້ນອອກຈາກຄອກ (ບໍ່ໃຫ້ຂັ້ນຄົດຄ້າງຄາຕາມພື້ນຄອກ). ຂຶ້ນໜີ້ທ້ອນໂຮມໄວ້ເປັນຝຶ່ນນັ້ນ ສາມາດນຳໄບໃສ່ສ່ວນຜັກ, ຕັ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແລະ ເຊົ້າໄບໃສ່ໜອງປາກຳໄດ.

ຕ້ອງໄດ້ອະນາໄມ ຂ້າເຊື້ອພະຍາດ ໃນ
ຄອກໝູເປັນປະຈຳ ເພື່ອລຸດຜ່ອນ ການສົ່ງ
ໄພ ການເກີດແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ
ຕ່າງໆ.

ກ່ອນທີ່ຈະນຳໝູແມ່ພັນ ຫຼື ໝູນ້ອຍອະນຸ
ບານເຂົ້າມາຄອກຕ້ອງອະນາໄມ ຂ້າເຊື້ອ
ຄອກໝູແມ່ພັນ ເກີດລູກ ແລະ ຄອກອະນຸ
ບານດ້ວຍຢາຂ້າເຊື້ອ (ເຊັ່ນ: ພອກມາລິນ)
ຢ່າງຖຸກວນເສັງກ່ອນ.

បំរុងតាមតេះអ្នកដែលរកចាប់ឡើងមានវគ្គភាពខ្លួនដូចជាអ្នកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់សាច់ពីការរកចាប់ឡើង។ ទាំងនេះគឺជាការរកចាប់ឡើងដែលមានភាពខ្លួនដូចជាអ្នកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់សាច់ពីការរកចាប់ឡើង។

តួចតាមតេះអ្នកដែលរកចាប់ឡើង គឺជាការរកចាប់ឡើងដែលមានភាពខ្លួនដូចជាអ្នកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់សាច់ពីការរកចាប់ឡើង។ វិញ្ញាណីជាការរកចាប់ឡើងដែលមានភាពខ្លួនដូចជាអ្នកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់សាច់ពីការរកចាប់ឡើង។ វិញ្ញាណីជាការរកចាប់ឡើងដែលមានភាពខ្លួនដូចជាអ្នកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់សាច់ពីការរកចាប់ឡើង។

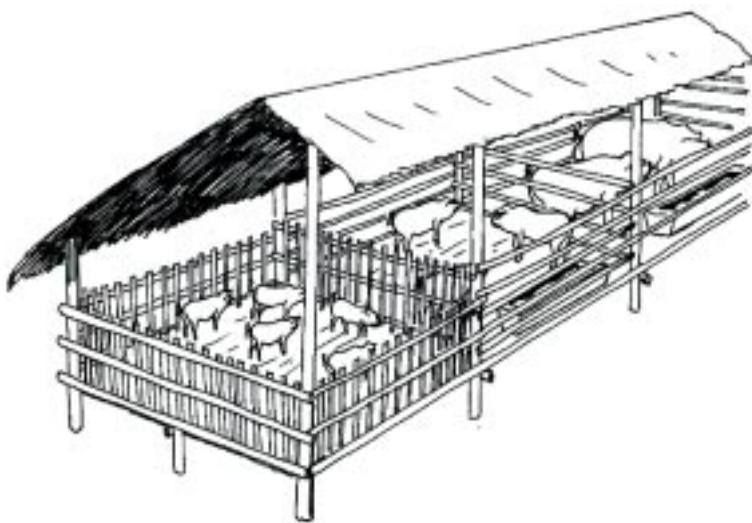

តួចតាមតេះអ្នកដែលរកចាប់ឡើង គឺជាការរកចាប់ឡើងដែលមានភាពខ្លួនដូចជាអ្នកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់សាច់ពីការរកចាប់ឡើង។ វិញ្ញាណីជាការរកចាប់ឡើងដែលមានភាពខ្លួនដូចជាអ្នកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់សាច់ពីការរកចាប់ឡើង។ វិញ្ញាណីជាការរកចាប់ឡើងដែលមានភាពខ្លួនដូចជាអ្នកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់សាច់ពីការរកចាប់ឡើង។

តួចតាមតេះអ្នកដែលរកចាប់ឡើង គឺជាការរកចាប់ឡើងដែលមានភាពខ្លួនដូចជាអ្នកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់សាច់ពីការរកចាប់ឡើង។

ສໍາລັບລົງເປັນໝູ້ຊຸມນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຕັດເລືອກຂະໜາດ ແລະ ອາຍຸຄົກແມ່ ໝູ້ທີ່ເກີດໃນອາຫິດດູວ ແລະ ມີຂະໜາດເທົາກັນ ສາມາດລົງໃສ່ ກຸ່ມດູວກັນໄດ້ ເວັດໄດ້ແນວນີ້ ເປັນວິທີການໜຶ່ງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການຕິດເຊື້ອພະຍາດ ຈາກໝູ້ໃຫຍ່ໄປໃສ່ໝູ້ນ້ອຍ.

ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນ ກໍ່ຕ້ອງແຍກ ໝູ້ທີ່ນ້ອຍ ແລະ ອ່ອນແອ ກວ່າໝູ້ອອກຈາກຝູ້ໂຕໃຫຍ່. ທັງນີ້ກໍ ເພື່ອຫຼົງເວັນບໍ່ໃຫ້ໝູ້ໂຕທີ່ນ້ອຍ ກາຍເປັນໝູ້ນ້ອຍຄອດໄປເລີຍ ເນື່ອງຈາກບໍ່ສາມາດຍາດກິນອາຫານນຳໝູ້ໂຕທີ່ໃຫຍ່ໄດ້.

2. ຮູບແບບການປ້ອງກັນພະຍາດສັດ [Principles of disease prevention]

ການປ້ອງກັນພະຍາດ ມີ 3 ຮູບແບບ ອີ:

ກ). ການປ້ອງກັນແບບຫົວໄປ

- ການອະນາໄມຮັກສາຄວາມສະອາດ ແລະ ການຂ້າເຊື້ອຄອກຫມູເປັນປະຈຳ ໃຫ້ອາຫານ, ນັ້ນທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ພົງໝັກບຄວາມຕ້ອງການຂອງສັດ.
- ກຳຈັດແຫຼງກຳເນີດຂອງພະຍາດ ເຊັ່ນ: ຫຼື, ຢ່ວງ ແລະ ເພື່ອງຮອງໃຫ້ຫມູນອນຂອງສັດເຈັບ ແລະ ຕາຍ.
- ເອົາໃຈໃສ່ຄຸນຄອງການນຳສັດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສັດ ເຂົ້າ-ອອກພາຍໃນບ້ານ.

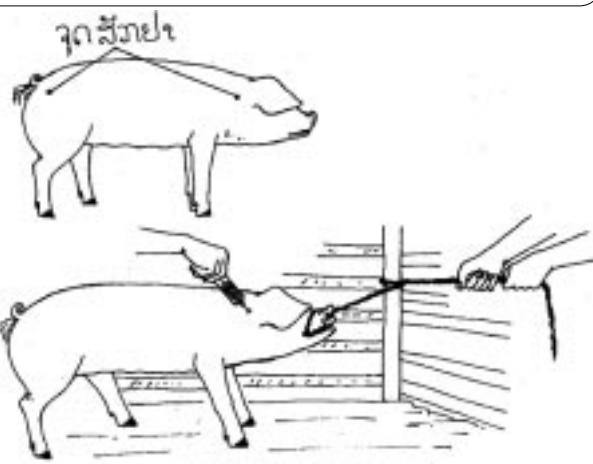
ຕ້ອງທຳຄວາມສະອາດຄອກຫມູເປັນປະຈຳ, ຄອກທີ່ເປື້ອນເປີ ຈະເປັນແທລ່ງກຳເນີດຂອງພະຍາດ ໄດ້ງ່າຍ.

ຂ). ການປ້ອງກັນພະຍາດ ດ້ວຍການ ນຳໃຊ້ການກັກກັນສັດ ລາຍລະອຽດ ໃຫ້ເປົ່າຫົວຂີບດີຕໍ່ໄປ “ການນຳເອົາໝູຈາກບ່ອນອື່ນ ເຂົ້າມາລົງໃນຟາມ”.

ຄ). ການປ້ອງກັນພະຍາດ ດ້ວຍການສັກຢາປ້ອງກັນ

ລາຍລະອຽດ ໃຫ້ເປົ່າຫົວຂໍ “ພະຍາດຂອງໝູ”.

ສັກຢາປ້ອງກັນໃສ່ກໍານົງເຊັ້ນຄົ່ນ ແລະກໍານົງເຊັ້ນຂາ. ຖ້າແມ່ນໝູໃຫຍ່ຕ້ອງໄດ້ເອົາເຊື້ອກຜູ້ກາດຕ້າງ ແລະ ຈົບຢ່າງຄຳກຳແນ່.

3. ການນຳເອົາໝູຈາກບ່ອນອື່ນ ເຂົ້າມາລັງໃນຝາມ [Introducing new pigs to the farm]

ການນຳເອົາສັດຈາກບ່ອນອື່ນ ເຂົ້າມາໃນ ພາມ ຈະເປັນການສົ່ງສູງ ຕໍ່ບັນຫາສຸກະພາບ ແລະ ຜູ້ສັດຂອງເຮົາ.

ພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດ ກັບຜູ້ສັດທີ່ນຳເຂົ້າມາໃໝ່ ເພາະຍັນວ່າພວກມັນອາດນຳເອົາເຊື້ອພະຍາດມາສູ່ຜູ້ສັດຂອງເຮົາໄດ້. ໝູ້ທີ່ນຳເຂົ້າໃໝ່ ຕ້ອງໄດ້ກັກຂ່າລົງໄວ້ເພື່ອຕິດຕາມ ໃນສະຖານທີ່ຕ່າງໆ ຫາກຢ່າງໜ້ອຍ 2-3 ອາທິດ ບໍ່ໃຫ້ເອົາມາລັງປິນກັນກັບໝູ້ຂອງເຮົາໄລດ. ໃນໄລຍະຕິດຕາມນີ້, ຫຼັກວ່າໝູ້ທີ່ນຳເຂົ້າມາໃໝ່ຫາກຕິດເຊື້ອພະຍາດ ຫຼື ບໍ່ນັ້ນ ມັນກ່າຈະສະແດງອາການພາຍນອກ ໃຫ້ເຫັນ ແລະ ໃຫ້ເກືອອາຫານ ແລະ ນຳຢ່າງຍົງຍໍ.

ໜັງຈາກແພກລັງໃສ່ຄອກຕ່າງໜາກ ໄລຍະ ບັນ້າ ແລ້ວກໍສາມາດນຳເອົາໝູ້ທີ່ຂຶ້ນ ມາໃໝ່ນັ້ນ ເຂົ້າໃສ່ຜູ້ໝູ້ຂອງເຮົາໄດ້. ໃຫ້ເອົາມາຂັງໄກກັນ ບະມານຈັກ 3-4 ອາທິດ ເພື່ອໃຫ້ໝູ້ທີ່ນຳ ໃໝ່ນັ້ນມີຄວາມ ຄົ້ນເຕີຍກັບສະພາບແວດລ້ອມກ່ອນ ທີ່ຈະເອົາໝູ້ດັ່ງກ່າວ ນຳໃຊ້ເປັນແນວໜັນ.

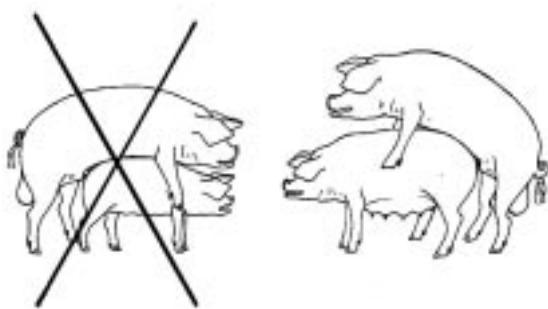
ເຮົາຈະເປັນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໄສຕິດຕາມເບິ່ງໝູທີ່ຈະນຳເຂົ້າໃໝ່ ຈາກຄອກກັກຂັງຊ່ວຄາວໃຫ້ ຄັກແນ່ເສົາກ່ອນຈຶ່ງເອົາເຂົ້າມາໃສ່ງໆ ໝູຂອງເຮົາ. ໝູທີ່ນຳເຂົ້າມາໃໝ່ ຕ້ອງການເວລາ ປະມານ 3 - 4 ອາທິດ ເພື່ອຮັດເຫັນມັນສາມາດເປັບໂຕເຂົ້າ ກັບສະພາບແວດລອມຂອງໝູໆງໆ ເກົ່າ. ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລານີ້ ພວກມັນຈະຄ່ອຍຮັບເອົາຈຳພວກຈຸລິນຂຶ້ນຈາກຝູ່ສັດເດີມ ເຂົ້າສູ່ຮ່າງກາຍ ຫຼັງຈະສາມາດສ້າງພູມຕ້ານທານກັບພະຍາດໄດ້.

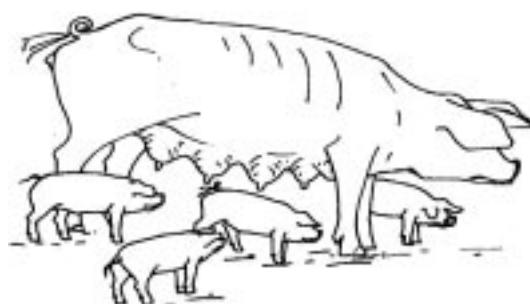
ເຮົາຈະຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ ການສັກຢາບ້ອງກັນ ແລະ ຂ້າແມ່ທ້ອງ ໃຫ້ແກ່ໝູທີ່ນຳເຂົ້າມາໃຫມ່ຕາມແນວການປົກກະຕິ ທີ່ໄດ້ປະຕິບັດຢູ່ໃນ ພຳມຂອງເຮົາ.

ແມ່ພັນສາວທີ່ນຳເຂົ້າມາໃໝ່ ບໍ່ຄວນປະສົມພັນໂລດ ເພາະມັນອາດຍັງນ້ອຍຢູ່ອາຍຸ ແລະ ນີ້ໜັກບໍ່ທັນໄດ້ມາດຖານ. ຖ້າປະສົມພັນໝູແມ່ ສາວເນີນຄັງທໍາອິດ ເມື່ອມັນມີອາຍຸຫ້ອຍກວ່າ 8 ເດືອນ (ມີນີ້ໜັກທັນໝອຍກວ່າ 80 ກິໂລ ສຳລັບ ແນວພັນຕ່າງປະເທດ) ຈະເຮັດໃຫ້ສະມັດຖະພາບ ການຜະລິດຂອງແມ່ພັນຕໍ່. ຍ້ອນວ່າແມ່ພັນ ຂະຫຍາຍຕົວບໍ່ທັນເຕັມໄວ ອະໄວຍະວະສືບພັນ ກ່າຂະຫຍາຍຕົວບໍ່ທັນສົມບູນ ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດໃຫ້ລູກໄດ້.

ການປະສົມພັນໃຫ້ແມ່ພັນ ທີ່ມີອາຍຸຢັງອອນບໍ່ທັນເຕັມໄວ ຈະເປັນຜົນໃຫ້ແມ່ພັນນັ້ນ ມີສະມັດຖະພາບການຜະລິດຕໍ່.

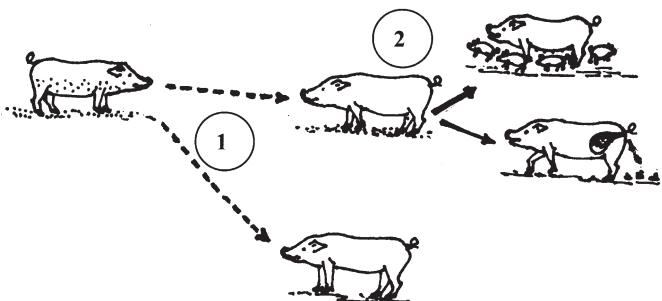

1. ພະຍາດ ອະຫິວາໝູ້ (ພະຍາດຕາຍຮ່າຊອງໝູ້) [Classical Swine Fever]

ພະຍາດອະຫິວາໝູ້ ເກີດຈາກເຊື້ອໄລກຈຸນລະໄວກ (ໄວຮັດ). ພະຍາດນີ້ເກີດຂຶ້ນ ໃນຮູບການລະບາດແບບຮ່າຍແຮງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ໝູ້ຕາຍເປັນຈຳນວນໝາງໝາຍ. ສັດສາມາດຕິດເຊື້ອພະຍາດນີ້ໄດ້ ຈາກໝູ້ ແລະ ຂັ້ນທີ່ເປັນພະຍາດນີ້. ເຊື້ອພະຍາດນີ້ ສາມາດມີຂີວິດຢູ່ໃນສະພາບແວດລ້ອມ ພູງກ່າລະສອງສາມວັນ ແລະ ສາມາດຂ້າໄດ້ດ້ວຍປາຊ້າເຊື້ອ.

1. ເຊື້ອພະຍາດຖ່າຍທອດຈາກໝູ້ເຈັບໄປຫາໝູ້ດີ.

2. ໝູ້ແມ່່ທີ່ຕິດເຊື້ອອາດມີການແຫັງ (ລຸ) ລູກຫຼືມີຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ເກີດລວດຕາຍ.

3. ເຊື້ອພະຍາດເຂົ້າໄປ ແລະ ແຜ່ນຂະຫຍາຍຢູ່ໃນໝູ້ນ້ອຍ.

4. ມີອາການໄຂ້ສູງ ແລະ ບໍ່ກິນອາຫານ.

5. ໝູ້ນອນຈຸມກັນ (ປຸດກັນ).

6. ໝູ້ມີອາການຂີ້ແຂ້ນ ແລະ ຖອກຂ້ອງ.

7. ໝູ້ມີເມັດສີແຕງຊົ້ວ ຕາມຜົວໜັງ ແລະ ຢ່າງໂຊເຊ.

8. ໃນທີ່ສຸດໝູ້ຈະຕາຍ.

ການປິ່ນປົວ: ບໍ່ມີຢາປິ່ນປົວທີ່ສາມາດຂ້າເຊື້ອຈຸນລະໄວກ (ໄວຮັດ)ໄດ້. ສັດທີ່ເປັນພະຍາດຈະຕາຍໝົດ.

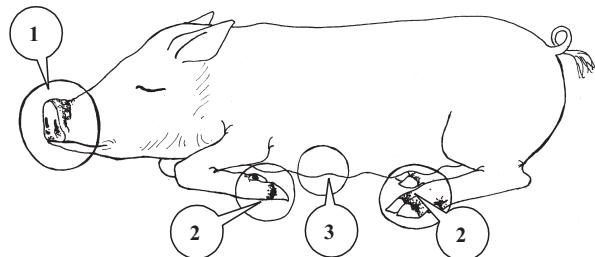
ການປ້ອງກັນ:

- ໝູ້ຕ້ອງໄດ້ສັກຢາວກຊົນ ບ້ອງກັນພະຍາດອະຫິວາໝູ້.
- ໄນໄລຍະລະບາດຂອງພະຍາດ, ໝູ້ທີ່ຕາຍຕ້ອງຝັງດິນ ແລະ ໝູ້ທີ່ເຈັບຕ້ອງແຍກຂັ້ງໄວ້ທ່າງຈາກໝູ້ດີ.
- ທ້າມເຄື່ອນຍ້າຍສັດເຈັບ ຫຼື ຂັ້ນຂອງສັດ ຫຼື ສິງໄສວ່າຕິດພະຍາດນີ້.

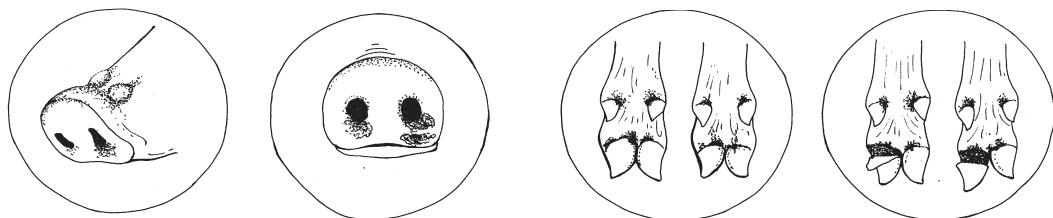

2. ພະຍາດປາກເບ່ອຍລົງເລັບຂອງໝູ [Foot and Mouth Disease]

ພະຍາດປາກເບ່ອຍລົງເລັບຂອງໝູ ມີສາຍເຫດມາຈາກເຊື້ອຈຸນລະໂຮກ (ໄວຮັດ). ພະຍາດ ດັ່ງກ່າວນີ້ຈະຕິດກັບ ສັດປະເພດເລັບຖຸເຊັ່ນ: ວົວ, ຄວາຍ, ຫມູ, ແກະ ແບ. ສຳລັບໝູທີ່ຕິດເຊື້ອຈະເກີດມີຕຸມພອງຢູ່ຕິນ, ຢູ່ຜົ່ງປາກ, ດັ່ງ ແລະ ເຕົານິມ. ຕຸມພອງນ້ອຍງໍ ດັ່ງກ່າວຈະຂະຫຍາຍຕົວຢູ່ຕິນຫຼາຍກວ່າຢູ່ຜົ່ງປາກ ແລະ ດັ່ງ. ໝູໄດ້ຮັບຄວາມເຈັບປວດ, ເຄືອນໃຫວຍາກ ແລະ ຈະນອນຢູ່ເປັນສ່ວນຫຼາຍ. ໝູແມ່ລຸກອ່ອນຈະບໍ່ໄຫ້ລຸກກິນນັ້ນິມ ເພົ່າວ່າມັນເຈັບເຕົານິມ ແລະ ທົວນິມຍ້ອນເປັນບາດຈາກ ຕຸມພອງນ້ອຍງໍດັ່ງກ່າວ.

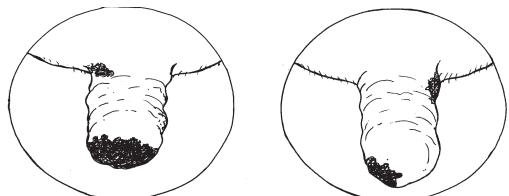
ໝູຈະນອນໝູບ, ສະແດງອາການອິດເນື້ອຍ, ເຈັບປວດ, ບໍ່ກິນອາຫານ ແລະ ເປັນໄຂຂັ້ນສູງ.

1. ບໍລິເວນສົບ ແລະ ຜົ່ງປາກນີ້ຕຸມພອງໄສ ແລະ ແຕກາຍເປັນບາດ ໃນທີ່ສຸດ.

2. ຕຸມພອງນ້ອຍໃສງ ແລະ ບາດຈະຂະຫຍາຍຕົວຕາມບໍລິເວນງາມຕິນ ຂອງຕິນໜ້າ ແລະ ຕິນຫຼັງ. ເລັບຕິນກໍຈະຖອນອອກໃນໄລຍະຕໍ່ມາ.

3. ຕຸມພອງ ແລະ ບາດຂະຫຍາຍຕົວຕາມ ເຕົານິມ ແລະ ທົວນິມ.

ການເປັນປົວ: ຈະບໍ່ມີຢາທີ່ສາມາດເປັນປົວໄດ້ເນື້ອງຈາກວ່າແມ່ນເຊື້ອຈຸນລະໂຮກ (ໄວຮັດ).

ອະນາໄມບໍລິເວນຕຸ່ມທີ່ແຕກອອກເປັນບາດແຜນົນດ້ວຍຢາຂ້າເຊື້ອເຊັ່ນ: ໄອໂອດິນ. ນອກຈາກນັ້ນຕ້ອງໄດ້ສັກຢາຕ້ານເຊື້ອຕິ່ນເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໄຫ້ເຊື້ອກາລະໂລກ (ບັກເຕີລີ) ສາມາດເຂົ້າ ແຊກຊ້ອນໄດ້ໂດຍຜ່ານບາດແຜຊື້ງຈະເປັນຜົນໃຫ້ສັດໄດ້ຮັບຄວາມເຈັບປວດ ແລະ ແກ່ຍາວ ການຫຍາຍດີອອກໄບຕິ່ມອີກ.

ການປ້ອງກັນ:

- ສ້າງຢາປ້ອງກັນ ພະຍາດປາກເບ່ອຍລົງເລັບໄວ ເພື່ອປ້ອງກັນ ບໍ່ໄຫ້ເກີດພະຍາດນີ້.
- ເມື່ອເກີດການລະບາດ ຂອງພະຍາດ ເຮົາຕ້ອງໄດ້ເກີດຫ້າມການເຄືອນຍ້າຍສັດ ເພື່ອລຸດຜ່ອນການສຳພັດໂດຍກີ່ ລະຫວ່າງໂຕທີ່ຕິດເຊື້ອ ແລະ ໂຕທີ່ຍັງມີສຸກຂະພາບດີ.

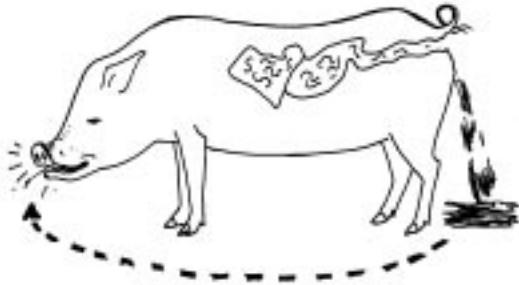

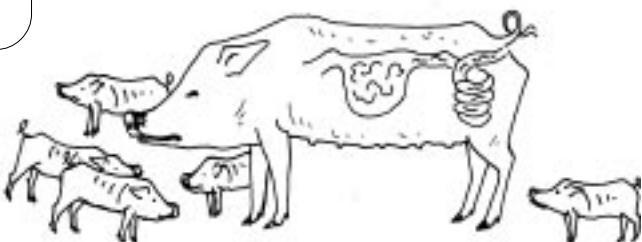
3. ແມ່ຫ້ອງໄຕກົມຂອງໜູ້ [Round worms]

ມີແມ່ຫ້ອງຫລາຍຊະນິດ ທີ່ສາມາດອາໄສຢູ່ໃນກະເພາະອາຫານ, ລໍາໄສ້ ແລະ ປອດຂອງໜູ້. ແມ່ຫ້ອງເຮັດໃຫ້ໜູ້ເຈັບປ່ວຍ, ຈ່ອຍຜອມ ແລະ ໄຫຍ່ຂັ້າ. ແມ່ຫ້ອງໄຕກົມທີ່ສໍາຄັນກວ່າໜູ້ ຫີ່ມີຜົນກະທົບຕ່ຳໜູ້ຫລາຍທີ່ສຸດ ແມ່ນ ແມ່ຫ້ອງໄຕກົມທີ່ມີສີຂາວຂະໜາດໃຫຍ່ ອາໄສຢູ່ໃນລົ້າສອອນ, ສ່ວນຫລາຍແລ້ວຈະຕີ ດັບປດໄສ່ໝູ້ນ້ອຍແຕ່ ອາຍຸ 2-4 ເດືອນ.

ແມ່ຫ້ອງໄຕກົມຫລາຍຊະນິດສາມາດຕິດໄສ່ໝູ້ນ້ອຍ. ແມ່ຫ້ອງອາໄສຢູ່ໃນກະເພາະອາຫານ, ລໍາໄສ້ ແລະ ໃນປອດ.

ແມ່ຫ້ອງຫລາຍຊະນິດ ສາມາດຕິດໄສ່ໝູ້ແມ່ພັນ, ໂດຍສະເພາະ ໃນໄລຍະທີ່ໃຫ້ນິມລູກ. ບັກກະຕີແມ່ຫ້ອງຊະນິດນີ້ມີກອາໄສຢູ່ໃນລົ້າໄສ້ ຫລື ກະເພາະອາຫານ.

ການປິ່ນປົວ: ຕ້ອງໃຊ້ຢາຂ້າແມ່ຫ້ອງເພື່ອກຳຈັດແມ່ຫ້ອງໄຕກົມ.

	ຂໍ້ຢາ	ວິທີ, ປະລິມານ ແລະ ຕາຕະລາງໃຫ້ຢາ
1		
2		

ການປ້ອງກັນ:

- ໝູ້ທີ່ລົງຕ້ອງຢູ່ໃນຄອກສະອາດ ແລະ ຕ້ອງຂ້າແມ່ຫ້ອງຍຸກາງ 3 ເດືອນ.
- ຖ້າລົງໃນຄອກທີ່ສະອາດຕ້ອງຂ້າແມ່ຫ້ອງຍຸກາງ 4 ອາທິດ.
- ໝູ້ທີ່ຊື້ເຂົ້າມາໃໝ່ຕ້ອງຂ້າແມ່ຫ້ອງທັນທີ່ກ່ອນຈະເອົາຂຶ້ນຄອກລົງ.
- ຕ້ອງຂ້າແມ່ຫ້ອງໃຫ້ໝູ້ແມ່ມານກ່ອນໜ້າມ້ຳເກີດລູກ 4 ອາທິດ.

4. ພະຍາດຖອກຫ້ອງໝູນໜ້ອຍ [Diarrhoea in piglets]

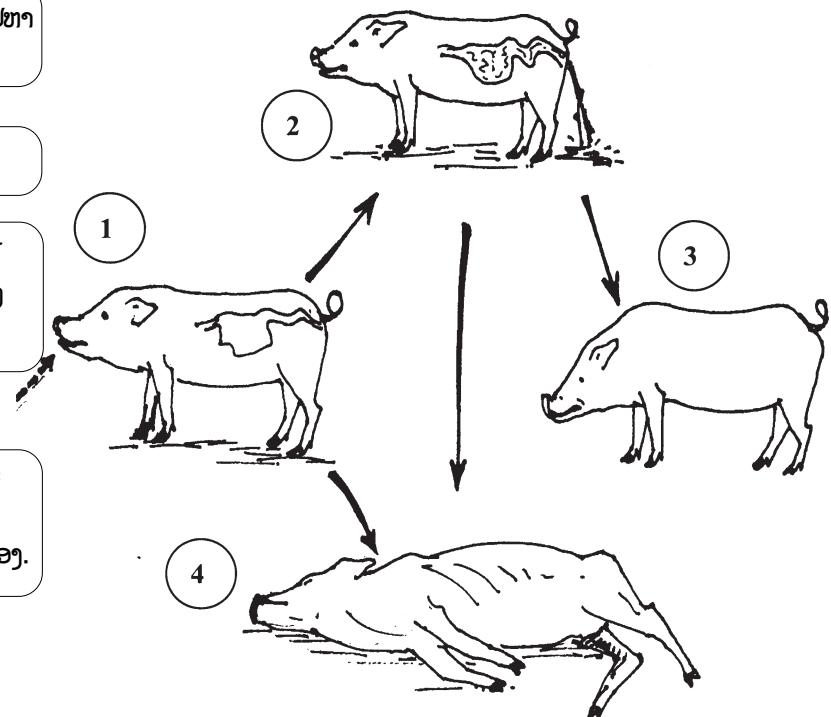
ພະຍາດຖອກຫ້ອງໝູນໜ້ອຍ ອາດເກີດ ມາຈາກເຊື້ອຈຸລົນຊື່ ຫລາຍຂະນິດຄື: ນັບທັງເຊື້ອ ກາລະ ໂຮກ (ບັກຕີ) ແລະ ເຊື້ອຈຸນລະໂຮກ (ໄວຮັດ). ໝູນໜ້ອຍຕິດເຊື້ອພະຍາດໃນເວລາກິນອາຫານ ແລະ ນັ້ນ໌ປະປິນກັບຂຶ້ນໝູນທີ່ເປັນພະຍາດແລ້ວ. ເຊື້ອພະຍາດໄດ້ເຂົ້າໄປແຜ່ຂະຫຍາຍຢູ່ໃນລຳໄສ້ອອນ ແລະ ລຳໄສ້ແກ່ ຂຶ້ງເຮັດໃຫ້ເກີດ ອາການຖອກຫ້ອງ ໂດຍສະເພາະມັກເກີດຂຶ້ນກັບໝູນໜ້ອຍທີ່ມີອາຍຸ 1 ອາທິດ ຫາ 3-4 ດີອນ.

1. ເຊື້ອພະຍາດຖ່າຍຫອດໄປຫາໝູນໜ້ອຍ.

2. ໝູນໜ້ອຍຖອກຫ້ອງ.

3. ໝູນໜ້ອຍ ອາດຈະຫາຍດີ ເປັນປົກກູ່ຕີ ແຕ່ບາງຕົ້ງ ຈະ ໄຫຍຊາ.

4. ໝູນໜ້ອຍຍາງໄຕຕາຍຢ່າງຍາຍ ຫັນຂັນນີ້ມີອາຫານ ຫລື ຕາຍຫລັງຈາກນີ້ການຖອກຫ້ອງ.

ການປິ່ນປົວ: ເພື່ອ ບ້ອງກັນການເສັງນັ້ນຂອງຮ່າງກາຍຄວນໃຫ້ນັ້ນໄ້ໂລລາລິດ (ນັ້ນປິນກັບເກີອ ແລະ ນັ້ນຕານ). ໃຫຍ່າຈຳພວກວິດຕາມີນ ແລະ ຢ່າຕ້ານເຊື້ອເພື່ອຮັດໃຫ້ສັດແຂງແຮງຂຶ້ນ.

	ຂໍ້ຢາ	ວິທີ, ປະລິມານ ແລະ ຕາຕະລາງໃຫ້ຢາ
1		
2		

ການປ້ອງກັນ:

- ສຳຄັນທີ່ສຸດຕ້ອງໃຫ້ຄອກສະອາດ ໂດຍສະເພາະໝູນແມ່ລູກອ່ອນ.
- ຕ້ອງແຍກໝູນແມ່ລູກອ່ອນລັ້ງໄວ້ໄກຈາກຄອກໝູນທີ່ວ່າປ.
- ແຍກສັດທີ່ເຈັບອອກຈາກສັດທີ່ເຈັບປ່ວຍຍ້ອນເປັນພະຍາດ.

ຢາບຳລຸງສຸກຂະພາບ

5. ພະຍາດປານແຮງໝູ້ [Erysipelas]

ພະຍາດປານແຮງ ແມ່ນພະຍາດຕິດແບດ ທີ່ເກີດມາຈາກ ເຊື້ອກາລະໂຣກ (ບັກເຕົກ) ຊະນິດໜຶ່ງໄດ້ສະເພາະ ມັກເກີດວັບໝູ້ລຸ່ມ (ພະຍາດນີ້ສາມາດຕິດແບດ ໄສේໃນໄດ້). ສັດຈັບຈະມີປານສີແຮງ ເປັນແຜ່ນໆຕາມຜົວໜັງ, ມີການທຳລາຍໄຂສັນຫຼັງ, ຂັ້ນ ແລະ ຫົວໃຈຊື່ສາມາດເຮັດໃຫ້ໝູ້ຕາຍໄດ້.

1. ໝູ້ຕິດເຊື້ອຈາກໝູ້ທີ່ມີເຊື້ອ ພະຍາດແລ້ວ. ໝູ້ອາດຕາຍ ຢ່າງກະຫັນໜັງ ໂດຍບໍ່ສະແດງ ອາການພາຍນອກໃດໆ.

2. ໝູ້ທີ່ຕິດເຊື້ອມີອາການໄຂ ສູງ ແລະ ສັງເກດເຫັນປານ ແຮງຕາມຜົວໜັງ.

3. ເຊື້ອພະຍາດ ຈະແຜ່ລາມຕາມຜົວໜັງ, ຫົວໃຈ ແລະ ຂັ້ນຫຼຸກ. ໝູ້ມີອາການອິດ ເມື່ອຍ ແລະ ບໍ່ຢ່າກເຄື່ອນຍ້າຍໄປມາ.

4. ໝູ້ບາງໂຕອາດລອດຕາຍ ແລະ ກາຍເປັນ ໂຕທີ່ເຊື້ອ ຫຼື ບາງໂຕຈະຕາຍ ຍ້ອນຫົວໃຈລົ້ມເຫຼວ.

ການເປັນປົວ: ຕ້ອງເປັນປົວດ້ວຍຢາຕ້າມເຊື້ອແຕ່ຫົວທີ.

	ຊື່ຢາ	ວິທີ, ປະລິມານ ແລະ ຕາຕະລາງໃຫ້ຢາ
1		
2		

ການປັບປຸງ:

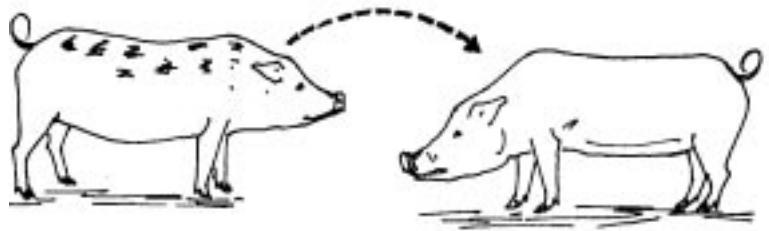
- ຕ້ອງລັງໝູ້ໃນຄອກທີ່ສະອາດ.
- ເວລາເກີດມີການລະບາດຂອງພະຍາດ ຕ້ອງແຍກ ໝູ້ທີ່ມີ ສຸກຂະພາບດີອອກຈາກໝູ້ທີ່ເປັນພະຍາດ.

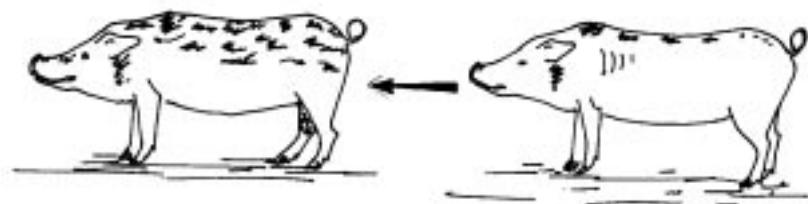
6. ខ្សែវិស់មុជ [Mange]

ធម្មាតីនឹង សាយទេជាជាសាយ របៀបងារខ្សែវិស់មុជ (ពោគែ) ទីតាំងសម្រាប់ ពោគែអាចចាន ឬចាន់ចាន សិទ្ធិសាយ។ ធម្មាតីមិនមែនបានសាយ ឬចាន់ចាន ទេ វាបានសាយដោយចំណេះការរបស់ខ្លួន ឬសាយដោយភូគិល។ ឯកសារនេះបានបង្ហាញពីភាពមិនមែនអារម្មណ ឬសាយទេជាជាសាយ ប៉ុណ្ណោះ ទៀត។

រាយនដែលបង្ហាញអំពីខ្សែវិស់មុជ
ពាក្យ ជាប្រភពភាពសារ
ដែលរាយនាងនូវវាយឱ្យរាយ
ឲ្យមិនបានបង្ហាញអំពីខ្សែវិស់មុជ។

ពោគែអាមិនបានបង្ហាញអំពីខ្សែវិស់មុជ ទៀត វាបានបង្ហាញអំពីខ្សែវិស់មុជ ឬសាយដោយភូគិល។ ឯកសារនេះបានបង្ហាញពីភាពមិនមែនអារម្មណ ឬសាយទេជាជាសាយ ប៉ុណ្ណោះ ទៀត។

រាយប្រាក់ប្រាក់: ព័ត៌មានខាងក្រោមនេះអាចប្រើប្រាក់បាន។

	ថ្វីជា	វិធី បែនក្នុង ឬ នៅឯណាង
1	ឈូវិមោក	សំរាប់រាយនៃខ្សែវិស់មុជ : 1 ក្អោដ ចំណេះម៉ោង 33 ក្អោដ
2		

រាយប្រាក់ប្រាក់:

- ឯកសារនេះបានបង្ហាញអំពីខ្សែវិស់មុជ ដែលបានបង្ហាញដោយខ្លួន ឬសាយដោយភូគិល។
- ព័ត៌មាននេះមានប្រចាំឆ្នាំ។ វាបានបង្ហាញដោយខ្លួន ឬសាយដោយភូគិល។
- ឯកសារនេះបានបង្ហាញអំពីខ្សែវិស់មុជ ដែលបានបង្ហាញដោយខ្លួន ឬសាយដោយភូគិល។
- ឯកសារនេះបានបង្ហាញអំពីខ្សែវិស់មុជ ដែលបានបង្ហាញដោយខ្លួន ឬសាយដោយភូគិល។
- ឯកសារនេះបានបង្ហាញអំពីខ្សែវិស់មុជ ដែលបានបង្ហាញដោយខ្លួន ឬសាយដោយភូគិល។

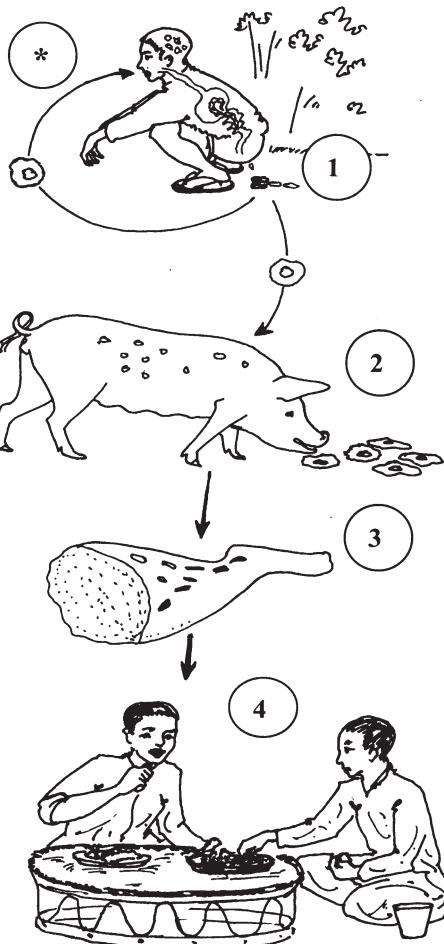

7. ພະຍາດສານໜູ້ [Cysticercosis]

ສານໜູ້ເກີດຈາກແມ່ຫ້ອງແປທີ່ອາໄສຢູ່ໃນຄືນ. ຍູ້ໃນລຳໄສຂອງຄົນແມ່ຫ້ອງແປຈະຜະລິດໄຂ່ ແລະ ຖໍາຍອອກມາກັບອາຈີນ. ເວລາທຸກໆນີ້ອາຈີນຂອງຄົນ ໄຂໂຕແປຈະຂະຫຍາຍຕົວເປັນໂຕ ນາງອອນ ຈະເຄື່ອນຍ້າຍໄປຫາ ກັມຊັ້ນຂອງໜູ້ ເພື່ອກາຍເປັນສານ. ເວລາຄົນກີນຊັ້ນໜູ້ໜີສານ ເຂົ້າໄປ ມັນຈະເຕີບໂຕເປັນແມ່ຫ້ອງໂຕແປຢູ່ໃນລຳໄສ. ຄົນເຮົາສາມາດເຈັບປ່ວຍ ຈາກແມ່ຫ້ອງໂຕແປເຫັນ. ອັນຕະລາຍໄປກວາມຟື້ນ ໃນເວລາຄົນເຮົາ ກິນໄຂແມ່ຫ້ອງໂຕແປ, ສານອາດຈະຂະຫຍາຍຕົວ ຢູ່ສະຫມອງ ແລະ ພາໃຫ້ເກີດອາການທາງ ລະບົບປະສາດໄດ້.

1. ຍູ້ໃນລຳໄສຂອງຄົນ ແມ່ຫ້ອງແປ ທີ່ແກ່ແລ້ວ ຜະລິດໄຂ່ອອກມາກັບອາຈີນ.

2. ພູກິນໄຂ່ແມ່ຫ້ອງໂຕແປ ທີ່ປຶ້ນຢູ່ກັບອາຈີນ ຂອງຄົນ.

3. ໄຂ່ແມ່ຫ້ອງໂຕແປ ສ້າງໂຕເອງເປັນສານ ຍູ້ ໃນກັມຊັ້ນ ຂອງໜູ້.

4. ເມື່ອຄົນກີນຊັ້ນທີ່ບໍ່ສຸກດີ ສານຈະກາຍເປັນ ແມ່ຫ້ອງໂຕແປຢູ່ໃນລຳໄສ.

*. ໄຂຂອງແມ່ຫ້ອງແປອາດເຂົ້າທາງປາກ ຄົນໄດ້ ໂດຍທີ່ໃຊໝົນເປື້ອນກັບອາຫານທີ່ ເຮົາກິນລົງໄປ. ກໍລະນີນີ້ ອາດຈະເກີດເມື່ອ ຄົນໜີແມ່ຫ້ອງໂຕແປ ບໍ່ລັງມື ກ່ອນກິນອາຫານ. ເວລາຄົນເຮົາໄດ້ກິນ ໄຂເຂົ້າໄປ ມັນຈະຂະຫຍາຍຕົວ ເປັນໂຕນາງອອນ ແລ້ວ ຈະກະຈາຍໄປບຸກພາກສວນຂອງຮາງກາຍ, ເຊັ່ນ: ສະຫມອງ. ຖ້າໂຕນາງອອນຂະຫຍາຍ ຕົວຢ່າງ ສະຫມອງ ຈະສາມາດເກີດບັນຫາ ໃຫ້ມີອາການທາງລະບົບປະສາດໄດ້.

ການປຶ້ນປົວໜູ້: ສຳລັບໜູ້ບໍ່ມີຢາເນື້ອກຳຈັດສານ (ຫລືໂຕນາງຂອງແມ່ຫ້ອງແປ) ທີ່ຢູ່ໃນກັມຊັ້ນ.

ການປຶ້ນປົວຄົນ: ໃຊ້ຢາຂ້າແມ່ຫ້ອງແປສຳລັບຄົນທີ່ມີຂາຍທີ່ວ່າໄປຕາມຮັນຂາຍຢາ.

ການປ້ອງກັນ:

- ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ໜູ້ເປັນສານຕ້ອງລົງໜູ້ໄວ້ໃນຄອກ, ບໍ່ປ່ອຍໄປກິນອາຈີນຂອງຄົນ ແລະ ຄົນກຳຕ້ອງໃຊ້ສົ່ວມຖ່າຍ.
- ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຄົນມີແມ່ຫ້ອງໂຕແປເວລາຈະກິນຊັ້ນທີ່ເປັນສານຕ້ອງຕົ້ມ ຫລື ຄົວໃຫ້ສຸກດີເສັງກ່ອນ. ຄວາມຮອນສາມາດທຳລາຍໂຕນາງຂອງແມ່ຫ້ອງແປໄດ້.
- ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຄົນມີແມ່ຫ້ອງໂຕແປເວລາ ກ່ອນຈະກິນອາຫານ ຫລື ຫລັງຈາກເຂົ້າຫ້ອງນັ້ນແລ້ວ ຕ້ອງລັງມືຢູ່ກັບຕັ້ງ.

1. ແນວໜັນ ຫມູ

Breeds

1 ຫມູລາດປະເຍດ 1

Muladt type 1

2 ຫມູລາດປະເຍດ 2

Muladt type 2

3 ຫມູລາດປະເຍດ 3 ມາລັດລາວສູງ (Mu Lao Sung)

Muladt type 3 (Mu Lao Sung)

4 ຫມູໜັນ ລາດຊີວທ

Large White

5 ຫມູໜັນ ແລນເດຣສ

Landrace

6 ຫມູໜັນ ດຸຮອກ

Duroc

7 ຫມູໜັນ ຂື່ງມີ

Singji

8 ຫມູໜັນປັບປຸງ (ຊອດ)

Crossbred

ໄລງານລັງສິດ ລາວ-ອິ່ນ / LAO-EU Livestock Project

2. ការណត់លើក និងរៀង ទម្រូវការ

Selection

1 ទម្រូវការលាតទៅ

Good local boar

2 ទម្រូវការលាតខ្សោយ

Poor local boar

3 ទម្រូវការលាតទៅ

Good local sow

4 ទម្រូវការលាតខ្សោយ

Poor local sow

5 បច្ចុប្បន្នរបៀបខាំមខាត

Natural breeding

6 ជ័យទម្រូវការជាការលើក

Select piglets of good sow

7 គ្មានទៅទៅដី ឬដីជាគម្លើនិតិ

Crosses perform well

8 ជ័យទម្រូវការទៅទៅខ្សោយ

Select fast growing pigs

3. ຄອກ ແລະ ພິ້ນຄອກຫມຸງ

Pig pens and floors

1 ບ່ອນຊັ້ນຮຶ່ມ ຂອງ ສັດ

Shelter in confined area

2 ຄອກຍິກໜົ້ນ

Large pen - slatted floor

3 ຄອກຍິກໜົ້ນ

Large pen - slatted floor

4 ຄອກຂູ້ພື້ນດິນ

Pig pen on soil

5 ຄອກ ເທິງໝານອງປາ

Pen above fish pond

6 ຄອກຫມຸງອອຍ ຍິກໜົ້ນ

Nursery on slatted floor

7 ຄອກ ພິ້ນຊຸມັງ

Cemented floor

8 ຄອກ ພິ້ນໄມ້

Wooden floor

ໄລງານລັງສັດ ລາວ-ອິ່ງ / LAO-EU Livestock Project

4. ວິທີອາຫານ ແລະ ວິທີນໍາ

Feeders and drinkers

1 ຂັ້ງຕວາອາຫານ

Calibrated feed scoop

3 ວິທີອາຫານຂີ່ມັງ

Feeder made in cement

2 ວິທີອາຫານໄມ້

Wooden feeder

4 ຕັ້ງອາຫານ

Self-feeder

5 ກອກນໍາ

Drinker-nipple

6 ຫມູນກຳລັງດູດນໍາ

Pig drinking

7 ໃຫ້ນໍາແບບທີ່ວໄປ

Simple water supply -1

8 ໃຫ້ນໍາແບບທີ່ວໄປ

Simple water supply -2

5. ອາຫານ: ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ຫີດ

Nutrition:
by-products and crops

1 ຂຳ

Rice bran

2 ເຂົ້າປຸງ

Broken rice

3 ຕັ້ງມາກພ້າວ

Coconut

4 ແກ້ວໆຖົວເຂົລືອງ

Soya seed

5 ສາລີ

Maize

6 ມັນຕົ້ນ

Cassava

7 ຕັ້ນບອນ ຫລື ຕັ້ນເຜືອກ

Taro plant

8 ໃບກະຖົນ

Leucaena leaves

ໄລງານລັງສັດ ລາວ-ອິຍු / LAO-EU Livestock Project

6. ອາຫານ: ການປຸງແຕງອາຫານສັດແບບພື້ນບ້ານ

Nutrition:
traditional feed processing

1 ຫົມບອນ

Forest taro

2 ຫົມຜັກຕິບ

Water hyacinth

3 ຂັ້ນເລົາ

Local brewers waste

5 ອັດຕາສ່ວນ ທີ່ຈະປຸງແຕງ

Home-made feed ratio

7 ນຳຜັກໄປຕິ່ມ

Boiling vegetables

4 ຜົມຜະລິດ ຈາກ ບໍາ

Forest products

6 ແປ້ງສາລີ ຫລື ແປ້ງເຂົ້າ

Milling maize (or rice)

8 ອາຫານທີ່ປະສົມແລ້ວ

Final home-made feed

7. ອາຫານ: ອາຫານສຳເລັດຮູບ

Nutrition:
commercial feed practices

1 ອາຫານທຸກໆນ້ອຍເກີດໃຫມ່

Piglet starter feed

2 ຫມ່ຍ່ານິມ ທາ ຫມ່ຊຸມ

Feed for weaners - fatteners

3 ອາຫານທຸກໆໝໍແມ່ພັນ

Feed for breeders

4 ອາຫານຈາກບໍລິສັດຕາງໆ

Different feed companies

5 ປະສົມອາຫານເອົາເອງ

Mixing own feed

6 ເຂົ້າ ແລະ ສາລີ

Rice and maize

7 ມັນຕົ້ນ ແລະ ຜົວເໜີລືອງ

Cassava and soya

8 ແຮທາດ ແລະ ວິຕາມິນ

Minerals and vitamins

ໄລງານນັງສັດ ລາວ-ອິ່ນ / LAO-EU Livestock Project

8. ការណែនាំ ហើយ ឃុំ ធម្មូម

Piglet care

1 ឃុំដីរក្សាលូក

Farrowing

2 ខ្សោយចិត្តឯកសារលាក់

Assistance at birth

3 ផ្ទេរឃុំធម្មូម ទិន្នន័យ

Drying piglet

4 តិះស្រាវជ្រួល សាយបី

Disinfection of navel

5 តុករីបឃុំធម្មូម

Piglet box with lamp

6 ពិត់ខ៉ុំឃុំធម្មូម

Teeth clipping

7 ពិត់ខាមាយបិទ្យូ ឃុំធម្មូម

Ear notching

8 ផ្ទាយការណាត់ខែលកាមុំធម្មូម

Iron injection

9. ແມ່ນໍ້າ ໄທ້ນິມ ແລະ ລູກ ຂອງມັນ

Lactating sows and their piglets

1 ທໍາມຸແມ່ມານຫ້ອງແກ່

Highly pregnant sow

2 ຄອກຫຼຸມເກີດລູກສະໄໝໃໝ່ໃໝ່

Modern farrowing pen

3 ຄອກເກີດລູກພື້ນບ້ານ

Local farrowing pen

4 ຄອກເກີດ, ຄອກຫຼຸມນ້ອຍ

Farrowing pen, piglet box

5 ຄອກພື້ນບ້ານ, ຄອກຫຼຸມນ້ອຍ

Local pen, piglet box

6 ຜາກັນລະຫວ່າງແມ່ - ລູກ

Partition sow - piglets

7 ອາຫານຫຼຸມນ້ອຍເກີດໃຫມ່

Piglet starter feed

8 ອາຫານສໍາເລັດຮູບ

Commercial feeds

10. ការជុបប៉ាតំ និង ការសករាប់ប៉ារៀកា

Handling and vaccination

1 ជុបប៉ាតំទម្លៃ

Restraint

2 រាជរាជសុខបាប

Examination

3 សករាប់ទីខ្សែ ហើយតូចុំ

Injection quiet pig

4 សករាប់ទីខ្សែ ហើយពីរជុបប៉ាតំ Injection restrained pig

5 សរវាមខ្សែខ្សែមួយ

IM injection

6 សរខលិបខ្សែ

SC injection

7 សរខលិបខ្សែ

SC injection

8 ធីមខ្លឹមទីរីមិ

Sterilizing equipment

11. ພະຍາດ ແລະ ຄວາມຜິດປີກະຕິ ຂອງ ຮ້າງກາຍຫມູ

Diseases and abnormalities

1 ຂອງຮອຍພະຍາດປາກເບື້ອຍລົງເລັບຢູ່ຕົນ FMD, feet lesions

3 ຕຸມແຮງ, ອະຫິວາຫມູ CSF, red spots

5 ຂຶ້ເຮືອນຫມູ Mange

7 ພະຍາດຖອກຫົ້ອງ ຂອງ ຫມູ Diarrhoea

2 ຂອງຮອຍພະຍາດປາກເບື້ອຍລົງເລັບຢູ່ຕັກ FMD, snout lesions

4 ຫມູນ້ອຍເຈັບຢັ້ອນອະຫິວາຫມູ CSF, sick litter

6 ໄສລົງສາຍບີ Umbilical hernia

8 ອາການເຈັບເປັນຢູ່ເລັບຕົ້ນຫມູ Claw damage

12. ການຕອນຫມູນ

Castration

1 ຂ້າເຊື້ອບ່ອນຈະປາດ (ຕອນ)

Disinfect

3 ເອົາແກ່ນທຳອອກ

Remove

2 ປາດ (ຕອນ)

Cut

4 ທຳການຂ້າເຊື້ອຊັ້ອງວິກ

Disinfect

13. ການເກັບຕົວຢ່າງ ແລ້ວ ສິ່ງຫອງວິໄຈ

Taking samples for laboratory

5 ເກັບຕົວຢ່າງເລືອດ ຢູ່ຫຼຸ່ມ

Blood sampling ear

7 ບັນທຶກ

Recording

6 ເກັບມັງນໃນຫລອດແກ້ວ

Transfer into tube

8 ເກັບຕົວຢ່າງຈາກຜິວໜັງ

Skin (parasite) sampling

14. ຜົມລົງທຸນແບບອຸດສາຫະກຳ

Large scale pig farming

1 ຄອກທຸນເກີດລູກ

Farrowing crate

2 ທຸນອຍໃນຄອກລົງ

Piglets in nursery

3 ທຸນຢ່ານີມໃນຄອກລົງ

Weaners on slatted floor

4 ທຸນຊຸມໃນຄອກລົງ

Fatteners on cement floor

5 ທຸນແມ່ນານໃນຄອກ

Pregnant sow crates

6 ນໍາໃຊ້ແຮ່ທາດ, ວິຕາມີນ

Use of minerals, vitamins

7 ອາຫານຊັບນິດຕາງໆ

Different types of feeds

8 ຂົນສົ່ງທຸນ

Transport of fatteners

15. នូបិរាបចាងៗ ក្បែវកាប មុ

Other pig pictures

1 សៀវភៅមុកាមុ

Weighing weaners

2 យាំងីពចេមខាលាហ

Walking to market

3 ខាយមុក្តឹចចាន់ខាលាហ

Selling at market

4 សៀវិបន្ទះខាស់

Fatteners to abattoir

5 ជាតុណុវារិសិប

Necropsy

6 ខាយខ្ញុំមុក្តឹចចាន់ខាលាហ

Selling pork at market

7 ឃំឃំការំលោយាំង

Walking boar

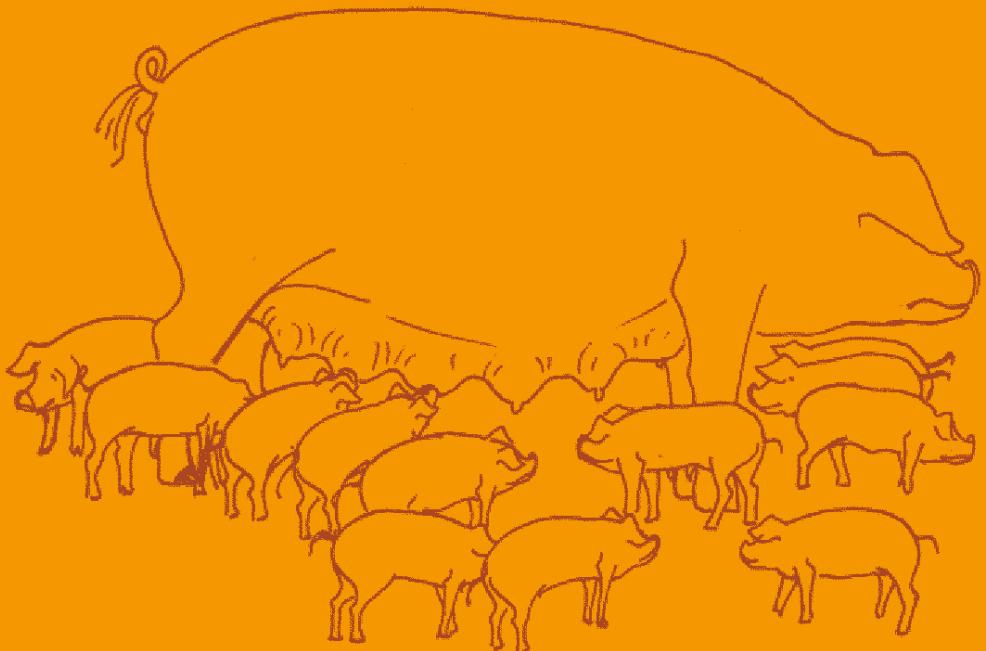

8 ទាបនៅីខោមុក្តឹចឃំឃំ

Washing boar

NOTES

ຜະລິດໂດຍ:

ໄຄງການລັງສັດ ລາວ - ອີ່ມ
ໄຄງການ ສົ່ງເສີມການລັງສັດ ແລະ ບໍລິການສັດຕະວະແພດ (ອາລາ/96/19)
ກມລັງສັດ ແລະ ການປະມົງ
ຕູ້ໄປສະນີ 8330, ວຽງຈັນ

Produced by:

EUROPEAN UNION - LAO PDR LIVESTOCK PROJECT

“Strengthening of Livestock Services and Extension Activities” (ALA/96/19)

Department of Livestock and Fisheries

P.O. Box 8330, Vientiane, Lao PDR

Supported by the European Union